

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, péntek, június 17-én.

166. szám.

A kvótatárgyalás.

A kiegyezési kérdések hosszú sorozatában a kvótaügy olyan, mint a kísértet. Az ijed meg tőle, aki fel és az fél tőle, aki nem tudja a lepedő alatt felismerni az életerős, piros-pozsgás osztrák kapzsiság épen nem rémitő eleven alakját. Azért küldött a magyar országgyűlés okos embereket a kvótabizottságába. De nem csak okos embereket küldött, hanem olyanokat, akik tapasztalatból is jól ismerik az osztrák természetet. Sikertörténet is a magyaroknak lerántani a kísértetről a lepedőt, s amint le volt leplezve, s amint látta, hogy sem nem ijedtek meg, sem nem félnek tőle, szépen megadta magát és — alkuszik.

Magyarország eddig meg is volt elégedve a kvótabizottságával. Erélylyel, észszel és becsülettel védte meg a magyar álláspontot. Ez az álláspont nem lehetett más, mint annak kimutatása, ami igaz is, hogy tudniillik Magyarország aránylag nem gazdagodott jobban és gyorsabban, mint Ausztria, hogy a közös vámterület becsessége Ausztriára nézve nem kisebb, hanem nagyobb lett a magyar fogyasztóképesseggel emelkedésével, s hogy ennek folytán hiányzik minden tárgyi ok a kvóta magasabb megállapítására, amíg fenmarad a két állam közt a közös vámterületre alapított kereskedelmi szövetség. A kvótabizottság eddig nem követett el hibát, még taktikáit sem. Hídegyvérrel bírálta az osztrák tulkövetéseket és bebizonyította igaztalan vol-

tukat. Az osztrákok magas számokkal dolgoztak, ő csak nyugodt konzervatívizmussal megvetette a lábát a régi és biztos alapon, mely egy közbe előfordult királyi döntéssel csak még szilárdabb lett. Most azonban a kvóta-alku oly pontra ért, hogy daczára annak a nagy bizodalomnak, melylyel a kvótabizottság eszélyessége iránt viseltetünk, s daczára annak, hogy arra a bizodalomra teljességgel rászolgált, kénytelenek vagyunk azokra a veszedelmekre figyelmeztetni, amelyekben a kezébe letett ügy kezd forogni.

A legutóbb Bécsben folyt tárgyalások hirtelen megszakadtak. Ez nem ok nélkül történt. Épen akkor szakadtak meg, amikor az osztrák kormány kénytelen volt elnapolni a birodalmi tanácsot, mert minden reménység együttmaradásának komoly eredményére megszünt. Ma már legkomolyabban tárgyalják az osztrák alkotmány átalakításának elodázhatatlan szükségességét. Milyen lesz az az átalakulás — ki tudná azt megmondani. Akármilyen lesz azonban az az átalakulás, az gyorsan keresztül nem vihető. Még a legvérmesebb reményhős is beismeri, hogy majd csak az átalakulás végrehajtása után lesz olyan birodalmi tanács létrehozható, mely a kiegyezési javaslatokat tárgyalja és talán elfogadja. Ha nincs parlament, nincs kiegyezés. Ha nincs kiegyezés, minek akkor kvótát megállapítani?

Az tehát, hogy a tárgyalások Bécsben megszakadtak, az nekünk egészen természetesnek tűnt fel és valóban nem

az keltett lelkünkben aggodalmakat. Alig vettük azonban tudomásul a bizottsági alkudozások megszűnését, már is az a hír merült fel és nyert utóbb megerősítést, hogy a legközelebbi jövőben a tárgyalások megszakadt fonalát újból felveszik. Miért történjék ez, arra megnyugtató választ nem találunk és azért a tárgyalások folytatásának szándéka az, ami aggodalmainkat felkelti.

Az alkudozásoknak eredménye, nézetünk szerint, lehet többféle.

A magyar bizottság megmarad eddigi helyesnek bizonyult taktikája mellett, hogy az osztrák bizottsággal tétet magának számokban kifejezett javaslatokat, azokat elfogadhatatlannak találván, ezt a felfogását kifejezi, ámde saját részéről számokban, tudniillik kvótaarány-számban kifejezett ellenjavaslatot nem tesz. Ez esetben a tárgyalások folytatása tulajdonképpen felesleges, de legalább nem káros, amennyiben magyar részről nem adatott fel semmi.

A két bizottság nem jut megegyezésre, de úgy az osztrák, mint a magyar bizottság kvótaarány-számban kifejezett javaslatai fölött nem jött létre megegyezés. Amennyiben ez esetben a magyar részről javasolt kvóta az eddiginél magasabb, akkor az alább kifejezendő okoknál fogva ez már egyenesen veszedelmes lehet.

A két bizottság megegyezésre jut az eddiginél magasabb

Francia szemüvegen át.

Írta: Antoine Cherbuliez.¹

A Vosges-hegyláncz alján, bájós völgy ölében terül el a kicsi Sartes falu. Nem valami híres helység ez, legföljebb gondosan hizlalt sertéseit ha emlegetik néha. Nagy körisfák árnyékolják be a falun keresztül csobogó patakocskát, melyben a nagy és csámpás lábú Mandéla anyó birkózik a fél falu szennyesével.

E kicsi helyen szándékoztam hosszas téli pihenésemet kinyugodni. Odakerültek jóbarátaim is: a derék Paschére, aki ha nem íhatott jó bordeauxit, megitta a rosszat is s csak akkor hallgatott, amikor nem beszélt, ott hűsölt a kajjalábu Salaslaux, üres óráiban ténafogyasztó, különben a pontos agglagények mintaképe, a híres pezsgődurrogató duhaj Ugeze, s közös kedvenczünk Löwy, a költő, kit a muzsák olykor arczon, olykor meg nem arczon esóköltak. A francziák istene jó kedvében teremté ez új Bérangert, kinek mi nem néztük idegen hangzásu, karthagoi nevét,² mert egyikünk sem követi a nacionalista Drumond ur elveit. — Mikor nekilekedsedve szavalta formában szép, tartalmakban igaz, erkölcsös költeményeit, megsimogattva kerek nagy feje bozótját, egy pillanatra elfeledtük, hogy véges emberek vagyunk. Sajnos, hogy csak egy pillanatra, mert a borért és ételért azonnal kérte a pénzt az „Agyu-

dörgéshez” címzett fogadó bérlője, Mr. Courcy. A savanyu borral együtt úgy megszoktuk Löwy üde költészetét, hogyha csak egy napra is elnémult a lantja, nekibusultunk s egymásik a polgári öngyilkosság bevezető fejeczetéről: a házasletről kezdett beszélni.

Egy szép napon lelkendezve jut hozzám, kezében összegyűrt levelet tartva, Mr. Ugeze s már messziről kiáltá: „Löwy megörült!” Bár napok óta észleltük szegény költőnkön a buskomorság nyomait: nem szól, csak kerek fejét rázogatva végigsétált kis vendéglőnk nagy termén, melyben épen öten fértünk, majd leülvén, fejtegette előttünk, hogy neki Nansennel kell beszélni s hogy muzsája messzire, nagy utra vágyik, mert szük neki Franciaország. Nem vettük mi komolyan kedves poétánkat, hisz mondott már ő efféleket, de mikor kifejtette, hogy nekünk francziáknak kötelességünk nyelvrokonainkat felkeresnünk s bebizonyítá, hogy a mai Csehországot keltákkal vegyes szláv normannok lalják, azonnal észreveltük, hogy Löwy valami nagyban törő a fejét s aligha meg nem hibbant. Ime, levele érkezett, mondja Ugeze. Csak ennyit írt a jó ember: „Barátim, Nem állom tovább e kis falu bájait, megyek Nansen után, felkeresem rokonainkat. Ha meghalok, gondozzálok sirhalmomat. Örökké a tietek L.”

Azonnal családi tanácsot tartánk s elhatároztuk, hogy megmenjünk a derék francziát, a kedves embert s a kötelességtudó polgárt. Elvégre is, mondá az egyik, mindenkinek

joga van életében valami bolondot elkövetni.¹ Miért ne lelkesedjék Löwy Nansenért s a csehért? Ez a paralytikus megjegyzés annyira fellelkesíté barátaimat, hogy engem biztak meg Löwy felkeresésével. Meghagyták, hogy utazzam utána s kerítsem elő bárhol legyen is. S én fel is áldoztam magamat. Előkerítém a téli bundát, hegymászó botomat, egy tavalyi vasuti menetrendet, egy köteg gyufát, s két nyakkendőt, szóval az okvetetlenül szükséges cikkeket, aztán jegyet válték Csehország felé. Társaim megbiztak, hogy tapasztalataimról s felfedező utamról tegyek nekik jelentést. Ime beszámoló az eredményről, melyből ha könnyű lett, nem tehetek róla. Nálunk erre felé az a szokás, hogy könyveket irnak a francia nemzet csekély szaporodásáról,² az acetylengázról, Kuba szigetéről; miért ne írassak én Csehországról?³

I.

Hosszu utazás után elvégre Bécsbe érkeztem, az osztrákok fővárosába. E szép város arról nevezetes, hogy lakosai magukat tartják a világ legkedélyesebb fájának. Egy jóbarátom tanácsára nem jártam kocsin s így elkerültem az ottani fiakkeresek mély kedélyre valló nyájasságát, mely abban szokott megnyilatkozni,

¹ Például így írni.

Fordító.

² Bizony csak írni a k.

Fordító.

³ A könyvből csak kivonatot adhatunk, nem akarván olvasóinkat a sok unalmas részlettel fárasztani.

Fordító.

¹ La Normandie Slave. Páris 1898. Pichégan fils.

² E parasiszt nem értem.

Fordító.

kvótára, ami látszólag a legkedvezőbb eredmény volna, hisz az alkü céljának a megegyezésnek kell lennie, de ez volna a jelen helyzetben a legveszélyesebb és esetleg legkárosabb.

Indokolni tartozunk, hogy miért tekintjük a két utóbbi eshetőséget veszedelemesnek, esetleg károsnak. A kvótára nézve a megegyezésnek akkor lehet csak értéke, ha az biztosítja, vagy ha nem biztosítja, legalább jelentékenyen előmozdítja a kiegyezés egészének megvalósítását. A kvóta felemelését mi, a magyar kvótabizottsággal egyetértve, nem látjuk tárgyilag indokoltnak. Ha azonban a kormány és az e tekintetben vele egyetértők arról vannak meggyőződve, hogy a közös vámterület alapján nyugvó vám-szövetség megéri még a mérsékelt kvóta-felemelést is, ám cselekedjenek meggyőződésük szerint. Azt azonban nem tesszük fel sem a kormányról, sem a többségről, hogy készek volnának kitenni az országot felemelt kvóta terhének minden, a kiegyezésben különben rejlő ellenérték nélkül és további fentartásával annak a válságos bizonytalanságnak, amely egész gazdasági életünket a több év óta huzódó kiegyezési alkudozások és provizoriumok nyomán sújtja.

Pedig ettől az eredménytől alaposan tartunk. Akár megegyezik a két bizottság, akár nem — ha egyszer az illetékes magyar bizottság egy, az eddiginél magasabb kvótaarányt elfogadhatónak nyilvánított, előreláthatólag a királyi döntés alapját — amely az idén is elkerülhetetlen — már nem a mai állapot fogja szolgáltatni, hanem az a szám, amelyet oly illetékes tényező, mint a kvótaarány megállapítására az országgyűlés által kiküldött bizottság elfogadhatónak, tehát Magyarországot sérelem nélkül terhelhetőnek nyilvánított. A korona előterjesztett adatok szerint dönt. Van-e megbízhatóbb adat, mint a kvótabizottság javaslata

vagy pláne egyességgel megállapított, kvótaarány-száma? Ha tehát a bizottságok megegyeznek, akkor a nagyobb kvóta térhető alkalmásint már a jövő évben viselnünk kellene, még akkor is, ha nem lesz kiegyezés.

Az osztrákok a legjobb esetben is, ha tudniillik lesz munkaképes parlamentjük, hozzájárulásukat a kiegyezéshez a kvóta magasságától teszik függővé. Ez volt legalább eddig az álláspontjuk és nincs semmi remény arra nézve, hogy ettől elálljanak. Aki tehát a kiegyezést a mai alapon, vagyis közös vámterülettel akarja, annak a világért sem szabad hozzájárulni ahhoz, hogy a bizottságok most megegyezzenek, vagy hogy a magyar bizottság már most kvóta-emelő javaslatot tegyen vagy elfogadjon. A közös vámterület hívei — akiknek sorába e cikk írója nem tartozik — a kiegyezés elfogadásáért fizetnek magasabb kvótát. Ha már most megadják a kiegyezés árát, mielőtt a kiegyezést megkapnák, akkor a kiegyezésért később egy újabb, második áldozatot lesznek kénytelenek hozni akár kvóta-emelés, akár más gazdasági értékű engedmény alakjában. Ettől a többszörös kártól pedig az országot meg kellene óvni.

Legjobb volna tehát, nézetünk szerint, a kvótatárgyalások folytatását elnapolni addig az időpontig, amíg a kiegyezés lehetőségére nézve tisztán fogunk látni. Más kvótát kell viselnünk, ha önálló vámterület lesz, mást — szerintem a régit — de semmi esetre sem sokkal magasabbat, ha közös marad a vámterület. Ha a bizottság most javasol magasabb kvótát, vagy hozzájárul magasabb kvóta-hoz, a korona döntése alapján esetleg magasabb terhet kell viselnünk és tetejébe még megnehezítettük a végleges kiegyezés létrehozását. — Ha azonban a tárgyalások folytatására engagement vállaltatott, akkor természetesen folytatni kell a tárgyalást. De ez esetben is azt hisszük, a magyar bizottságnak feltétlenül

kerülni kellene azt, hogy az eddigi kvótaaránynál bármily üsekelet töfttel is magasabb kvótát elfogadjon, vagy ilyen magá javasoljon.
Enyedy Lukács.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak d. e. 10 órákor ülése van.

A főrendiház holnap déli 12 órákor ülést tart, amelyen bejelentik a Tóth Vilmos főrendiházi elnök végtisztessége tárgyában tett intézkedéseket.

Az állami vasgyárak átadása. A magyar királyi államvasutak gépgyárának és a diósgyőri magyar királyi vas- és aczélgyárnak a kereskedelemügyi miniszter hatásköréből a pénzügyminiszter kezelésébe való átadása nincs még véglegesen foganatosítva. Az átadási-átvételi művelet azonban, amely a személyzetén kívül a két gyár összes vagyonálladékára, (épületekre, gépészeti és leltári felszerelésekre, lakóházakra, vasuti vágányokra, anyagszerek és gyártmányok készletére, pénzkészletre, követelésekre és tartozásokra s illetve a diósgyőri gyárnál a bányavasutra, barnaköszén-bányákra, pereszeci gyarmatra, Diósgyőr és Hámor községekben levő laképületekre stb.) terjed ki, már annyira elő van készítve, hogy a forma szerinti végleges befejezésre vonatkozó bizottsági zárjegyzőkönyvet a napokban már aláírhatják és az átadó kereskedelemügyi miniszter, illetve átvevő pénzügyminiszter elé terjeszthetők.

Külvélemény a Lepsényi ügyben. Gróf Zichy Aladár külvéleményét ma terjesztették a képviselőház elé. A vélemény befejező részében azt mondja a gróf, hogy amidőn Lepsényi személyében bántalmaztatott, az a képviselői sérthetlenség támadtatott meg, melynek a képviselőházba jövet, az ott tartózkodás alatt és a távozáskor, legalább a Ház közvetlen környékén, föltétlenül biztonságban kell lennie, mert enélkül sem a képviselői kötelességek teljesítésének közjogi parancsa nem bír értelemmel, sem a képviselői működésnek szabadsága, mely az egész Ház szabadsága, nem képezhető.

A fogyasztási javaslatok.

(Az országgyűlésből.)

Senkit sem fog meglepni, hogy a képviselőház ma alig három óra alatt csakugyan végzett a fogyasztási javaslatokkal. Pedig az utolsó pillanatban megérkezett Horánszky Nándor is, hogy latba vesse szavát a javaslatok ellen. Hiába. Az ellenzék meghallgatta, de

hogy mindig sokallják a fuvardíjat s vissza akarnak belőle adni. Az emberek még meztől s már csehül beszélnek; főtemploma Szent-Istvánról van elnevezve, de ez nem a magyarok királya, mint vezetőm mondá. Mindjárt gondoltam, felelém neki, hogy csak a vértanu lehetett a patronus, mert ilyen széles és sáros helyre csak mártir jöhetett. Kérdem tőle, hogy mi nevezetesség van mégitt. "Sajnos, mondta ő, nagy mulatság nincs, mert a parlamentben ma nincs verekedés, hanem ha több időt szán rá az ur, talán lesz." Amilyen szerencsétlen ember vagyok, az orrom előtt napolták el a parlamentet. Igazán nekibusultam, mert sok szépet hallottam az osztrákok csufolódó és öklelő tehetségéről, azt is beszélik, hogy ezek az urak a nyelvükkel boxolnak. Nehány képviselőt közelebről is láttam. Olyan jámbor külsejű németek ezek, hogy senki sem nézné ki belőlük a fenegyerekeket.

Megfosztatván e szellemi élvezettől, kimentem egy Praterre nevű nagy ligetbe, ahol egy kiállításféle sokadalomba értem. A bécsi jubilárius elemek ebben a látványosságban az összehasonlító kormásmázatot óhajtkák bemutatni, mert bár néhány kiállítási pavillon is van benne, nagyobb része vendéglő. A legnagyobb rekordot az ugynevezett „ourchle“-ik érik el, nem lévén zoológus, csak sejtem, hogy loaggastyánokat használnak fel e célra.¹

¹ Ismét egyike Ch. ur alapos érteztüléseinek.

Fordító.

Épen a harmadik párnak valék elköltője, mikor két finom külsejű hölgy bájos mosolylyal duzzadt ajakán, megszólított. Sajnálatomra, nem tudván németül, tolmácsomra mutattam, aki velük élénk beszédbe elegyedett. A sebes beszédből csak egy szó üt meg fülemet: w o r z e n. Megkérdezvén vezetőmet, felvilágosított, hogy e szó gyökeret, racinet jelent, mire bemutatám magamat, hogy nem vagyok oly szerencsés Racinenak nevezetni, nevem: Cherbuliez. Erre a két nő boszusan csak annyit mondott: Trotél.

E szó értelmét sehogy sem tudtam kijeszteni s nagy boszankodásomban hangos kritikát gyakoroltam a bécsi hölgyek udvariassága fölött.

Egy szivarforma léggömb emelkedését néztem aztán végig, e szegény alkotmány előre-konyulva hánykolódott a levegőben. A kosarában ülök, úgy látszik, magasabb szintről akarták városukat látni, de erős kötelekkel fogták le őket, pedig 10 frankba került ez az igyekezetük.

Nem lévén célom az osztrák erkölcsök festése, hamarosan végeztem Béccsel, mely ujabban rendkívül nagy haladást tett a francia nyelvben. Vezetőm Mr. Grunehoute (üres óráiban veres főveget szokott viselni s az avenuek sarkán nyájasan ajánlja szolgálatait) figyelmeztetett egy ily francia nyelvű hirdetésnyre. Kár, hogy csak egy szót olvashattam el belőle zatchateque (?)¹ a hirdetés többi

¹ Kezdet csehül.

Fordító.

részét letépték az irigy németek. Magyar befolyásnak is látám a nyomait, amennyiben a közművelődési pavillonban magyar kártyákat állított ki néhány jeles iparművész.

II.

Rendkívül kellemes időre ébredtem a szláv Normandisba tervezett utam első napján. Az eső zuhogott, sűrű köd ülte meg a vidéket, midőn Normandia fővárosába: Prágába válték művelt francziához méltó helyet a III. osztályra.¹ Az idő lassankint nekiderült s láthatóvá lett a dunamenti vidék. Szerencsémre egy, úgy látszik, elméjében és természetében megháborodott fényképésszel utaztam, aki felvilágosított, hogy ő ennél már sok szebb vidéket is látott. Mr. Vagany — ilyenforma neve lehetett — e kijelentése fölment a tájkép leírásának a kötelezettsége alól. Mert az a körülmény, hogy mintaszerű kezelésre valló erdőket, kövér réteket, jó legelőket és tiszteletreméltó kulturát láttam, tudom, úgy sem érdeklí hazánkfiait. Van az nálunk is. Nem említem fel az utitársak fecsegését sem, Mr. Tissot szokott ezekből puskázni. Egy érdekes történeti adatot azonban vétek volna elhallgatnom. K. M. ur — discretiót kért, azért titkolom el a nevét — butorban utazó ember-társam beszélte, hogy ő Csehországban egy oly jesusita-templom romjait látta, mely Krisztus urunk előtt öt száz évvel épült s ezek a népnymorgatók egy kemenczében füs-

¹ Mert nem volt negyedik hely.

Fordító.

maga nem állott melléje a csatavonalba. S így amikor Lukács László pénzügyminiszter egy máskölnben igazán érdekes beszéddel a vitát berekesztette, déltájban már megkezdődhetett a részletes tárgyalás. Ez is rövid volt s nem is kecsgetett érdekesebb fordulattal, mert mindössze néhány módosítás volt bejelentve s ezeknek sorsáról is már a klub tanácskozása után tájékoztatva volt a törvényhozás.

Valami csöpp pikantériát mégis hozott a részletes vita. Tudni kell, hogy ma megérkezett Szilágyi Dezső s ő is elnökölt. Komjáthy Béla pedig egy oldalpillantást vetvén Szilágyira, azt mondta az osztrák kormányról, hogy eljárása — perfid.

S ekkor Szilágyi rácsöngetett. A szélsőbal lelkendezve figyelt. Szilágyi pedig szólott:

— Kérem, képviselő ur, ez a kifejezés még sem nyert itt polgárjogot!

A szélsőbal ujjongva fogadta az elnök szavát és Komjáthy is csipősen füzte hozzá:

— Az elnök ur figyelmeztetése után nekem tisztességem parancsolja, hogy ezt a kifejezést visszavonjam...

Az egész incidens rövid volt, de a szélsőbal módfelett örvendett neki.

A képviselőház ülése.

Ma már Szilágyi Dezső ül az elnöki székben. Az ülés elején Chorin Ferencz, a mentelmi bizottság elnöke betérjeszti gróf Zichy Aladár különvéleményét a Lepsényi-ügyben.

Aztán folytatják a szesz-, cukor- és söradójavaslatok tárgyalását

A vita vége.

Major Ferencz hosszabb beszédben fejti ki, hogy ő és elbarátai még általánosságban sem fogadják el a javaslatokat.

Horánszky Nándor néhány kijelentésre kíván csak szorítkozni. Sem a Ház hangulata, sem a politikai szituáció nem alkalmas arra, hogy hosszabb fejtegetésekre bocsátkozzék. A cukoripar és szeszipar adó javaslataiban foglalt módosításokat nem helyeselheti, mert ha a kiegyezés dolgainak fejlődésével az önálló rendelkezés útjára kell lépünk, intézkedéseinket más módon kell majd megtenni. E javaslatok sok tekintetben kegyetlen intézkedéseket foglalnak magukban, mert az állam adózó polgárait állandó házkutatásnak teszik ki. A szeszadóról szóló javaslatot közjogi szempontból nem fogadhatja el. A megokolás szerint ez a javaslat az osztrák kormányval való megállapodás szerint készült. Ez ellenkezik az 1898: I. törvényzikk önálló rendelkezésével. Ezzel rést ütöttek az önálló rendelkezés törvényén, mert továbbra respektáltatja a kormány a kereskedelmi szövetséget, amely január elseje óta megszűnt ránk nézve. Közjogunknak nem felel meg, hogy egyezséget kötünk az abszolút módon kormányzott Ausztria kor-

mányával. Abban nem akar segédkezet nyújtani, hogy Ausztria népeit a szabadság jogainak élvezetétől megfoszszák. Ez ellenkezik a kiegyezés szellemével s ezért a javaslatok egyikét sem fogadják el. (Helyeslés balfelől.)

Az elnök a vitát bezárja.

Lukács László pénzügyminiszter első sorban Komjáthy beszédére válaszol. Tévedés az, hogy a cukor- és a sörfogyasztás, vagy a szeszipar adóról szóló javaslatok az osztrák kormányval egyetértőleg állapítottak volna meg. Tévedés ez azért, mert Ausztriában ilyenféle adók nincsenek is. Lehet, hogy ezek a javaslatok nem fognak életbe lépni, mindazonáltal most szükség van rájuk, különösen a szeszkontingentálás és a fogyasztási adókra kötött szerződések biztosítása végett. Az 1888: 24. törvényzikk változtatásának nincs szüksége, sem jogosultsága. Azt mondja Komjáthy: erre az évre kontingentálás nélkül is megélhetnénk. Lehet. De akkor Ausztria is kontingens nélkül termelne szeszt és ebből óriási túltermelés állna elő odaát, kárunkra. A kontingentálásnak egyik lényege; a föl- osztás is, ami a mezőgazdasági szeszgyártás védelmére szolgál. A szeszipar adóból semmiféle új megterhelés nem fog előállni; a csempészet ellen a javaslat igen szigorú intézkedéseket tartalmaz. Kulmann János észjárását igen sajnáljuk tartja a miniszter, mert igaz, hogy az államkincstár ezelőtt a söradóban sajnálatos károsodást szenvedett, de ebből nem jogos argumentumot kovácsolni arra, hogy az államkincstár ne védje meg a maga jogos követeléseit, ha módjában van. A söripar érdeke által vezérelve, a pótdadók eltörlését fogja javaslatba hozni, hajlandó a részleteknél némi módosítást elfogadni, különösen a sör- gyárak házi használatára szánt sörmenyiségének adómentessége iránt. Idéig 4 forint 73 krajczár terheli a sört hektoliterenkint, ezután 4 forint 60 krajczár. A jövőben 7,820.000 forint lesz az államkincstár jövedelme. Polónyi beszédére is tett néhány észrevételt. A prémiumot fenn kell tartani a francia titkos prémium miatt. A brüsseli konferenciáról — sajnos — nem adhat fölvilágosítást, mert a konferencia titoktartásra kötelezte magát. Elmulasztotta a kormány, mondja Polónyi, hogy a javaslat csak akkor lép életbe, ha Ausztriában hasonló határozatok hozatnak. Am ez helyes, mert az 1898: I. törvényzikk az egész vonalon megállapította már a teljes reciprocitást. Igaz, hogy a mi prémiumunk csak december 31-ig tart, az osztrák prémium pedig a jövő év augusztus 1-ig. Ez sajnálatos; de mi az 1898: I. törvényzikk hatályán tul nem terjeszkezhünk: mert közjogi sérelmet követtünk volna el. Horánszky is hangoztatta, hogy mi segítséget nyújtunk arra, hogy Ausztriában alkotmányellenesen kormányozzanak. Ez téves, mert a javaslatnak nincs szerződés jellege s Magyarországra ezért közömbös is, mikép jön ott létre a megfelelő törvény, hiszen a 15. §. kiegészítő része az osztrák alkotmánynak. Ha az osztrák kormány a 14. §. szerint oly dolgokban jár el, amelyekben meg van engedve: az nem alkotmányellenes.

Hentaller Lajos: ez már perfidia.

Lukács László miniszter: Tévedése Horánszky- nak, mikor e javaslat intézkedéseit kegyetleneknek minősíti. Az intézkedések csak abban szigorúak, hogy az Ausztriából való csempészetet meg akarja akadályozni. Kéri a javaslatok megszavazását. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

Major Ferencz és Kulmann János félreértett szavaikat igazítják helyre.

A többség ezután megszavazza egymásután mind a három javaslatot.

A részletes tárgyalásnál elsőbbed a szesz- adóról szóló javaslatot beszélik meg. Komjáthy Béla az 1. szakaszról reflektál a pénzügyminiszter beszédére. Azt állítja, hogy az osztrák kormány — bocsánat e kifejezésért, amely tegnap elhangzott, — perfid módon jár el...

Szilágyi Dezső: Kérem, képviselő ur, ez a szó még sem nyert itt polgárjogot! (Nagy zaj.) Épen annak a hangnak a szempontjából, amelyet e Házban mindenkinek meg kell tartania, figyelmeztetem, hogy más állam kormányával szemben ilyen hangot ne tessék használni. (Nagy zaj. Tetszés az ellenzéken.)

Kubik Béla: Köszönjük. Hát csak a miniszter- elnöknek szabad? (Folytonos zaj.)

Komjáthy Béla: Minthogy az elnök ur fölvilá- gosított nekem tisztességem parancsolja, hogy azt a szót visszavonjam. (Tetszés.) Az osztrák kormány Galicziában azt tette, hogy kölesön ezimen, három éven keresztül, a megállapított kontingensen felül, 20.000 hektoliter szeszre adott termelési engedélyt a szeszgyáraknak. Bizonyítani tudom, hogy a kor- mányval erről tudomása van s még sem tett semmit!

Lukács László pénzügyminiszter újból kije- lenti, hogy az osztrák kormány nem szegte meg a kontingentálás terén köteletségét.

Az 1. szakaszt erre elfogadják. A többi sza- kasznál nem volt felszólalás.

A cukor- és sörfogyasztási adó javaslatánál a 2-ik szakaszhoz Münich Aurél indítványozza, hogy a serfőzőkben az alkalmazottaknak ellenszolgálatkés kiosztott sör adómentes legyen. Ezt a módosítást a pénzügyminiszter hozzájárulása után a Ház elfogadja.

A többi szakaszról nem történt felszólalás.

Holnap a harmadik olvasáson kívül apróbb javaslatokat és jelentéseket fognak tárgyalni.

KÜLFÖLD.

Alkotmány-változási hírek Ausztriában.

Ausztria mérvadó politikai köreiből — mint nekünk Bécsből írják — az a meggyőző- dés kezd tulsúlyra jutni, hogy a jelenlegi alkotmány keretén belül nem igen lesz lehetsé- ges azon nehézségeket legyőzni, melyek a parlament rendes működését megakasztják és az alkotmányos kormányzást lehetetlenné teszik. Minthogy azonban a kormány még az alkotmány által megadott azon eszközöket sem

tölték meg az embereket. Alig végzék el K. ur e füstölési rémmesét, vonatunk megállott.

Vive la France! kiálték, megpillantván az első állomást: Trebon¹ volt a neve. Nem kifogástalan ugyan a helyesírás, de kétségtelen francia hely: Trés bon. Kiáltásomat meghallá az állomásfőnök: egy contragörögörru ur s felelé: Viborne! Ja mame l'honneur van szerencsém!) Kehepcque stacionski chef. Őnkéntes tolmácsok megmagyarázták a fran- cziától eltérő szavakat, mondván, hogy ők egy ó-francia dialektust a langue d'o-tchéquet² beszélnek. Löwynek igaza volt, a román nyel- veknek itt van a határuk. S alig tíz percz alatt tisztában voltam a franko-cseh nyelv- rokonsággal.

A cseh nevek szerint itélve, a nemzet követhető osztályokra oszlik: az ákok, eczek, álok, ikék, ekek és hek osztályára. E végzetek tiszta francziák, normandok, avagy pro- vencealok. Ime a példa magyaráz:

Csehi	Francziái
Loubnjac, Holodnjac,)	ák Ravaljak, Kassanjak,
Coubrac, Demtchac,)	Kavanjak, Armanjak.
Medac, Rapsnjac,)	
Quendoulac, Cucochenjac)	
Deaulenez, Toupéze,)	ec Dumuriec, Alvarce,
Meauléze, Ourabéze)	Ivanec, Du-Lec.
Meznique, Mlinarique) ik	Martinic, republic
Oniceceautchile, Onicoupile) il	Gupil, Dumesnil, Beil
Rezeccue, Dedeccue) el	Lotrek, Kardek,
Onicoucale, Ncouetchérale) al	Paskal, Longval,

¹ Trebon, Wittingau cseh neve. Fordító.
² Talán langue d'oc? Fordító.

E rövid összeállítás teljesen új világítás- ban tünteti elénk az európai nyelvek össze- függését. Nem késtem felfedezésem az állo- másfőnök urnak mutatni be legelőbb. Egy darabig csak hallgatta, s aztán kérdé:

— Vous ne mamez pas un drouhi frere? (Nincs önnek még egy testvére?)

— Pre quoi? (Miért? — kérdem ugyane tájszóval.)

— Azért, mert tegnap egy uri ember ép oly bolondokat beszélt, mint ma ön, csak hogy Nansent is emlegette.

— Hol van az az ur? — ordítam.

— Jindcheihove-Radezbe utazott,¹ tegnap még szabadon járt, de siessen az ur, mert el- foghatják, folyton szaval és tupizza a rimeket franko-csehül.

Még egy ember nem őrdjögött² vasuton, mint szerény magam, csak egy gondolat bán- tott, mit csinál Löwy?

III.

— Kit látnak szemeim? — kiáltam Molier-vel, lelkem szerette poétámat a Ouecéh- Mezinemocsti³ pályaudvarban sétálni látván. Löwy megismert, örült és tombolt, nevetett s verselt. Le sem törültük még arcunkról a szennyet, melyet egymás csókja hagyott rajta

¹ Jindrihov Hradec-Neuhaus Csehországban. Fordító.
² Pedig kijózanodhatott volna már. Fordító.
³ Vessely-Mezimosti.

(Be izléses Fordító.), már is megeredt a rimek árja. Ugymond, elindult Sartesből, aztán Nansent kereste Budapesten, majd ugy hallá, Prágában van, utána ment hát s Nesamisliczen át (mondja ő) Alamócza⁴ értem. S a „Národni dum“-ban⁵ jó vacsorát kértem. De nem kellett knakkwurst,⁶ rosztbéf avagy kvarglit⁴ etlem, amit hoztak ezüst tálcán.

E gasztronómiai élvezetet elhittem olvasás nélkül is, bizonyoság vala rá amaz aróma, melyet e nemzeti táp-anyag terjeszteni szokott. Ezzel be is fejezhetném könyvem, mért célomat elértem, akár csak Stanley Livingstone, azonkép fedeztem fel én Löwy. Csakhogy az én Livingstoneom nyelvészeti tanulmányait folytatandó, mint említém, Neuhaus-Hradecbe váltott jegyet. Követem hát hívséggel s Hradeczben a vonatonál ott volt a kaminás⁵ omnibusos kocsis, hordár és annyi más. Friedl hoteljében ettünk s ittuk a sört. Ez a helyrajzi bevezetés.

E kis cseh városba érkezve, azonnal észrevettem, hogy a cseh városok annyiban különböznek a francziától, amennyiben ná- lunk, ha boldogulni akar valaki, tudnia kell francziául, itt meg ha csehül nem tud az em- ber, boldogul a némettel, de ha csak fran-

¹ Olmütz.
² Nemzeti ház.
³ Nyers hurka 10 krajczár. Páriában csak exclu- siv társaságokban eszik. Fordító.
⁴ Kvargit rendszeren csak nagy klubokban lehet kapni. Finom kerek franko-cseh sajt. Fordító.
⁵ Kéménysepr

akarja igénybe venni, melyek az ügyek intézését a parlament közreműködése nélkül tennék lehetővé, a legilletékesebb körökben is kezdenek az alkotmányrevízióknak kérdésével foglalkozni. Erre nézve többrendbeli tervek merültek fel; és az a terv, mely a legkomolyabb politikusok vélekedése szerint ugy czél-szerűség, mint kivihetőség tekintetében leginkább megfelelne, a következő körvonalakban ismertethető: A lengyel tartományok elválasztatnának Ausztria többi tartományaitól, és ezekkel oly közjogi viszonyba helyeztetnének, amilyen Horvátországot és Slavóniát köti Magyarországhoz. A lengyelek aztán a maguk külön tartománygyűlésükből egy csoport képviselőt küldenének a reichsrathba. E csoportban, mely természetesen a lengyel tanácskozó testület többsége politikájának volna kifejezője és képviselője, nem lehetnének bele foglalva azok a túlzó elemek, melyek jelenleg is a radikális felforgatás eszméje mellett kardoskodnak és csak a zavart segítik megteremteni. Az ilyen lengyel párt a reichsrathban mindenesetre a parlamentáris rend föntartása mellett küzdő párttal volna egy táborban még akkor is, ha ez a németek pártja volna. És ilymód a parlamentáris formának léte és fennállása biztosítva, a föderalizmus pedig elkerülhető volna.

Eddig szól információink, melyet föltétlen érdekessége miatt közlünk, habár ez információban egyet nem találunk meg; azt tudnillik, hogy ha az így megalkotott többség nem találná kielégíteni azon pártokat, melyek ő ellenében kisebbségben maradnak, — legyenek azok akár szlávok, akár németek — és ez a kisebbség ugyanazon eljárási eszközökhöz nyúlna, melyek a mostani kisebbségnek oly feltűnő módon succedálnak: mi lesz akkor a politikai renddel, a parlamentáris formával és — a megfejtelt alkotmányával?

A francia kormányválság.

(Távirati tudósítás.)

Egyelőre Faure elnök még nem bizott meg senkit sem a kormányalakítással. Ugy látszik, hogy azokat, akiket az elyséi palotába meghítt, csak tájékoztatás végett kívánta meghallgatni.

Elsőnek Brisson jelent meg a köztársasági elnöknel. Brisson csak egy negyed óráig tartózkodott Faure-nál. Ebből azt következtetik Párisban, hogy ez a meghívás nem volt egyéb, mint merő formalitás. Brisson véleménye szerint az új kormány tagjait a közül a 295 képviselő közül kell kiválogatni, akik a kamara legutolsó ülésén Pr é c a r d indítványa ellen szavaztak. Ez a javaslat a klerikális többség ellen irányult. Brisson ezt a véleményt azért kockáztatta az elnök előtt, mert szerinte is ki kell zárni a klerikálisokat a kormányból.

Brisson után Dupuy-t fogadta a köztársaság elnöke, aki kijelentette, hogy a kormányalakításra előbb nem vállalkozhatik, amíg politikai barátainál nem győződött meg arról, hogy a radikális csoportok támogatására számíthat.

Deschanel, a képviselőház elnöke, annak a nézetnek adott kifejezést Faure előtt, hogy a Brisson által említett 295 képviselőnek a harmadrészét meg lehetne nyerni egy Dupuy-kormány támogatására. Még pedig első sorban az Isambert-csoportra lehetne számítani. Ez esetben azonban Trougeau-Vigné-t be kellene venni a kormányba. Némi nehézséget okozna az is, hogy Dupuy ellene szavazott a Pr é c a r d indítványának. Dupuy ezzel szemben azt hozza fel, hogy ezt csak szíveségből tette.

Ezután Poincaré-t fogadta az elnök.

A délután folyamán megjelentek Faure-nál Ribot és Bourgeois. Utánok másodsor is fogadta az elnök Deschanel-t. Ebből azt vélik következtetni, hogy Faure a mérsékelt elemekből akarja megalkotni a miniszteriumot. Hanotaux volt külügyminiszter csakis egy ilyen miniszteriumban hajlandó ismét tárczát vállalni.

Ma délután a baloldali demokrata-párt ülést tartott, amelyben Séral, aki a kormányválságban nagy szerepet játszott, beszédet tartott, amelyben kiemelte, hogy koncentració kormányt csak abban az esetben lehet alakítani, ha valamennyi köztársasági párt egyesül. Ezen pártok egyesülése nagyon gyorsan megoldaná a kérdést.

Az amerikai háború.

(Távirati tudósítások.)

Aprólékosságok között döcög tovább a háboruszkodás. Különböző hírek zavarják meg időről-időre a hadviselő felek kedélyállapotát. Így a többek között egy new-yorki távirat azonnal fenyegetődik, hogy az amerikai hajóraj Cadixot fogja bombázni. A spanyol lapok érdekesnek találják ennek a fenyegetésnek nevetés mivoltát magyarázgatni.

Komolyabb az a hír, amit Augustin tábornok táviratozott Manillából, hogy a város helyzete a lehető legkomolyabb. A spanyol csapatok már napok óta éjjel-nappal állandó harcban vannak a felkelőkkel s a csapatok meglehetősen kimerültek.

Ha a Filippini-szigetekre elindított amerikai csapatok megérkeznek, Manilla minden valószínűség szerint Dewey admirális kezébe jut.

Mai távirataink a következőket jelentik:

Cadix veszedelme.

Madrid, június 16.

A Fabra-ügynökség szerint a kormány egy tagja az amerikai jelentések megbeszélése alkalmával, amelyek szerint az amerikai hajóhad Cadixot bombázni szándékoznak, azt mondta, hogy erről a hírről beszélni sem érdemes. Az amerikai hajóraj a spanyol partoknál hamar vereséget szenvedne, már csak a tüzelőanyag hiánya miatt is, mert az amerikaiaknak nincsenek szénraktáraik. Spanyolországnak könnyebb az Egyesült-Államok partjainál maradnia, mert neki vannak szénraktárai azokon a területeken, ahol könnyen elláthatják magukat szénkészlettel. Ezenkívül a spanyol helyek védelemre jól vannak berendezve. Spanyolország semmiféle ellentől sem fél és ezért nem is kell alhinni, hogy az amerikaiak ezt az anyyira nevetéses fenyegetést végrehajtanak.

Manilla veszedelme.

Madrid, június 16.

A „Liberal” táviratot közöl, amely Manila-ból 18-áról Hongkongon keresztül érkezett és tudatja, hogy a fölkelők Aguinaldo vezérlete alatt átkeltek a Zapoté folyón, nagy haderővel nyomultak Las Pinás és Paranaque ellen és ezt a két helyet a spanyol csapatok vitéz ellenállása után, amelyek azonban kénytelenek voltak a tulerő előtt meghátrálni, megszállották. A harc egy pillanattig sem szünetelt; éjjel-nappal folyik a csatározás. A spanyolok kimerültségük és élelmi szerekben szűkölködésük dacára a legjobb szellemtől vannak áthatva és vitézül harcol-

ciaul tud, akkor csehül van. Ebben a részben a csehek és magyarok testvérek, mert országaikban nem okvetlenül szükséges nyelvük tudása.

Utközben arról értesültem, hogy a csehek és németek nem szeretik egymást s hol az egyik veri a másikat, hol a másik az egyiket. Ezen az emberi állatvilágban oly közönséges tüneten nem is csodálkoztam. Inkább meglepődtem, hogy ennél a kétfajta embernél hákésségesebb népet alig láttam. Azt beszéli egy régi mese, hogy amikor a habeli torony építésénél összeveszték a különböző nyelvű kőművesek, csehek voltak a rendőrök. Annyi igaz, hogy rendőröknek kitűnnek, már pedig rendőri talentumu nép, ha csinál is forradalmat; nem igazán dolog az. A német meg csöndes nép, melyben csak annyi régi germán vrsűt maradt meg, hogy a sörivásnál nem ismeri az „utolsó” kanecsonak a fogalmát, hanem megtölti még egygyel, ha dühbe jön is, inkább theoria az hála. Jó és rossz tulajdonságait egybevetve, mustropolgár a cseh és német egyfajta. Századok óta mintá-igásai voltak a birodalomnak s megszórták a gyepelöt. A német volt a gyéplős, a cseh meg a rudas. Míg a kocsis erősen tartá őket, megférték, most a sok hivatalnok nem bírja már a vezetést, hát összerúgták a patkót.

A cseheknek az a bajuk, hogy a feltö-

rekto, erős német birodalom szomszédságában Szeretném tudni, hogy honnan vette e mesét

laknak s történelmük azt bizonyítja, hogy mindig a német birodalom közjogi keretébe tartoztak, bármily tág lett is legyen az a viszony. Német polgártársainak történelmi jogaik voltak, s erős városalapítók lévén, a maguk műveltségének ezzel vetették meg az alapját s hatottak rájuk. Amellett németjeik egy része nagyon gazdag polgárság, melynek hátinögében ott a szász-porosz elem. Ép ugy vannak ezzel, mint a magyarok, kiknek ugyancsak a határokon van a leggyöngébb népelemük. Azután jóformán idegen s még eléggé német a főnemességük, mely ha újabbban vett is fel magába egy némely nemzeti vonást, nem föltétlenül cseh-szláv.

A németeknek meg az a bajuk, hogy a cseh elem ugyancsak egyenlő rangu vele műveltség és szorgalom dolgában. A cseh faj a maga egyszerű életviszonyai közt megőrizte propagatív erejét, erősen szaporodik, mert mértékletesebb. Szervezkednek mindenhol s rendkívül kemény az ellenálló képességük ma. Ha szerit ejthetik, mindig támadnak, ennek köszönik eddigi sikereiket. Csakhogy ezt a rendszert most a németek eltanulták tőlük. Azelőtt Bécsét látták el emberanyaggal, melynek lakosságában — nem sokat mondunk vele — van legalább 35 százalék cseh vér. 1867 óta a cseh elem mondhatni egy újabb renaissance-ra virradt. Nem hagyják magukat a „csak azért sem” emberek.

A huszitákra: Európa legjobb gyalogszára kell gondolni, kiket nagynehezen lékez csak meg Közép-Európa, majd meg kúrják

nemességüket 1620-ban; nyelvük, melynek régi irodalmi multja vagyon, köznépvé lesz, lassankint áltatták el őket, a század elején senki sem gondolt a cseh nemzeti kérdéssel s ime ma nemzetként megújították. Bár nem vagyok a történelmi ereklyéknek nagy barátja, mégis megnéztem a neuhaus-hradeczi várban gróf Slavata kancellár emlékeit. Ezt a katolikus császárpárti urat a protestáns csehek 1618-ban ledobták a prágai várkastély ablakából. Véres nyakravalóját s fővegét itt őrzik, mert e hely a Slavata családé volt. Ez a kemény romboló huszita vér nem halt ki a cseh népből, mely másfelől rendkívül szereti a zenét, ami emlékeztetett Provence troubadourjaira. Czimerük a kétfarku oroszlán, az egyikkel keményen csapkod, a másikat szelidén csóválja. Amellett kedélyesek, vendégszeretők is, szóval, helyreemberek. Csak éppen egy bajuk van: fölötté irigyek. Nem általánosságban mondom ezt s nem is az én nézetem ez, méltán meg is követhetnének érte, de csehektől hallám; hogy ez az ő bajaik forrása: Ritkán akad köztük vezér, akit meg ne támadnának személyes indokból, hisz az is olyan cseh, mint ők. Lohurrogták Mr. Riegert, aki vezérük vala, kikezdték Mr. Gregt, levitézlett legjobbnak Herold s így tovább. Ezért aztán a pártok nagy hámarossággal elköpnek s a mit elértek, azt a másik kevesli, mert mint klarinétos faj, ugy látszik, inkább szeretik a jövő zenéjét. A mellett mindig a más bajával törődnek, a polyaknak nem hisznek,

nak. A templomokat és kolostorokat kórházakká alakították át, amelyek a Vörös-kereszt oltalma alatt állanak és zsúfolva vannak sebesültekkel. Az érsek hajóra szállt, hogy — mint mondják — lecsillapítsa a fölkelők gyűlöletét és megakadályozza az erőszakoskodásokat. A jezsuiták Batangas tartományba, az apácák Lagunába menekültek. Azt hiszik, hogy Manilla kapitány-csője csak az amerikai csapatok megérkezése után fog bekövetkezni.

A Dido gyakorlatai.

Madrid, június 16.

A „Dido” angol cirkálóhajó, mielőtt Las Palmas (Grancanaria-sziget) kikötőjéből kifutott volna, az öböl előtt lögyakorlatokat végzett és aztán a part felé közeledvén, csónakjait vízre bocsájtotta és a partraszállást markirozta. A Fabra-ügynökség jelentése szerint ez az eset élénk megbeszélés tárgyát képezi.

Ujabb harcz Santiago körül.

New-York, június 16.

A guantanamoi öbölbeli jelentik tegnapi kelettel: A caimanagerai erődítvényeket a „Texas”, „Marblehead” és „Suvanee” hadihajót szétrombolták. A hajók a tüzelést delután két órakor kezdték meg és másfél óra hosszat bombázták az erődítvényeket, amelyek köből épült erődökből és földművekből állottak.

TÁVIRATOK.

Oszták manifesztumok.

Bécs, június 16. A német ellenzéki pártok manifesztumainak sorát a német nagybirtokosoké zárta be. Ebben a nyilatkozatban szó van arról a nagy befolyásról, amelyet a német-cseh viszály az egész monarchiára gyakorol. A manifesztumnak ez a része így szól: Ausztria mostani parlamenti viszonyai alkalmasak arra, hogy annak a közgazdasági kapcsolatnak a fennállását, amely Magyarországot Ausztriával egyesítette, végleg megszakítsa. Ennek a helyzetnek további hatása lesz a monarchia két államának közjogi helyzetére, egységére és hatalmi állására is. Ennek a hátrányos állapotnak megszüntetése céljából a németek nemzeti törekvéseit ki kell elégeíteni.

A manifesztum végül elítéli a német radikálisok, a Wolf-Schönerer-csoport fellépé-

sét, amelyet nem tart alkalmasnak a viszály megszüntetésére.

Bécs, június 16. Az alkotmányhü nagybirtokosság vezérférfiai tegnap és ma gróf Thunnak, a cseh választási bizottság elnökének vezetése mellett értekezletet tartottak, amelyen a politikai helyzet megvitatása után megszerkesztették kiáltványukat. Ebben előadják, hogy a helyzet nehézségét a német nyelvrendelések okozzák és habár határozottan elítélik annak a radikális csoportnak a fellépését, amely kitéréseit egyre fokozza s a parlament működését megbénítja, de az a meggyőződésük, hogy az ily politikai tévelygéseket csak úgy lehet elhárítani, ha a német pártokat lojalis előzékenységgel újból megnyerhetik a parlamenti munkában való közreműködésre. Ebben az irányban várják a kormány tetterős iniciatíváját annál inkább, hogy a fontos kiemelési kérdéseket mielőbb megoldani lehessen.

Vilmos császár utazása.

London, június 16. A „Times”-nek jelentik Kairóból, hogy alapos okuk van ott arra a feltevésre, hogy Vilmos császár az szöszel, jeruzsálemi utazása alkalmával Kairót is meglátogatja.

A sarokba szorított Lueger.

Bécs, június 16. A községtanácsban a német ellenzék nem régen azt az indítványt tette, hogy a gráci községtanács feloszlatása miatt a gráci kollegáknak rokonszenvéket, a kormányval szemben pedig felháborodásuknak adjanak határozatilag kifejezést. A városi tanács hosszú ideig tanakodott azon, hogy milyen határozati javaslatot ajánljon a községtanácsnak. Ma végre előállott egy javaslattal, amelyben sem a gráciak iránt rokonszenvének, sem a kormányval szemben felháborodásának nem ad kifejezést. Emitt a németnemzetiek és haladópartiak annyira megharagudtak, hogy Lueger-t a legkülönbözőbb közbeszólásokkal bántalmazták. Többek közt lehetett hallani a következőket:

— Mikor nem volt polgármester, azt mondia, hogy egy polgármesternek a hátgerince vasból legyen, még ha konflisban megy is; most, hogy gummikerekü kocsiiban megy, oltúnt a vasgerincez.

— Hiszen maga először ultraliberális, azután antiszemita volt végül pedig udvaronez lett.

— Jubileumi polgármester!

Mikor pedig Lueger a gráci katonákat akarta védelmezni, közbekiáltották neki:

— Hát hol vannak a Retschild-katonák?

a magyaroktól elakarják a tótokat perelni, mikor a németekkel sem bírnak; szóval, nem tudnak még gazdálkodni a politikában.

Mindezeket nem ítéletképen írom,¹ de ha már itt jártam, legalább maradjon meg a nyoma. Valamikor régen olvastam Mr. Maurice Jokaynak, a híres — neve után ítélve angol² — költőnek egy igen szellemes mondatát, hogy a németek és csehek mindenben egyformán jelesek, csak épen egy hajszál különbség van köztük, melyet a csehek nem fognak elérni soha. Nos, ezt a hajszálat már elérték a csehek, sőt most ők vannak egy hajszállal előnyben, melyet a németek — úgy látszik — nem egyhamar fognak behozni.

IV.

Annyira megrázott politikai fakóm, hogy alig is vettem észre, mikor Neuhaus csöndes föterén elibénk került a város érdemdu polgármestere, kit becsületes nevén Nakserának hívnak. Tiszta levantin típusa azonnal elárulta benne a macedonai görögöt. S úgy is van a dolog, hogy Hellas utódjai Jindcheihorba kerültek archonsi minőségben. Hellas azonban többel tartozik a cseh nemzetnek, mert hírneves tábornoka Smolenski, az egyetlen, ki a török-görög háboruban lassabban futott, cseh származású.³ Ezzel N. ur érdemeit nem kisebbítem, mert a

¹ Jobb is.

Fordító.

² Miért nem breton?

Fordító.

³ Ez ugyan nem igaz, de hát Ch. urtól megszoktuk már az efféjét.

Fordító.

derék polgárnagy hü öre csöndes kis tanyája érdekeinek. Oly helyen, ahol egy korsó első-rangu sör ára 12 centime, egy pár — amint Löwy mondá — fenséges saucisson¹ 6 centimeba kerül s majdnem két liter „cseh sas”-cégű pezsgőt (szőlője: almával elegy burgonya-szőlő) 6 frankért adnak, Spanyolország is rendezhetné pénzügyi viszonyait. Nagy Sándornak ama garantírozatlan mondatára jutott eszembe, hogy ha nem lennék francia, szeretnék Jindcheihorba lenni. Kellemes meglepetés vala rám nézve az a kedves kisvárosi jelleg, mely a Normandie kis városainak is annyira sajátos vonásuk. Ép úgy mint nálunk, Hradezben is a sétatéren van a rendez-vous. Itt sétálnak az epicierk és családjuk, a jegyző, nálunk a piou-piouk² szívük és gyomruk választottjával, emitt oszták katonák ludtalpu, gombóczarczu hölgyekkel. Csak a snevekben van a különbség, itt Vaclav Kohmak hívják a fűszer st, nálunk Jules Cohennek, a hölgyek neve nálunk Marie vagy Jeanette, emitt Marka és Hanka.

Aki becsületes emberszámba akar menni, az megházasodik. A szolid jólét csöndet s békességet kíván, csak épen a zenét kívánja meg a normandiai lakó. Nálunk külön társulatok teljesítik e tisztet, itt pedig lövészek fújják a trombitát. Néha a hadsereg bandája is megszólal, melynek programját kizárólag cseh-nyelvű hirdetésményekben teszik közzé. De nekem a lövészek inkább tetszettek, mint a rendes sereg,

¹ Alighanem virslit ért Ch. ur.

Fordító.

² gyalogosok.

Fordító.

(Lueger ugyanis egy időben nagy ellensége volt a hadseregnek és a zsidók szolgálatában állónak mondta.)

Lueger mindezekre a támadásokra csak nagyon gyengén tudott válaszolni. A szavazásnál azonban elfogadta azt a javaslatot, amely sem a kormány ellen nem irányul, sem a gráciaknak nem fejez ki rokonszenvet. A németek persze nem valami nagy csendben hallgatták végig a szavazást.

Bismarck beteg.

Berlin, június 16. Bismarck herceg egészségi állapotáról ismét nyugtalanító hírek vannak elterjedve, amelyeknek azonban kevés hitelt lehet adni.

A krétai kérdés.

Kanea, június 16. Az itt összegyűlt előkelőségek a tengernagyokhoz iratot intéztek, amelyben veszedelmesnek mondják az autonomia behozatalának halasztását, utalnak a keresztények izgatottságára és a török csapatok visszarendelését követelik. Egyidejűleg nyugalomra intik a keresztény lakosságot és megczáfolják azt a híresztelést, hogy ismét megakarnák kezdeni az ellenségeskedést Törökországgal.

Az olasz reformjavaslatok.

Róma, június 16. A kamara mai ülésén, amely igen látogatott volt, Rudini miniszterelnök bejelentette az új miniszterium megalakulását és egyúttal egy csomó törvényjavaslatot nyújtott be, amelyek egy része a társadalom megvédését akarja hathatósabbá tenni, más részük pedig a gazdasági viszonyok javítását célozza. E törvényjavaslatok értelmében a kormány felhatalmazást kap az ostrom-állapot kihirdetésére és külön felhatalmazást a sajtóra vonatkozólag; az 1894-iki törvény újra hatályba lép; a feloszlatott egyesületek újjáalakítása tilos; a közigazgatási választások elbaltatnak 1899-ig; a vasutnál és postánál alkalmazott katonák fegyverbe szólíttatnak, a hírlapok megjelenése hat hónapig betiltható; a közrendre veszélyes egyesületek alakítása tilos és szigorubb fegyelemnek vetik alá az iskolai intézményeket. Több kisebb gazdasági és pénzügyi törvényjavaslatot is benyújt a miniszterelnök és bemutatja a hat havi budget-provizóriumot. Ez utóbbit a költségvetési bizottsághoz kéri utasítani, a többi javaslatot pedig egy kilencz tagu bizottsághoz, amelynek tagjait a ház elnöke jelöli ki. Rudini a vita azonnali megkezdését kívánja és beszédét így fejezi be:

mely csak olyan, mint a többi művelt európai katona. Hárem ilyen lövészeket még nem láttam,

Annak okát, hogy németek és csehek lakta vidékeken a polgárság vasárnapokon czélba lö, én a sörfogyasztásban találok. Bor és pálinkaívó nép, ha lövöldözés közben iszik, bizonyosan egymásra fogja a fegyvert, a söröző fajok meg a puskapor füstjének ízét öblítik le a sör levélvel s csak annál vigabban lyukasztatják a levegőt. Jindcheihov derék polgárai — épen piros pünkösdi napja lévén — felölték diszruhájukat s kapitányuk, egy entre-cote termelű szép gyövr cseh ur vezetése alatt megindultak a régi várkastély udvarára, mely ma a Czernin-grófké. Mostani tulajdonosa: gróf Czernin Jaromir, egy nyolczvanéves ágastyán, aki azonban oly egyenesen jár, akár a czövek. Régi, urfajta ember, akit meglátszik, hogy régi erős gyökerű nemes fának a hajtása. Mérsékelt anarohikus elveim daczára úgy vagyok a társadalmi kasztokkal — mert azok megvannak Zimbukutól Vladivostokig — mint az erdő fáival. Szeretem a tölgyet, a fenyőt, a bükköt, csak egészséges legyen, az ojtást csak a gyümölcsfákban kívánom. Végig ur ez a cseh mágnás is, akit emberei imádnak, nemcsak mert sörözteti őket, de mert köztük s velük él.

Nos az angol konzuli kar, azaz a lövészek (egészen angol egyenruhájuk miatt tévesztém el a szót) francia vezényzó alatt indultak meg. Poehod, vagyis marche vala az indulás szava. Azután rengett a föld az ezer kiló

A parlamenti történet legfontosabb lapjainak egyikét kell most teleírnunk és nem kételkedem abban, hogy azt oly módon fogjuk tenni, amely méltó lesz történelmünkhez. Be fogjuk ezzel bizonyítani, hogy az 50 éves parlamenti élet, sőt azok a nehézségek is, amelyekkel most kell megküzdünk, csak erősebbé teszik szabad intézményeinket, amelyek politikai életünk hitvallása voltak és lesznek mindenháza.

A miniszterelnök beszéde után a szenátus ülése miatt a gyűlést felfüggesztik.

Róma, június 16. A szenátus gyűlésén Rudini miniszterelnök ugyanazt a nyilatkozatot tette, mint a kamarában. Négy interpellációt is nyújtottak be és a miniszterelnök megígérte, hogy ezekre azonnal válaszol, amint a kamara a kormány nyilatkozata felett meginduló vitát befejezi.

A német választások.

Darmstadt, június 16. Darmstadt-Gross-Gerau választó kerületben Nothnagel nemzeti szabadelvű párti jelölt 6235, Krammer szociáldemokrata 8361 és Borne antiszemita 4195 szavazatot kapott. Az első két jelölt között pótválasztás lesz. (N. Fr. Pr.)

Müncheń, június 16. Birk, volt szociálista képviselő és Schnitzer szabadelvű közt pótválasztás lesz. Volkhammer szociálista képviselőt újból megválasztották.

Berlin, június 16. A mai birodalmi gyűlési választások eredményéről eddig a következő jelentések érkeztek:

Berlin: Az I. választókerületben pótválasztás lesz Langerhaus szabadelvű és Poetich szociáldemokrata között. A II. kerületben pótválasztás lesz Kreitling szabadelvű és Fischer szociáldemokrata közt; a III. kerületben pótválasztás lesz Langerhaus szabadelvű és Heyne szociáldemokrata közt; a IV. kerületben Singer szociáldemokratát megválasztották; az V. kerületben pótválasztás lesz Zwick szabadelvű és Schmidt szociáldemokrata közt; a VI. választókerületben Liebknecht szociáldemokratát megválasztották.

Strassburgban Riff egyesült rendpártit választották meg.

Hamburg I. választókerületében Bebel szociáldemokratát, a II. kerületben Dietz szociáldemokratát és a III-ikban Metzger szociáldemokratát választották meg.

Boroszló nyugoti kerületében Schönlang szociáldemokrata, keleti kerületében pedig Tutzauner szociáldemokrata győzött.

Berlin, június 16. Eddig 79 választás eredménye ismeretes. Megválasztották két konzervatív, két birodalmi pártit, két centrum-pártit, egy nemzeti szabadelvűt, egy szabadelvűt, huszonegy szociáldemokratát és egy elzást. — 24 kerületben pótválasztás lesz. Pótválasztás alá kerül 4 konzervatív, 1 birodalmi párti, 4 centrum-párti, 1 reformpárti, 9 nemzeti szabadelvű, 2 szabadelvű, 8 szabadelvű néppárti és 19 szociálista.

Zola semmiségi panasza.

Páris, június 16. Ma döntött a semmitőszék Zola Emile és Perreux, az „Aurore” szerkesztője semmiségi panasza ügyében. A tanácselnök ismét Löw volt. A főügyész Puche, a védő Mornai és az előadó Anarai volt. Az előadó azt indítványozta, hogy a semmiségi papsznak hely ne adassék.

A védő kifejtette, hogy a versailles-i esküdt-széket miért nem tartja illetékesnek a Zola-ügy elbírálására. Először is mindkét vádlott Párisban tartózkodik. Másodszor pedig egy 1891-iki igazságügy-ministeri rendelet szerint rendkívüli esküdtzékü ülészek elé csak abban az esetben szabad vinni valamely ügyet, ha a rendes ülészek épen akkor jár le, amikor a panaszt emelték. Amikor az Esterházy ügyében itélkezett haditörvényszék április 10-én a panaszt beadta, még a rendes esküdtzék együtt volt, tehát nem lett volna megengedve, hogy május 23-án rendkívüli esküdtbíróság elé állítsák Zolát. Ez olyan komédia, amely a francia igazságszolgáltatásnak nem nagy dicsőségére szolgál.

Az előadó erre hosszasan fejtegette, hogy rendes és rendkívüli jury-ülések között semmiféle különbség nincs.

A semmitőszék azután visszavonult tanácskozáásra és rövid idő múlva kihirdette azt a határozatát, hogy Zola és Perreux semmiségi panaszát visszautasítja. Ennek következtében Zola ellen meg fogják tartani Versaillesban a tárgyalást. (N. Fr. Pr.)

Szerkesztők pöre.

Milano, június 16. Ma délelőtt kezdődött a katonai törvényszék előtt annak a pörnek a tárgyalása, amelyet Chiezi Gusztáv az „Italie del Popolo”, Romussi Károly a „Secolo”, Don Albertano az „Osservatore Cattolico” szerkesztői, továbbá Zavatori volt képviselő, Hulicioff Anna asszony és 19 más vádlott ellen indítottak. A vádlevelél és más iratok felolvasása után megkezdették a vádlottak kihallgatását.

Az egyik irástudó szolgálja meg is magyarázta, hogy a vár a hirneves Rosenberg-családé volt, melynek öt ága volt hajdanában. Minden ágának más-más színű ötszirmu rózsája volt a czimere. Ez a hatalmas nemzetség, mely a magyar Árpádokkal is atyafiságban állott, első családja vala a cseh területnek. Birtokaiknak se szeri, se száma, mindenütt ők vetették meg mindenre kiterjedő figyelmükkel annak a szolid jólétnek az alapját, mely Csehországot a bécsi császár koronájának gyöngyévé avatta. Egész Európa ismeri e fényes családot, melyet elért a nagy történelmi tevékenységben elernyedő családok sorsa, kibék s öröke másokra szállott. Helyükbe léptek a német Schwarzenberg s a cseh Czerninek, akik ez extensiv gazdálkodásra uralt területeken gyárakat állítottak s kitünően gazdálkodnak mindezekig. Ez a rendezett s nem új keletű, hanem több százados fejlődésű, védvámokkal megerősödött gazdasági s iparfejlődés teremté meg az új Csehországot, melynek azért van oly sulya az osztrák provinciák közt.

Különös véletlene a sorsnak, hogy az itteni jezsuita kollégiumba került nevelőbe a nagyhirű II. Rákóczy Ferencz fejedelem is. A tiszt atyák régi kolostora ma kaszánya, mellette van a templom. A kollégium, hol az idegenbe került fiatal, kedves, hamar elárvult főurat nevelték, a régi kolostorral szemben van s ma ott oktatják Jindeheihov reményteljgs sárjait, még pedig ugyancsak a régi

A sakk-verseny.

Bécs, június 16. Ma fejezték be a 9. és 11. mérkőzések függőben maradt játszmáit. Blackburne és Csigorin játszmája remis lett. Schiffers győzött Schowalter ellenében, Wallbrod Steinitz ellenében és Maróczi Burn ellenében.

Kína halad.

London, június 16. A Reuter-ügynökség jelenté Pekingből: Egy császári dekrétum jóváhagyja egy kereskedelmi miniszterium felállítását és elrendeli, hogy a cung-li-jamen megfelelő könnyítésekkel gondoskodjék, hogy előkelő családok tagjai idegen országokat látogathassanak és a nemzeti közérdekek előmozdításáért.

HIREK.

Az olvasókhöz.

Az Országos Hirlap új negyedévéhez közeledve, nem tesz olvasóinak új és hangzatos ígéretek. Ellenkezőleg azt sorolja fel, hogy mit ígért, mikor megindult.

Megígérte, hogy teljesen független lesz pártoktól és a kormánytól; hogy a magyar állam fénye, méltósága és erősödése az a szent háromság, amelyben hisz, amelyet vall és amelyben élni akar. E törekvésből kiindulva ítéli meg az előbontakozó politikai kérdéseket.

Megígérte, hogy a szabadelvűségnek lesz szószólója a szónak magyar áterzésében.

Megígérte, hogy előkelő tisztességessé hangothasznál birtalában s soha el nem ragadtatja magát a közügyekkel össze nem függő ténre és személyeskedésre.

Az Országos Hirlap pontról-pontra beaváltotta ezeket az ígéretek s már eddig is oly mértékben nyerte meg a közönség partfogását és tetszését, hogy az szinte páratlan illy rövid idő alatt a journalistika történetében. Ebből meriti erejét, hogy a jövőben még fokozottabb, még tökéletesebb módon feleljen meg annak, amire fogadalmát tette.

emberhus alatt. Megálltak zordonan a vár kápolnája előtt, ahol a hirneves Zrinyi Miklós esküdtött örök hűséget Rosenberg Évának 1564-ben. Védnökük, az öreg gróf, nyájasan végighézett rajtuk, mintha mondta volna: „csak mulassatok, gyermekeim”, mire megannyian bevonultak a kápolnába. Kettő közülük kívül maradt, őrizni a gulába rakott fegyvereket, hogy a körülálló nép valamiképp el ne emelje. E jelenetre vonatkozik Löwy rögtönzött eposának két versszaka:

Pünkösöd napja lévén, volt ünnepi láma,
Cseh lövész-bataillon vonult fel a várba,
„Po-chod” a kommandó, ritir¹ volt száz s néhány.
Tollas csákokon kétfarkú oroszfiány.

Czernin, a vár ura, fogadta a népet
Templom előtt, ahol Zriny² vett feleséget.
Pergett a dob s zászló a földig meghajolt,
Csak Szigetvár látott illy harci csapatot.

A régi vár téres udvarán öt jávorfa ága hajlik össze. E természetes ligetből néztem a tarka képet, mely példás rendben, óraszerű pontossággal vonult el szemem előtt. Majd megtekintém a tiszta olasz izlésben készült régi loggiákat, a remek parkot s mindazt, amit derék szolgálk mutogatni szoktak borralvalóért. Ez az utasember kötelessége, meg kell nézni mindent ingyen s megmagyaráztatni mindent pénzért. Így művelődik az ember.

¹ Lovag.

jezsuita muzeumokban, melyeket Schidákká¹ alakítottak át. A felső emelet, hol a kis fejedelemnek vala lakása, már modern építés. A kollégium udvarán orgonavirágok nyílnak. Ez előtt kétszázkilencz évvel szép, hosszufürtü ifju járdogált itt a komoly páterekkel. Neki is rengeteg birtokai voltak, mint a Rosenbergeknek valamikor. Mint férfi, elveiért lemondott gazdagságáról, birtokai idegen kézre kerültek s mikor vagyona elveszett, francia földön keresett menedéket.

E szomorú emlékek foglalkoztatának, mikor megszólal Löwy s egy Kuba szigetének szomorú sorsát példázó szivarcsutakot² rágyva kérdi: „Hát miért is vagyunk mi itt?”

Ez az arczálán kérdés elfeledteté velem összes komoly gondolataimat³ s azonnal elhatároztam, hogy visszamegyünk, még pedig egyenesen haza.

Utrakeltünk hát. Elmaradt vár, tó, mező, liget. Nem maradt emlékünken, csak a derék kövér cseh typus, a saucissonok, a sör, a két-farku oroszlan, a hellen-cseh polgármester, meg az a nagy sémni és minden, melyet az utasember tapasztalásnak nevez. Mert megmondta már Flaccicheque Horacecque: Utazásról ne írj hirtelenében, hanem később vagy soha. „Annak emléke olyan, mint a sajt, minél érettebb, annál jobb.” Fordította: Traun G. I

¹ Traida-osztály. Fordító.
² Régi vicsor a kuba szivarokra, mintha bizony a caporal jobb lenne? Fordító.
³ Klég kerés volt. Fordító.

Az „Országos Hírlap” a most folyó érdekes regény után a legközelebbi évfolyamában a

„Trilby” híres szerzőjétől:

Georges d u Maurier-tól kezd meg a

„MARS LAKÓJA”

című regény közlését, mely rendkívüli szenzációt tett. Ezt követi a „Hagar fia” című angol regény Hall Cain-tól. Közben

Mikszáth Kálmán tollából

közlünk a „Szamar” című humoros elbeszélést.

Egyben tudatjuk olvasóinkkal, hogy karácsonyra nagy irodalmi ujdonság készül

„A KATÁNGHY NAPTÁR”

melyet nagyságos Katánghy Menyhért országgyűlési képviselő úr, a Naplóbiráló bizottság tagja írt és szerkesztett, választási költségeinek részben való behozásának tekintetéből.

Az „Országos Hírlap” megszerezte a jeles hazafitól a naptárt kizárólag olvasói részére a mindazoknak, kik a jövő félévben folyton előfizetői maradnak, bérmentve ajándékba küldi karácsonybetében.

Június 15-ével új előfizetés nyílt az „Országos Hírlap”-ra.

Előfizetési ár:

Június 15-től július 31-ig . . . 1 frt 80 kr.

„ 15-től szeptember 30-ig . . . 4 frt 10 kr.

„ 15-től december 31-ig . . . 7 frt 80 kr.

Kérjük azokat a vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése június 15-én lejárt, hogy az előfizetés mielőbbi megújításáról gondoskodni szíveskedjenek, nehogy a lap pontos küldése fennakadjon.

Nyáron az egész furdóvad ellett, előfizetőink kívánságára, a lapot bárhová utánuk küldjük, akárhányszor változtassák is tartózkodásuk helyét. Kérjük azonban minden címváltozásnak a régi cím letelepítésével való pontos közlését.

A főváros környékén levő nyaralókban pontosan és a lehető legkorábban kézbesítjük a lapot.

A kiadóhivatal.

Lapunk mai száma 20 oldal.

— Az Akadémia elnökeinek megerősítése. Az Akadémia tudvalevőleg báró Eötvös Lorántot az Akadémia elnökévé és Wlassics Gyula közoktatásügyi minisztert annak másodelnökévé választotta meg. A király ezt a választást most megerősítette. A megerősítésről szóló királyi kézirat így szól:

Magyar miniszterelnököm előterjesztésére báró Eötvös Lorántnak a magyar tudományos akadémia elnökévé és dr. Wlassics Gyulának a nevezett akadémia másodelnökévé három évre történt megválasztását megerősítem.

Kelt Schönbrunnban, 1898. évi június hó 5-én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

B. Bánffy, s. k.

— József főherceg szemleuton. Deéről táviratozzák: József főherceg, honvédfőparancsnok, aki most Erdélyben szemlekorutat tesz, tegnap kíséretével Deésre érkezett. A pályaudvaron a polgári és katonai hatóságok fogadták. Báró Bornemissza főispán üdvözlő beszédére a főherceg röviden megköszönte a fogadtatást. Este a várost kivilágították és a honvédeknek éjjeli zenét adott. Ma reggel tekintette meg a főherceg a Deésen állomásozó honvédszázalaját, amelynek magatartásáról és kiképzéséről előismeréssel szólott. Délben Voith királyi tanácsos házában, ahol a főherceg lakott, banket volt, amelyen a város előkelősége is megjelent. Délután a főherceg Szamosújvárra utazott.

— Szögény-Marich László ezüstlakodalmán. Mint már megírtuk, Szögény-Marich László berlini nagykövetségünk e hónap 14-én ünnepelte meg huszonötödik évfordulóját ama napnak, amelyen nejét Geramb Mária háronót oltárhoz vezette. Az ünnepet a legszűkebb körben a csóói birtokon tilták meg. A kis csóói templomban amelyet virággal és zöld lombokkal csinosan feldíszítettek, mirét

mondottak, amelyen a nagykövet nejevel és leányai-val, valamint a község ünnepi ruhába öltözött lakossága is részt vett. Szögény-Marich Kamilla kisasszony több egyházi dalt énekelt. A mise után a család a kastélyba tért vissza és itt fogadta a községi elöljáróság üdvözlését. Az ünnepelő család sok üdvözlő táviratot kapott, ezek között a német császári pár, Stefánia özvegy trónörökösne, báró Bánffy Dezső miniszterelnök, valamennyi magyar miniszter, a német birodalmi kanzellár, a porosz kabinet, Tisza Kálmán, Falk Miksa és sok más előkelőség üdvözlését. Szögény-Marich nagykövet néhány nap múlva újból visszatér Berlinbe.

— Rimély püspök aranymiséje. Rimély Károly beszercei püspök tegnapelőtt indult el Rómába, hogy ott mondja el június 21-én aranymiséjét. Az ősz főpap azért ment Rómába, mert 50 éves áldozópapi jubileumát teljes csendben óhajta megülni. Egyházmegyeje papsága azonban mégis ünnepelni fogja főpásztorát. E hónap 23-án leplezik le ugyanis a beszercebényai papnöveldeben Rimély püspöknek a papság adakozásából készült mellszobrát és a megyei papság nevében ekkor Vissnyovszky László prépost-kanonok fogja az ünnepi beszédet elmondani. A püspök 26-án jön vissza Rómából és 28-án vonul be nyári székhelyére, Garam-Szent-Benedekre. Itt két diadalkapu is fogja várni. Az ünnepeltetés csak június 30-án ér véget, amikor is a püspök átveszi az egyházmegyei papság arany-kehely-ajándékát és e napon azzal fog misézni. A püspök ez alkalomból, hír szerint, több alapítványt fog tenni.

— Jeruzsálem a XIX. században. A napokban D. von Soden tanár Berlinben előadást tartott Jeruzsálemről s többek közt ezeket mondta:

Ha Jeruzsálemhez, ezen vallási és történelmi nevezetességű városhoz érünk, keserű tapasztalatokra jutunk. A vasuti pályaháztól a városba kocsin bejutni lehetetlen; a kapu előtt ki kell szállani, mert Jeruzsálemben sem kocsival, sem lóval közlekedni nem szabad, csupán gyalog. Az utcák szűk, sötét, barátságtalan alagutak, melyeknek némely részét nap soha sem éri. Az utcákon beteg kutyák hevernek és számtalan vak koldus ácsorog; minden harmadik benszültöttek legalább is egyik szeme hiányzik. Hiányzó végtagokkal máskáló alakok könyörögnek az idegentől alamizsnát; nyavalyatörések hevernek mindenfelé és ezt a nyomort az undok pénzsovargás még borzalmasabbá teszi. Sehol egy fa, sehol egy kert sem látható. Naplemente után halotti csönd borul az utcákra, kellemetlen sötétség uralkodik, csupán itt-ott világít egy-egy eldugott piszkos lámpás: Ez Jeruzsálem. A hajdani Jeruzsálem nincs már többé, hanem a mostani város alatt fekszik. Senki nem tudja, hol van Dávid vára, a főpapok palotája, Pilátus rezidenciája. Izrael és népéből bizony nem talál az ember már egyet sem, a zsidó lakosság spanyol és német, a keresztények nagyobb részét arabok bevándorlottságából állanak. Ott vannak a hatalmas természetű beduinok, finom arcvonásaikkal, tüzes szemekkel, gyermekies ártatlanságukkal, aki azonban alaposabban megismeri őket, az látja, mily tunya, lusta nép és mily móhon lop és rabol. Így hát Jeruzsálem ma már kéjutazásra nem való.

— Petroleumforrás — a jég alatt. A „Kazanski Telegraf” vidám történetet beszél el olvasóinak, a melyben elmondja, hogy egy paraszt hogyan fedezte fel Kazánban egy petroleumforrást. Egy földhöz ragadt szegény ember elvándorolt a falujából és a közeli városba akart gyalogolni, hogy a husvétünnepre egy kis pénzhez jusson, mert otthon az éhes gyerekek kenyér után rimázkodtak. A mint a befagyott Kazanka folyócskán keresztül ment, észrevette, hogy egy jéghasadékból petroleum lövel ki. A leleményes parasztember egy szánkát és egy hordót szerzett magának, odament a forráshoz, a hordót megtöltötte petroleummal, aztán a városban a piacon eladta. Ezt többször megismételte és így szép összeg pénzhez jutott. De a dolog nem maradhatott titokban, és az emberek, akik megfigyelték utazását, maguk is szánkát, hordót vettek és olyan forgalom keletkezett a petroleumforrás körül, mint a klondykei aranymezőknél. Végre a rendőrség is figyelmes lett és kiderült, hogy egy petroleumforrásra bukkantak. A szegény paraszt, aki gyalog ment Kazánba, szánkán és lovakkal tért vissza.

— Zavargások Algirban. Algir-ból táviratozzák, hogy ott újabb zavargások voltak és a rendet teljesen helyreállítani nem lehetséges. Lépine fő kormányzó neje, mint azt egy algiri lap előzőleg közölte, tegnap Franciaországba utazott. Ez alkalomból az egész kikötőt óriási néptömeg lepte el, amely Lépine nejét, aki anyjával és gyermekeivel ült a kocsiban, nagy zajjal, fütttyökkel és gúnyos kiáltásokkal fogadta. A kormányzó nem kísérette ki a nejét. Mikor a hajó már elindult, a tömeg a „Places du Gouvernement”-on tartózkodó néhány zsidót bántalmazott, akiknek a rendőrség sietett védelmére és eközben néhány benszültöttek elfogott. A tömeg ezeket ki akarta szabadítani és hevesen összetűzött a rendőrséggel, sőt a segítségre siető Massieut főhadnagyot is bántalmazta. Csak mikor újból nagyszámú rendőrség érkezett meg, voltak képesek a tömeget szétverni. Csakhamar összegyűltek ismét és bár megint széjjelkergették, a rend teljesen helyreállítva nincs, mert a legkisebb alkalom is elegendő, hogy a zavargások újból elkezdődjenek.

— Hatszázezer frankos család. Marseilleben most egyébről sem beszélnek, mint egy ismert nagykereskedő csalásáról, amelylyel egy párisi biztosítótársaságot akart megkárosítani. Az illető nagykereskedő néhány hónap előtt biztosította egyik alkalmazottját hatszázezer frankra — a maga javára. A társaság orvosa annak rendje és módja szerint megvizsgálta a bemutatott biztosítandót és a szokásos formalitások elintézése után az ügylet megkötött. Másfél hónappal a biztosítási kötvény aláírása után a biztosított meghalt. A kereskedő bejelentette a halálesetet a társaságnál, amely aztán megbizta marseillei ügynökét a biztosítási összeg kifizetésével. Míg a megbízás a postán járt, a társaság névtelen levelet kapott, amelyben el volt mondva, hogy a kereskedő nem a biztosított egyént vizsgálta meg, hanem egy egészséges alkalmazottját, maga a biztosított súlyos betegnek fektet abba az időben és halálát minden napra várták. A följelentést valószínűleg a kereskedő anyósa tette meg. Mivel a vádlott nagyon előkelő alakja a marseillei kereskedővilágnak és társadalomnak, a vizsgálatot nagy titoktartással folytatják.

— Japán tengerésztiltsék Pólában. Pólából írják, hogy a minap F. Seimasaki, japán császári sorhajókapitány és S. Tochinai gőrhajóhadnagy Pólában időztek a tengeri fegyvertár, a Radetzky-tüzérségi iskolahajó, a tengerészeti kaszárnya és a „Wien” hajó megtekintése céljából. Különösen nagy érdeklődéssel tekintették meg az idegenek a villanyos erővel kezelt ágyukat, amelyeknek gyors irányítására kevés emberre van szükség. A japán tisztek e hó hetedikén Trieszten át Olaszországba utaztak az ottani tengerészeti berendezés megtekintésére és ősszel újból meg akarják tekinteni a mi központi hadikikötőnket.

— Türelmetlen örökösök. Mint levelezőnk jelenti, a dognácskai csendőrségnek sikerült közel másfélhavi kutatás után felderíteni egy titokzatos bűntettet, mely a mult hó elején Krassó-Szögény-megye déli részét a legnagyobb izgalommal töltötte el. Május elsején történt ugyanis, hogy Zsurzsova községben megfojtva találták Brinzei Szavéta gazdag özvegyasszonyt. Keze és lába hátra volt kötözve, nyakába pedig melyen bevágódott a gyilkos hurok, melylyel megölték. A szoba borzasztó küzdelem jeleit árulta el, de az özvegy pénze és iratai látszólag meg voltak és a tettesek kiderítésére vezető semmiféle jel nem volt található. A meggyilkolt asszonyt el is temették, de a csendőrség nem nyugodott és végre június 8-án annyi adat volt együtt, hogy el lehetett fogni a gyilkosokat. Ezek a gazdag özvegy unokaöccsei, két elvetemedett legény, Kernicsán Jüon és Ilie, akik nem győzték bevárni, míg gyermektelen nagynénjük után örökölnek és meggyilkolták. Egy telekkönyvi kivonat, melyet a szekrényből elloptak, lelt áru jó jukká és ok a csendőrségnél csakhamar töredelmesen be is vallották bűnüket. Bezártították őket a törvényszék fogházába.

— Egy norvég miniszter balesete. Krisztíniából táviratozzák: A storthing ülészakát ma berekesztették. Midőn a kocsi, melyben Quam igazságügyminiszter és Thilsen belügyminiszter ült, megindult, a lovak elragadták a kocsit. Quam a kocsiból kiugrott, miközben elesett, karját kifeszítette és arcán megsérült.

— Tisza Lajos fa-csoport. Máramarosban — mint ottani tudósítónk írja — kegyelettel ünnepezték a napokban gróf Tisza Lajos emlékét. Az „Országos Erdészeti Egyesület” ugyanis 1882. év augusztus havában gróf Tisza Lajos elnöklése alatt közgyűlést tartott a Körösmező község határában levő Okula előhavason. Akkori elnökének emlékére az Erdészeti Egyesület Tisza Lajos-facsoportot ültetett, most pedig a tulajdonos erdőkinestár költségére óriási gránitoszlopot emeltek, amely arany betűkkel hirdeti az 1882-iki közgyűlés és elnöke emlékét.

— A szerencsétlen játékosok. Nem utolsó mulatság Monte-Carlóban titkos rendőrnek lenni. A legnehezebb és leghálátlanabb foglalkozások egyike, hozzá még nem is olyan gondnátküli. Egy ügyes angol detektív az utolsó két szimont Monte-Carlóban töltötte és elég dolgot adott neki a vakmerőségükről híres sipisták és csalók. Többek között a következő ügy kiderítésével bízták meg: Egy ur megjelent egy ékszerkereskedőnél és hamisított bankjeggyel ékszereket vásárolt; közvetlen utána egy másik kereskedőt is megcsalt 100 frank erejéig. A személyleírás teljesen ráillett egy Monte-Carlóban tartózkodó előkelő külsejű fiatal emberre. A detektív folyton szemmel tartotta a monoklis urat. Kiderítette, hogy John Jonesnek hívják és csak olykor-olykor jelenik meg a zöld asztalnál. Egy napon siránkozva panaszkodott, hogy egész vagyonát eljátszotta és kérte a bankíródat, hogy hitelezzen neki utiköltséget. A bank ugyanis megteszi, hogy „letört” játékos uti- és szállodai költségét kötelezvény mellett megtéríti. A kötelezvényben ki kell az illetőnek nyilatkoztatnia, hogy a hazard játékban több részt nem vesz, sem más közbenjárásával nem játszat az utiköltséggel. Alig hagyta el John Jones a veszélyes helyet, a játékasztalnál egy másik ifju jelent meg Jack Smith név alatt. Mig az előbbinek szöke hajusza volt, addig ennek tömött fekete haja és hajusza és monokli helyett fekete pápaszemet viselt. Mindamellet roppant hasonlítottak vonásai az előbbi pénzhamisítóéra. A szemes detektív nem tilt fel oly könnyen és az előbbihez hasonló gyanus egyént a legnagyobb figyelemmel kísérte. Rövid idő alatt ez is tönkrement, felvette az utiköltséget és eltűnt. Jack Smith többé nem jelentkezett, helyette azonban egy érdekes fiatal özvegy, ki mindig sűrűn lefátyolozva járt és ha fátylát felhajtotta, legyezőt vagy zsebkendőt tartott arca elé. A szegény özvegy is szerencsétlenül járt, örökösön vesztett és vesztett, míg végére ő is megjelent a bankíródában az utiköltség előlegezéséért. Nemsokára egy aggyastán jelentkezett, ki az idegenek névjegyzékébe James White-nek írta magát. Nagyon óvatosan játszott és vissza tudta tartani magát a játékszenvedélytől. Kevés pénzt hozott magával, de azt is elvesztette. Figyelmeztették, hogy felveheti előre utiköltségét, ő azonban erről hallani sem akart. Azt mondá, inkább megöli magát, minthogy ezt megtegye. Másnap reggel a nizzai újságokban vaskos betűkkel nyomtatott öngyilkossági hír jelent meg. A tenger partján egy kalapot, felső kabátot és egy Withe névre kiállított levelet találtak. A detektív mind a négy alakot egy személynek tartotta, biztos adatai azonban még mindig nem voltak. Végre sikerült a szédelgőt egy nizzai kávéházban elfognia, midőn újabb csalást akart véghezvinni. Kisült, hogy az utiköltséget tényleg mindig ő vette fel.

— A kilépett szegedi gvardián ügye. Urbán Juvenalisról, a kilépett szegedi gvardiánról azt a hírt terjesztette el néhány nap előtt szerzete, hogy újból visszakerendkedik a rendbe. Mint dorozsmai tudósítónk jelenti, ez a hír nem felel meg a valóságnak és inkább csak a kilépni kívánczó rendtagok ijesztésére, mint a valóság megismerésére van szánva. Urbán Juvenalis ugyanis nem nyert meg Romából világiassítási engedélyt és így ő nem mint a legtöbb állépett ferenczrendi szerzetes, pápai engedéllyel, de pusztán csak a tartományi főnök szóbeli elbocsátásával lépett át egyházmegyébe. Ez az eset pedig azért érdekes, mert az ő esete elő, hogy Magyarországon az Űdvözítőről nevezett ferenczrendi tartományban megengedte a rendfőnök, hogy

valaki tudtával hagyja el a szerzetesrendet, másoknál ez még nemcsak, hogy nem fordult elő eddig, de a kilépni szánók közök ellen ott mindig valóságos hajszát tartottak és az ilyeneknek még csak a működési bizonyítványt sem adták meg. Urbán Juvenalis ugyan megkérte már Romából, a pápai szentszéktől az átéléphetési engedélyt, de azt eddig nem kapta meg. A váci püspök tehát azért nem adhat neki végleges alkalmazást, mert ő még mindig ferenczrendi szerzetes és így a püspök csakis annyiban rendelkezhetik felette, amennyiben a rendfőnök azt megengedi. A váci egyházmegyében tehát csakis akkor nyerhet végleges alkalmazást Urbán Juvenalis, ha erre megkapja a pápai engedélyt. A volt szegedi gvardiánnak különben semmi kedve többé szerzetesnek lenni.

— A falu önállóságáért. Pusztá-Szent-Tornya békésmegyei községet a belügyminiszter felosztatta. A község kehelébe tartozó birtokosok közül többben a község házában értekezletet tartottak — és mint levelezőnk írja — elhatározták, hogy küldöttségileg kéri föl a belügyminisztert felosztató rendelete visszavonására. Pongrácz Jenő szerint a belügyminiszternek nagy községet felosztalni nem lehet, mert a községi törvény 158. §. csak kis községeknek megszüntethetést sorozza a belügyminiszter agendája alá, Pusztá-Szent-Tornya pedig önálló község. A küldöttség legközelebb felutazik a vezetésére Justh Gyulát kéri föl.

— Hajószerecsétlenségek. Triesztből táviratozzák: Az Archiduce Ferdinando Massimiliano Lloyd-gőzös, amely Trieszt és Velence között közlekedik, tegnap a Lidón horgonyzó Insole olasz gőzessel összeütközött és emiatt több órai késéssel érkezett meg Triesztbe. Mind a két hajónak a kerékszekrénye és parancsnoki hidja megsérült. Az utasoknak semmi bajuk sem történt. Csupán a Lloyd-gőzös parancsnoka sérült meg, mert leesett a parancsnoki hidról. — Newyorkból is hajószerecsétlenséget jelentenek: Az Emma, az északnémet Lloyd gyorsgőzöse, a ködös időben összeütközött a Gipsy Princess skót teherhajóval és ennek következtében a teherhajó elsüllyedt. A kapitány, neje, fia és kívülök két gyermek a vízbe fulladt.

— Pórujjárt csaló. Párisi levelezőnk írja: A versenyen nyert több ezer frankkal a zsebében, meglegedetten hajtatott haza Párisba Rocher tőkepénzes a vincennesi versenyterről. A Boulevard Hausmann és rue Faibout sarkán hirtelen két férfi ugrott föl nyitott kocsijára s az egyik egy elfogatási parancsot mutatván neki, rászólt a kocsisra:

— A rendőrségre!

Rocher, aki tisztában volt vele, hogy a magukat detektíveknek kiadó egyének csak csalók lehetnek, ügyet se vetett rájuk, a kérdéseikre nem is felelt és nyugodtan ült közöttük, míg a kocsí a rendőrség épülete felé közeledett. A gazembereket kétségbeejtette Rocher hidegvére és a Place du Chatelet közelében le is ugrott és elfutott az egyik. Erre aztán Rocher megfogta a másikat és egy rendőrrel bevittette a rendőrségre, ahol nyomban kihallgatták. Elmondta, hogy Jules Rochetle-nek hívják és kebelbarátjával, akit azonban nem nevez meg, rá akart ijeszteni Rocherre, hogy nagyobb összeget kicsalhassanak tőle, a megtámadott hidegvéré azonban meghusítottta kísérletüket.

— De hogyan jutottak arra a gondolatra, hogy hamis elfogatási parancsral ijeszessenek rá? kérdezte a rendőrtisztviselő. Mire Rochette azzal felelt, hogy:

— Minden tőkepénzesnek van oka félni, hogy elfogatási parancsot adnak ki ellene.

Rzuttal, ugy látszik, mégis tévedtek. A pórujjárt ifjut természetesen fogva tartották.

— Bika-kiadások. A lenconban, Normandiában, most vasárnap tartották az első bika-kiadást s a vállalkozás nagyon rosszul állt ki. Hiába ékeltek bele a mazógazdasági kiállítás tennapi programjába, hiába vártak a kedvező alkalomra, a mikor a mulatságokban furdó közönség a bika-kiadás izgalmaival is szívesen állja ki: a darák normandiaiak sehogysem érezték jól magukat a veszedelmes produkciók láttára és nagyon örültek, mikor bevégeződött az izgalmas komédia.

A közönség egy része érdeklődött ugyan a dél-francia picadorok produkciói iránt, mikor azonban az egyik leterített két bikát, többen föllálltak és zajosan nyilvánították felháborodásukat. A „mulatság” befejezése után a rendőrbiztos jegyzőkönyvet vett föl az esetről és nagyon valószínű, hogy Normandiában többé nem fognak bika-kiadásokkal kísérletezni. NARBONNE-ban is tartottak a napokban bika-kiadást, amely szerencsétlenséggel végződött. Banderillos, a legvakmerőbb toreadorok egyike az összeütközésben olyan szurást kapott a megvadult bikától, hogy az orvosok lemondtak életéről. A közönség a legnagyobb izgatottsággal oszlott szét.

— A Szent István-társulat jubileuma. A Szent István-társulat szeptember végén fogja megülni fennállásának ötven éves jubileumát. A társulat ekkorra már Szentkirályi-utcai palotájába fog átköltözni, ahol nyomdát rendez be. A zárókötételére a királyt kéri meg, míg a helyiségek felszentelését maga Vaszary Kolos hiboros hercegprimás fogja végezni. A társulat ekkorra diszközgyűlést tart és az Ujságírók Egyesülete, valamint az Otthon írók és hírlapírók köre javára nagyobb összegű alapítványt tesz.

— Mohács veszedelme. Mohácsi tudósítónk táviratozza, hogy ott ma délután két óraker felhőszakadás volt. A felhőszakadás következtében a mélyebb helyeken fekvő házak víz alá kerültek. A vonat egy óra késéssel érkezett meg.

— A pisztolypárba] áldozata. A napokban megirtuk, hogy Bécsben Sotty gyalogos hadnagy és Wlihovski lovag állatorvosi akadémiai hallgató pisztolypárba]t vívtak, amelyben az utóbbi súlyosan megsebesült. Ma azt jelenti bécsi levelezőnk, hogy Wlihovski lovag tegnap este meghalt.

— A londoni merénylet. Lapunk legutóbbi számában hírt adtunk arról a merényletről, melyet az angol fővárosban intéztek a német nagykövetség titkára ellen. Londonból ma azt táviratozzák, hogy még mindig nem tudják, mi indította a német követségi titkár merényletjét vakmerő tette. Aból a beszélgetésből, amelyet a merénylet a gyilkossági kísérlet előtt a követségi titkára váró kocsisal folytatott, azt következtetik, hogy a merényletet gróf Hatzfeld nagykövet ellen tervezte. A német követségi hivatalnokok nem ismerik a merénylet. A gróf állapota semmi esetre sem ad okot aggodalomra, a golyót azonban még nem vették ki testéből. Trodd cipész, aki a merényletet elkövette, ma ama vád alapján, hogy a grófra és egy rendőrről rálőtt, a bow-streeti törvényszék elé állították. A troc gróf nem volt jelen. A főtanu Whitefield rendőr volt, aki a merénylet elfogta. Whitefield azt vallotta, hogy Trodd a gróf hátába lőtt, midőn a kocsiába szállott. Erre a gróf a merénylet felé fordult, mire az még egy lövést tett. Ekkor ő (tanu) oda ugrott Trodhoz, aki a tanura is rálőtt. A golyót a tanu jegyzőkönyve felfogta. A letartóztatott egészen józan állapotban volt. A merénylet zsebében a belügyminiszterhez címzett levelet és az illető válasát találtak. Trodd kérte a törvényszéket, hogy olvassák fel a levelet. A törvényszék nem találta a jelen pillanatban szükségesnek a levél felolvasását és a tárgyalást szerdára halasztotta.

— A new-yorki Neukom. Bécsből táviratozza tudósítónk, hogy Bécs-Uj helyben néhány napja egy Krause nevű, new-yorki tanú hipnotikus mutatóvanyokkal mulattatja a város lakosait. Egy Ulrich nevű kérés 13 éves fia tegnap előtt önkéntesen jelentkezett médiumnak. A tanú a fiut tegnap elaltatta és ez csak ma, huszonhárom órai alvás után ébredt fel a hipnotikus álomból. A hatóságok eltöltötték Krausének a mutatóvanyokat.

— Gyilkosság véletlenségéből. Zombor levelezőnk jelenti: A szomszédos Bácska községben gondatlanság következtében tegnap nagy szerencsétlenség történt. Világos József gazdaember udvarán a baromfi valamtól megijedt és éktelen lármával futkosni kezdett. Világos erre fogta a régi rozsdás kécsővű pisztolyát és behúnyt szemme

elsütötte azt, hogy a nyugtalan baromfit vissza-riassza. Ugyanabban a pillanatban, mikor a pisztoly eldördült, Világos 14 éves István nevű fia végigszaladt az udvaron, és szívében találva, összeesett. Az apa látván a szerencsétlenséget, a pisztolyt maga ellen irányzta, hogy véget vessen életének. Erre a megsebzett fiu odakuszott apjához, elkapta kezéből a pisztolyt és sirt, rimánkodott az apjának, hogy ne tegye még szerencsétlenebbé a családot, ne legyen öngyilkossá. Az apa hájtott szerencsétlen fia szavára, ki ezalatt meghalt. A boldogtalan Világos önként jelentkezett a hatóságnál.

— Amerikai pap a királynál. Bécsből jelentik: Ő felsége a mai általános kihallgatás alkalmával fogadta Bécsben dr. Szabó Simont, az amerikai görög-katholikus szövetség lelki ügyeinek vezetőjét. Dr. Szabó két évig tartózkodott Amerikában, Clevelandban, erélyével, jó szívével és rendíthetetlen hazafiságával nagy hála kötelezte a magyar- és tótajku görög-katholikusokat, kiknek szülőföldjük iránt hódoló ragaszkodását tolmácsolta a felségnél. A király szívesen fogadta dr. Szabót és nagy érdeklődéssel kérdezősködött az amerikai viszonyok felől.

— A svájci misepénekek. Hegyi Antal csongrádi plébános viselt dolgaira nézve egy „Legyen világosság” című füzetben védekezik. Ennek a röpiratnak kiadását a váci szentszék degradáció terhe alatt megtiltotta, de a primási főszentszéknek az volt a véleménye, hogy a terjesztésnek semmi büntetés sem állhat útjában. Hegyi ennél fogva most szerteküldözgeti a füzeteket, de magáról a most már bűnvizsgálat alatt álló ügyről édeskeveset mond a röpiratban. Annál többet szidja a püspököt és annál érdekesebb dolgokat mond el a misepénekekről. Ime milyen kedélyes üzleti tárgyak manapság ezek az ugynevezett intenziók:

Varga Mihály (a Hegyi fővádója, a káplán) onnan tudta, ugymond Hegyi, hogy misékkal rendelkezem, hogy kérelmére neki magának bocsátottam rendelkezésére annyi szent misét, hogy abból „Borus napok” című művét háromszor egymásután kiadhatta, Penczen meg házat és birtokot is birt belőle vásárolni szüleinek. Az étvágy azonban evés közben jött meg és Varga Mihály akkor is kért tőlem intenziókat, mikor azokkal nem rendelkeztem. Majd azt kívánta tőlem, hogy nevében kérhessen Svájc-ból intenziókat. Ezt persze nem engedtem meg, mert soha senkitől nem szoktam miséket kérni, de kezébe adtam a címet, hogy kérjen a saját nevében, ha tetszik. Csak később tudtam meg, hogy mert valahányszor hazuról távoztam, voltam annyi bizalommal iránta, hogy rábízam Wertheim-székényem kulcsait, ő a bizalmat arra használta fel, hogy átkutatta irataimat, fegyvereket gyűjtött ellenem és azokat kiszolgáltatta legveszedelmesebb ellenségemnek, Sohlya Gyulának.

Azután még ezeket mondja Hegyi a svájci misékről:

Ezek közt a misék közt benne vannak azok is, melyeket a püspöki udvarban mondatunk el. Igaz, hogy az én nevére jöttek a misék, de Tragor Antal szentszéki jegyző, ki azóta mint szódi plébános elhalt, gondoskodott az elmondásukról s nekem bizony halvány sejtelmem sincs arról, hogy kik között osztotta szét a miséket? Irodalmi vállalatára kapott belőlük Ribényi Antal kispesti plébános és mint említém, Varga Mihály káplánom, bár megközelítőleg sem tudom megmondani, hogy mennyit? Mert akkor, mikor felszólítottak ezen leszállított stipendiumu misék végzésére, kérdést intéztem küldőikhez, hogy kívánnak-e részletes elszámolást? és tagadó választ nyervén, azokról sem szereztem igazolványokat, melyeket magam végeztem, sem pedig a róluk vezetett jegyzékeket meg nem tartottam, mert hiszen álmodni sem álmodtam, hogy ezért engem még valaha zaklatni és kerébe törni fognak.

A svájci misék ezek szerint hamarosan megfordultak Vácson, Csongrádon, Penczen, Szódon, Kispesten, meg Hegyi nem is tudja, hogy még merre. A svájci misepénekek, szóval, ugy bejárják

a világot, mint a svájci guvernántok. Befolyásuk van az irodalomra, az ingatlanok forgalmára, egyes családok vagyoni helyzetére és a többi. Egyik-másik eltéved ugyan néha, de ugy látszik, van Svájcban még elegendő; hogy hová lett az az egy-kettő, azt csak a scrupulózus váci püspöknek jut eszébe hivatalosan nyomoztatni.

— A zsidók ellen. Lembergből táviratozzák: Az antiszemita zavargások még mindig terjednek és ma már egy újabb kerületből jelentik, hogy ott is megkezdődtek a zsidók ellen a támadások. Grosne kerület, amelyben eddig nem voltak antiszemita-zavargások, ma ugyszólván a teljes felfordulás képét mutatja. A parasztok minden zsidó házat kifosztanak. Most már tiz nyugati galicizai kerületben tört ki ez a lázadásnak nevezhető polgárháboru. Mindenütt megtámadják a zsidókat, sem vagyonuk, sem életük nincs már biztonságban. A zsidók ismét jelentkeztek a helytartónál, hogy állami oltalmat kérjenek a csöcselék ellen. Piniński helytartó szemleutját félbeszakította és egyenesen Jaroslauba megy, hogy ott a helyszínen intézkedjék a lázongás elfojtása végett.

— Affaire a halállal. Egy hatvannyolcz éves kárpitósna affairje támadt a halállal. Tegnap este kiment Promontorra, hogy ott a Dunába ölje magát. Beleült a vízbe, ugy, hogy a hullámok az arcát csapkodták és várakozott a halálra. Eltelt éjfél, jött a hajnal, a várakozás azonban hiábavaló volt, a halál nem jött. Reggel felé halászok jártak arra, s rákiáltottak:

— Mit vesztegel a vízben?

— Várom a halált, megölöm magamat.

— Ohó, nem engedjük ám és kihúzták Schwartz Henriket, bár kézzel-lábbal tiltakozott egyéni szabadságának illetlen korlátozása ellen.

Bevitték a kórházba, de az éjjel ugy megfázott, hogy mire lefektették, lázba esett és elvesztette eszméletét.

— Halálozások. Adler Ignác kereskedelmi tanácsos tegnap 72 éves korában hosszas szenvedés után meghalt Budapesten a „Vöröskereszt” kórházban. A megboldogult tagja volt Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának; résztvett a „Biharmegyei takarékpénztár” megalakításában és tagja volt több humanitarius egyletnek. — Berettyó-Ujfaluban tegnap temették el özv. kőrösladányi Nadányi Kornélné született Tardó Katalint. A korán elhalt fiatal asszonyt nagy kiterjedésű rokonság gyászolja.

— Kigyulladt vasuti hid. A berlini Humboldt-kikötésben — mint levelezőnk jelenti — egy égő szénácsónak felgyújtotta a Humboldt-kikötés átvezető vasuti hid faburkolatát. Vonatok nem közlekedhetnek.

— A Thonet-udvar pusztulása. A tegnapi tűzvész helyén, a Thonet-udvarban ma tartották meg a hatósági vizsgálatot. A házmesterek, cselédek és néhány lakó kihallgatása után abban állapodott meg a bizottság, hogy a tűz a kéményből kipattant szikrából keletkezett és a felhalmozott ruha- és papírnemű néhány percz alatt az egész padlást lángba borította. A kár másfél százezer forint.

Naplrend.

Naptár. Péntek, június 17. — Római katolikus: Jezus az szíve. — Protestáns: Rainer. — Görög-ország (június 5.) Tiz. Doroth. — Zsidó: Sivan 27. — Nap két: 3 óra 47 perczkor. — Nyugszik: 7 óra 44 perczkor. — Hold két éjjel 2 óra 5 perczkor. — Nyugszik délután 6 óra 36 perczkor.

A belügyminiszter fogad délután fél 4—5-ig.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig.

Az iparművészeti múzeum nyitva 9—1-ig.

Nemzeti múzeum régiségtára nyitva délelőtt 9—1 óráig. Többi tárai 50 krajczár belépődij mellett tekinthetők meg.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9-től 1-ig, délután 3-tól 5-ig.

Természettudományi gyűjtemények múzeuma nyitva 10—12-ig. (Múzeum-körút 4.)

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.

Muzeumi könyvtár nyitva 9—1 óráig.

Akadémiái könyvtár nyitva 3—8 óráig.

Egyetem könyvtár zárva.

Deák-manzoleum a kerepesi-utl temetőben nyitva este 5 óráig.

Rovargyűjtemény a nemzeti múzeumban nyitva 9—1-ig.

Az új országház kupolacsarnoka megtekinthető 10—1-ig 50 krajczár belépődij mellett.

Tóth Vilmos temetése.

(Távirati tudósítás.)

Ma temették el a főrendiház nagydíjű elnökét. Nyitra-Ivánkára ebbe a kis felvidéki faluba, ahol Tóth Vilmost örök nyugalomra helyezték, ma egész nap gyászolók érkeztek. A vármegyének majdnem egész intelligenciája összegyűlt, hogy megadja a végtisztességet Deák Ferencz barátjának.

Délután két órakor érkezett meg Bende Imre nyitrai püspök nagy egyházi kísérettel. A nyitrai vonat után érkezett meg ma Budapestről a kormány képviselőivel és az országgyűlés két házának küldöttségével a külön-vonat.

A ravatal az elhunyt főrendiházi elnök urinak fekete diszszel bevont nagy termében volt fölállítva. Valósággal koszoruerdő vette körül a díszes ravatalt.

Koszorukat küldtek: a főrendiház, a képviselőház, az országgyűlési szabadelvű párt, a gyászoló-család nyolcz koszorút. Nyitra vármegye, Nyitra város, Nyitra vármegyei szabadelvű pártokról és vármegyei kaszinó, a közös számszék, Ivanka község, a nyitrai öt pénzüzet, a F. M. K. E. A magánosok koszorui között különösen szép volt a gróf Forgách Károlyé, a Pongrácz-családé, Bacskány Károlyé, Craus Istváné, dr. Janiss Imréné, a Kostyál-családé, gróf Stummeré, báró Nemesé, a Kudlik-családé.

Az udvaron ezekre menő közönség gyűlt össze, míg a termekben az előkelőségek foglaltak helyet. A kormány és a főrendiház képviseletében ott voltak: Perczel Dezső belügyminiszter, báró Josipovich Géza horvát miniszter, Latkóczy Imre államtitkár, báró Vay Béla főrendiházi alelnök, gróf Szapáry István, Ludvig Gyula, báró Stummer Agost és Sándor, báró Wodianer Albert, Uzovics Pál főrendiházi tagok, továbbá Craus István, Zmertych Iván, dr. Rudnyánszky Béla, dr. Bulyovszky Dezső, Bulyovszky Gusztáv, dr. Janits Imre, Rakóvszky Géza, Klobusiczky János, Zsámbockréthy József országgyűlési képviselők, Gyhezy Jenő belügyminiszteri és Szerencs János főrendiházi titkár; a közös számszék től Bécsből Zavadil és dr. Nagy oszfálytanácsosok; Nyitra vármegye közönsége, tisztikara az összes fő- és alszolgabírákkal együtt teljes számban Markhot Gyula alispán vezetése alatt. Nyitra városa részéről, melynek az elhunyt elnök diszpolgára volt, dr. Rudnay Sándor polgármesterrel az élén mintegy ötven tagu küldöttség jelent meg. Képvisele volt még a pénzügyigazgatóság, a F. M. K. E., melynek Tóth Vilmos alapító tagja volt és a törvényszék. Ott voltak még: dr. Czippék Sándor, Czeisel Gábor, Wenczel Ferencz kanonokok, Lakics és Arpássy bankigazgatók, Horváth Sándor főigazgató, a honvédtisztukar Balázs alezredessel, Sporzon Ernő, Vagyon István, Pongrácz Kálmán stb.

Pontban három órakor lezárták a pompás művészi érczkoporsót és a gyászos kastélyban megzendült a nyitrai szemináriumú énekkar megható gyászéneke. Azután Bende Imre nyitrai püspök beszentelte és megáldotta a kihűlt porokat, majd Markhot Gyula nyitramegyei alispán a következő beszéddel bucsuzott el a megye legnagyobb fiától:

Mélyen tisztelt gyászoló közönség!

Egy lélek száll a magasba, egy lélek int bucsuzót, egy lélek távozik oda, honnan nincs visszaterés. Itt állunk, hogy a bucsuzónak Istenhezát dot mondjunk, hogy fáradt testét átadjuk a földnek, amelyből az Ur az embert megalkotta. Megfuttotta pályáját becsülettel, munkássággal. A test kimerült, pihenni tért, hogy megkövetelje a nyugalmat, melyet megérdemelt. Itt hagyta hazáját, melyet hön szeretett és odaadással szolgált, itt hagyta családját, melyen rajongó szeretettel csüngött, itt hagyott minket, kiket egy élet bölcs tapasztalatával vezetett. Élete nyitott könyv, alkotmányos életünkkel összekapcsol; közpályája példa a hazafias kötelességtudás iránt rajongóknak, egész egyénisége foglaltja az államférfiúi éreyneknek, melyeket tisztelt a trón és a nemzet egyaránt. A lelkesedése hévétől égő ifju népszerűvé válik, magával ragadja vármegyéjét, az országos küzdelemben és munkában megismerődött államférfiúi hazánk hőcsének oldalán vesz tevékeny részt állami intézményeink megteremtésében, a társadalom is ott találja őt, ahol szükség van rá. Nagy volt ő, de sohase oly magasan álló, hogy meg ne közelíthetők volna államférfiúi tapasztalatainak forrását; ne éreztük volna nemes lelke jóságos melegét. És e kiváló érenek gyűjtőjének szerető, nemes szíve volt, melynek tüzet családi szép élete, örömeinek melege élesztette. Szív szívet talál. Nemes szíve magához vonzotta a mienket, felköltötte bennünk azon érzelmeket, melyek a nagyabecsüléssel páro-

sult ragaszkodást szülik. Megjelentünk, hogy a nagy halottat örök útjára elkísérjük, elkísérjük fohászkunkkal: aludd békével örök álmodat! Mi pedig, kik körülálljuk a ravatalt, vigasztalódjunk, vigasztalódjunk, hisz föltámadunk!

A beszéd után a koporsót hatlovas gyász-kocsira helyezték és utána három különkocsin szállították a pompás koszorukat. Majd az egész házsong — az előkelőségek kocsin, a tömeg gyalog — kísérte ki a halottat az ivánkai temetőben levő családi sírholthoz, hol a nyitrai tűzoltóság állott őrt. A rendet 24 díszbeöltözött nyitárvárosi rendőr tartotta fenn. Itt még egyszer megáldotta Bende püspök a halottat, mire a családi sírbolt ajtaját lezárták.

Perczel Dzsó és Josipovich miniszterek, valamint a főrendiház és a képviselőház küldöttsége a különvonattal, melylyel jött, délután negyed öt órákor indult vissza és este 8 órákor érkezett Budapestre.

Thuróczy Vilmos főispánhoz, az elhunyt vejehez és a család többi tagjához tegnap és ma mintegy másfélszer távirat érkezett.

A részvét kifejezésében legelső volt a király, aki régi, bizalmas és meghitt tanácsosát veszítette el az elhunytban. A király nevében König udvari tanácsos a következő táviratot küldte Thuróczy Vilmos főispánhoz:

Ó császári és apostoli királyi felsége megbízott engem, hogy az ön tisztelt apóának, Tóth Vilmos ő exczellenziájának gyászos elvesztése alkalmából az ő legmagasabb és legbensőbb részvétét nyilvánítsam.

König.

A többi részvét távirat közül érdekesek a következők:

Őszinte részvétet küldöm a nagy veszteség alkalmából. Báró Bányffy Dzsó.

Nem volt váratlan, mégis levert a jó barátom, a derék ember és hazafi halálának híre, fogadják igaz részvétem kifejezését, melyhez feleségem is csatlakozik. Tiszta Kálmán.

Igaz, nagy részvéttel vagyok azon veszteség iránt, mely hazánkat és családot érte. Wlassics.

Tóth Vilmos ő excellenciájának, a kiváló hazafi, elvtársunk és felejtethetlen barátunk lesújtó elhalálozása alkalmából a gyászoló család előtt mélyen érzett részvétnéknél adunk fájdalom kifejezést. Országos szabadelvű párt. Podmaniczky, pártelnök.

Fogadd legbensőbb részvétem nyilvánítását szegény Vilmos halála felett. Gróf Szapáry Gyula.

Fogadd és jelentés családodnak legmélyebb részvétemet. Kormány képviselőiben Josipovich-csal kettőkor különvonaton Ivánkára érkezünk. Perczel.

Mélyen elszomorodva vettük kedves édes atyjának, felejtethetlen jóbarátomnak halála híreit. Fogadják a magam és Jolán hugom részéről őszinte részvétné nyilvánítását. Szilágyi.

Fogadd lesújtó családi veszteséged alkalmából fájdalom részvétem nyilvánítását s légy szíves azt az egész gyászborokt családnál is tolmácsolni. Darányi Ignác.

Az ég vigasztalja Méltóságodat és fogadja mély bánatában őszinte szívből fakadó meleg részvétné nyilvánítását. Hollán Ernő és neje.

Mélyen megrendülve mélyen tisztelt kedves atyja elhunytának híreiről, kérjük önt és tisztelt férjét: legyenek meggyőződve legbensőbb részvétnékről. Antonio és Alexander Pretia.

Fogadja saját és nőm nevében szívből fakadó részvétné igaz és barátságos kifejezését. Gróf Apponyi Lajos.

Nagyemlékü ipad elhunytá feletti bánatodban igaz részvétnél osztozunk, hived dr. Wekerle Sándor.

Mélyen lesújtva felejtethetlen barátom és apósod gyászos elhunytá felett, kérlek fogadd és tolmácsolj a család többi tagjainak is őszintén érzett mély részvétemet. Báró Fejérváry Géza.

Kérem őszinte részvétem kifejezését elfogadni mélyen tisztelt kedves uratyja elhunytá alkalmából. Plener.

Kérem részemről is a legőszintébb részvét nyilvánítását fogadni. Kautz Gyula.

Mélyen tisztelt apósod elhunytá alkalmából fogadd őszinte szívből jövő részvétem nyilvánítását. Gromon, államtitkár.

Fogadjátok Károly öcséddel egyetemben mély részvétné őszinte kifejezését a kegyelmes ur halála feletti gyászotokban. Jeszenszky Sándor és neje.

Fogadjátok őszinte részvétné kifejezését. Széll Ignác és neje.

Fogadd őszinte részvétemet. Tarkovich.

Az ethnografiai múzeum megnyitása.

A Magyar Nemzeti Múzeum értékes néprajzi kincsei nem hevernek többé ládában becsomagolva, nincsenek többé elzárva tudósok és a nagy közönség előtt: az ethnografiai múzeumot ma reggel nyitotta meg ünnepélyesen Wlassics Gyula kultuszminiszter. A csillag-utczai bérházban a miniszter fogadására már kilencz órákor megjelentek: Szalay Imre miniszteri tanácsos, a Nemzeti Múzeum igazgatója, báró Nikolics Fedor, gróf Teleki Sándor és Besseney Ferencz országgyűlési képviselők, Forster Gyula és Wartha Vincze miniszteri tanácsosok, Miklós Ödön kiállítási kormánybiztos, Herman Ottó, Herczegh Mihály egyetemi rektor, dr. Lippich miniszteri titkár, Radics Jenő az iparművészeti múzeum igazgatója, Hopp Ferencz, Frecskay János, Fejérváry László, Horváth Géza, Krenner János, Kudora Károly, dr. Schönherr Gyula, dr. Seemayer Vilibáld, Batky Zsigmond, Richter és Franzenau muzeumi örök, a néprajzi társaság képviselőiben pedig Munkácsy Bernát alelnök, Vikár Béla, Herman Antal, Katona Lajos, Balázs Ádám, dr. Daday és mások.

A miniszter fél tízkor érkezett meg a múzeumba, ahol Szalay Imre lelkesen üdvözölte és megköszönte neki, hogy oly otthont adott a néprajzi gyűjteménynek, amelyben a kincsek szemlélhetők és tanulmányozhatók, ha muzeumszerűleg rendezni nem is lehet. Köszönetet mond azoknak is, akiknek áldozatkészsége vagy szorgalma szolgáltatva a múzeum értékes anyagát, főleg pedig dr. Seemayer Vilibáld és Batky Zsigmond fáradozását és ügybuzgalmát emeli ki. Felkéri a minisztert a múzeum megnyitására.

Wlassics miniszter hosszabb beszédben válaszolt. Őszinte örömet fejez ki, hogy a néprajzi anyag immár hozzáférhető és teljes erejével törekedni fog, hogy e tekintetben mihamarabb önálló és megfelelő épület álljon rendelkezésre. Tudja maga is, hogy nincsen elveszteni való időnk és azt hiszi, hogy itt, mint minden kulturális intézménynél, a jövő nemzedék áldozatkészségét is igénybe kell venni, mert hisz épen a jövő nemzedék látja majd ez intézmények igazi hasznát. A mi néprajzi tudományunk, tekintve, hogy e tudományág tulajdonkép csak a század harminczas éveiben keletkezett, nem maradt el a nagy nyugati népek tudományától és annál inkább kell igyekeznünk, hogy ezután is lépést tarthassunk velük. Abban a reményben, hogy e gyűjtemény nemsokára az öt megillető díszes otthonba jut, megnyitja a néprajzi múzeumot.

A minisztert lelkesen megéljeneztek, majd az egész társaság a termék megsemlésére indult el. A minisztert Szalay Imre és dr. Seemayer kalauzolták. Harminczkét szobában körülbelül 30.000 tárgy van kiállítva. Csak az a kár, hogy e tárgyak szépsége a felette szűk helyen nem juthat kellően érvényre. Ezt a miniszter is konstataálta, aki a nagyobb számú felirások és katalógus szükségességére tette figyelmessé a vezetőséget és azt is aggodva vette észre, hogy tűzvész esetén az összezsúfolt gyűjteményből alig lehetne valamit megmenteni.

Minden egyes tárgyat élénk érdeklődéssel nézett meg Wlassics, hosszasan megmagyaráztatott magának mindent és mikor egyszer Szalay valamivel gyorsabban távozott el egy szekrénytől, azt mondta:

— Ne siessünk, kérem.

Majd hozzátette:

— Hiszen egy miniszternek, tudvalevőleg, nincsen semmi dolga.

A maláj-pápua művelődési kör szobájában egy pápua főnök szakállát mutatták meg, amit ez egy zacskó dohányért adott el.

— Látszik, hogy nem volt magyarországi válsztó — szölt Besseney Ferencz — akkor nem adta volna ilyen olcsón.

Mikor pedig észrevette, hogy egy újságíró lázasan jegyzi fel a megjegyzést, odasugott a szomszédjának:

— Itt nem lehet bolondot beszélni, mert fél-írják az embert.

De azért nem hallgatta el az észrevételeit. Egy emberbőrrel borított sisakot tapogatót meg a miniszter és csodálkozott, hogy milyen kemény a bőr.

— Bizony, az ember bőre kemény, — szölt ismét Besseney, — tudjuk mi ezt — a képviselőházból.

Az őstermelés és halászat szobájánál Herman Ottó fogadta a minisztert és hangsúlyozta, hogy ilyen tudományos és alapos gyűjtemények, nem pedig reklámdolgok, fogják idehódítani a külföld tudósait. A miniszter válasza után Herman Ottó ragyogó arccal magyarázta az ő saját kiállítását, mutogatta a különböző halászati szerszámokat, a szigonyokat, meg a népies hangszereket. A rutén parasztok furkósbójáinál meg is jegyezte, hogy ezek aztán a veszedelmes legények.

— Tudna erről Zsilinszky beszélni. És mi csoda szép asszonyaik vannak!

— De már erről nem tudna Zsilinszky beszélni — mondotta nevetve a miniszter.

Bucsuztatóul még Herman Ottó megfűtötte a máramarosi óriási „trumpitát“, meg a juhászok tárogatóját, aztán Wlassics mosolyogva üdvözölte a kalauzoló urakat, köszönetet mondott mindegyikének és heirta nevét a vendégkönyvbe.

Tizenkét óra volt, mikor a miniszter a közönség lelkes éljenzése között elhajtott.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A városligeti színház jubileuma. Tíz esztendeje annak, hogy a városligeti nyári színház falai közt először hangzott magyar szó; 1888. június 16-án Feld Zsigmond előadta Rákosi Jenő „Éjjel az erdőn“ című darabját és ezzel kiktűszöbölte a német muzsát a ligeti csarnokból. Az ő érdeme, hogy a nyári színházban a magyar színészet otthonra talált. Ezzel teljesen rászolgált arra a nagy népszerűsége, amely neki a közönség és a színészek körében osztályrészt jutott. A színház megmagyarosodásának tízéves evfordulója alkalmából ma este az arenában díszelőadás volt; színre került a legkiválóbb magyar tragédia, Katona József „Bánk-Bán“-ja. A színház zafolásig megtelt lelkesült közönséggel, amely eljött, hogy Feld Zsigmondot ünnepelje. Az előadás megkezdése előtt végtelenül szép jelenet játszódott le a közönség szemé előtt. A színpadon összegyűlt az egész társulat, ünneplő ruhában és ünnepi hangulatban. Küldöttség ment az igazgatóért. A zenekar riadót huzott és a közönség óriási tapsvihara közt jelent meg az ünneplő igazgató. Kovessi Albert, az ismert színműíró és a színház rendezője, a társulat nevében rövid, hangulatos beszédben üdvözölte a szeretett igazgatót, átnyujtva neki a kollegák ajándékát, egy pompás ezüst babérokoszort. Feld Zsigmond meghatottan mondott köszönetet a megemlékezésért. A zenekarból aztán még egy nagy csomó koszort és virágot nyújtottak fel. Magáról az előadásról csak dicsérettel lehet szólni. A színészek derekasan kitétek magukért, rászolgáltva ezzel a közönség tapsaira. Különösen Könyves, aki a címszerepet adta és Tóth Ilonka Melinda szerepében tetsettek és nyílt színen is többször tapsot kaptak. Feld Zsigmond különben a színpad mögött is meleg ovációkban részesült. Pázmándy Dénes a színészegyesület és Ditrói Mór a vigaszínház részéről üdvözölték.

Vilmos császár a művésztől. Ma van tíz esztendeje annak, hogy II. Vilmos német császár trónra lépett. Mint Berlinből táviratozzák, a császár ma este a császárnéval meglátogatta az udvari operát, ahol előzetes parancsára gróf Hochberg intendáns és a színház összes művészei várták. A császár tábornoki egyenruhában jelent meg, nyakán a fekete sasrend szalagja ékeskedett. Az intendáns hosszabb beszédben sorolta föl azokat az eredményeket, amelyeket az udvari színházak Vilmos császár tízéves uralkodása alatt elértek. A császár erre a következő nevezetes szavakat mondotta:

— Mindig legfontosabb törvénynek tekintem a magasztos művészetek ápolását.

A császár minden egyes művészszel keset fogott és legtöbbször megköszönléssel tüntette ki.

* **Jászai Mari Brassóban.** Jászai Mari június havában művészi körutrá indul Erdélybe. Ez alkalommal Brassóba is ellátogat, hol a brassói Nemzeti szövetség kérésére, zenevilágunk több kitűnősége társaságában, a szövetség által rendezendő estélyen is közreműködik.

* **Kopácsy Juliska Prágában.** K. Kopácsy Juliska a prágai német színházban Raimund „Tékozló”-jában kezdte meg vendégjátékát. Szeptember 27-ikétől október 10-ikéig Budapesten vendégszerepel a Népszínházban, október 23-ikétől november végéig pedig a drezdai Residenz-színházban játszik. Ez utóbbi helyen Wittmann-Millöcher „Északi fény” és Audran „Baba” című operetteiben fogja a főszerepeket kreálni.

* **A czimbalmozó főhercegnő.** Izabella főhercegnő, Frigyes főherceg felesége, Lányi Gézától tanult meg czimbalmozni. A népszínház czimbalmosa most a főhercegnőnek ajánlotta új dalait, amelyek egy — ószszel színrekerülő — új népszínműhöz készültek. A főhercegnő viszonzásul Lányinak gyémánt-melltűt küldött, amelyen aranyba foglalva briliántokból van kirakva a fenséges asszony monogramja.

* **Sembrich amerikai körutja.** Sembrich Marcella, a nagy énekesnő, Grau impressárióval egy négyhónapos amerikai körutrá szerződött. A tournée ez évi október végétől jövő évi áprilisig terjed.

* **Wagner Cosima asszony Londonban.** Wagner Rikhard özvegye elutazott Londonba, hogy ott holnap a „Tristan és Isolda” előadását meghallgassa. A czimszerepeket Reszke Jean (Párisból) és Termin a kisasszony (Münchenből) énekelik. Az előadást Mottl Félix, a karlsruhei karmester dirigálja.

* **Vendégszereplés.** Szirmai Imre és Németh József, mint említettük, 18-án kezdik meg együttes szereplésüket Nyiregyháza Tiszay Dezső színtársulatánál. Főllépnek a „Lili”-ben; a „Holtonmiglian”-ban és az „Ördög mátkája”-ban.

* **Maupassant és a cenzúra.** A boroszlói Lobe-színház elő akarta adni Maupassant „Musette”-ját a rendőrség azonban megtiltotta.

* **Mascagni új dalműve.** Mascagni „Iris” című új operája legközelebb kerül bemutatásra a nápolyi San Carlo-színházban.

FŐVÁROS.

(A protekció.) A közoktatási bizottság ma délután jelölte ki a negyvenegy tanítónő, és huszonkilenc segédtanítónő állásra pályázók közül a legalkalmasabbnak látszókat. Minden állásra hármat ajánl a bizottság: lehet választani bőven. Dr. Mezei Mór szóvá tette, hogy a jelölések nem épen pártatlanul történnek — amit már mi is említettünk, Szabó Károly tanácsnok pedig a közoktatási ügyosztály igazságos voltát bizonyította. Mezei erre megjegyezte, hogy ő senkit gyanúsítani nem akar, Szabó Károly pártatlanságát ő maga is elismeri, amit a bizottság is megcselekedett. Ezzel a protekció ügyét el is intézték.

(A lipótvárosi tüzoltók kaszárnyája.) Az Új-épület lebontása miatt a lipótvárosi tüzoltóság hajléktalanná lett. Az új kaszárnya építése ügyében kiküldött bizottság azt javasolja, hogy a kaszárnyát a Szalay- és a Honvéd-utca sarkán építendő előjárósági épületben rendezzék be.

(Adókvetés.) A fővárosi adókvétő bizottságok holnap, június 17-én, a következők III. osztályu keresetadó javaslatait tárgyalják: A VI. kerületben 3394—3420. hr. számig; a VII. kerületben a külön meghívottakat.

(A Károly-kaszárnya telke.) A fej nélkül való intézkedésnek a legújabb eredménye, amely a városházáról napvilágot látott: a Károly-kaszárnya telkének szabályozására kiírt pályázat. A tanács június elsején adta ki a pályázatot július 15-ig terjedő terminussal. Ezt a határidőt pedig azért tette a pályázatba, mert úgy volt megírva a középítési igazgató javaslatában. Ez az utóbbi elabórátum azonban márczius közepén született, amikor a középítési igazgató nem sejtette, hogy a javaslat tárgyalása két és fél hónapig tart, a pályá-

munkák elkészítésére, benyújtására pedig csak hat hét marad. A tanács ugyan meggondolhatta volna, hogy hat hét alatt nagyobb szabású koncepcziókat nem igen termelnek, de hát a gondolkodás nem a tanács kötelessége. A tanács csak végrehajt; gondolkozzanak a pályázók. Az pedig eszébe sem jutott, hogy július 15-én a fővárosnál szünet van. A jurytagok üdülni mennek és bizony a napidíjasokon és szolgákon kívül alig törődik valaki a pályázatokkal. A benyújtandó művek pihennek majd szeptember közepéig, mert előbb a kirendelt városatyák nem fognak munkához. Ez a körülmény indított arra néhány komoly tervezőt, hogy a tanácsból a július 15-iki terminus kiterjesztését kérje, miután a megjelölt időpontban nincs kilátás arra, hogy bíráló-bizottsági tárgyalásokat tarthassanak. A pályázatok benyújtására augusztus vége a legjobb terminus, mert több idő marad a tervezésre és akkor a pályaművek esetleg hamarabb jutnak a jury elé is.

(Tüdőbetegek szanatorluma.) Gróf Batthyány Lajos elnöklése alatt egyesület alakult avégből, hogy szegénysorsu tüdőbetegek részére szanatoriumot alapítson. Erre a célra ingyen telket kér a fővárostól, amely csak a minapában is oly nagyon bővelkedett a közczélokra szánt ingyenessé házhelyekben. A tanács ma tárgyalta a kérelmet, hajlandónak is látszott annak teljesítésére, és bizottságot küldött ki, hogy ez az alkalmas területet kiszemelje.

VIDÉK.

(Pestmegye közigazgatási bizottsága) ma délelőtt ülést tartott. Benczky Ferencz főispán elnöklése mellett Bárczi László pánzügyigazgató jelentése szerint az egyes adók befizetésében hanyatlás észlelhető. Hasonlóképp kedvezőtlen volt a hadmentességi díjak befizetése is. Annál nagyobb mértékben emelkedett a fogyasztási és italdó; amelyek ezimén május hónap végéig 511.911 forint 81 krajczár folyt be, a tavalyi hasonló időszak 495.325 forint 96 krajczárjával szemben. A helyeg és jogilletékek bevétele is emelkedett. Tóth József királyi tanfelügyelő bejelentette, hogy az állam az elmúlt hónapban 96 iskolát (különböző felekezetiúkat) segélyezett. Gegus Gusztáv pestvidéki királyi ügyész jelentése szerint, május hónapban Pestmegye területén 146 bűneset merült fel; ezek közt — bizonyos szociálisztikus vonatkozással — négy esetben történt hatóság elleni erőszak s három esetben az alkotmány törvényes hatóságok, vagy hatósági közegek ellen való izgatás. Lópás 40 esetben fordult elő, sikkasztás 18, súlyos testi sértés 16, rágalmazás és becsmérlés 9 esetben. A III. kerületi csendőrpáncsnokság bejelentette, hogy 706 följelentés történt s ennek alapján 11 egyént tartóztattak le. A közigazgatási bizottság ezúttal is nagy elismeréssel adózott a csendőrség teljesen megbízható és lelkiismeretes működésének. A folyó ügyek során kimondotta a közigazgatási bizottság, hogy Lesták Ödön dunapataji jegyző ellen a fegyelmi vizsgálatot meg kell indítani s ezzel Belleágh Imre tisztii főügyészt bizta meg.

(Kitiltott tankönyvek.) A fumei közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén Donáth tanfelügyelő hemutatta a vallás- és közoktatásügyi miniszternek ama rendeletét, amelylyel néhány Prágában megjelent iskolai tankönyvet az összes hazai iskolákból kitilt. A közigazgatási bizottság a tanfelügyelő előterjesztésére elhatározta, hogy valamennyi kitiltott könyvről jegyzőket készít s azt a fumei magisztrátusnak oly czélból küldi meg, hogy a felsorolt tankönyvek kitiltása iránt intézkedjék.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **A tengeri kigyó.** Őt esztendője lesz már, hogy Schwartz Adolf, kiérdemült borkereskedő, Weisz Dávid és Schweiger Gyula ügynök, Braun Samu ügyvéd és Rózsa Gyula földbirtokos vasútra ültek, hogy eladják Schwartz Adolfnak izsáki birtokait Rohoska Pál budapesti építésznek, aki akkortájt örökölt valamelyik rokonai után néhány ezer forintot. Izsákra érve, megmutattak Rohoskának egy nagy földet; ameddig csak azeme ellátott, s mesés olcsón eladásra kínálták. A jámbor építész felült és megvette Schwartz Adolfnak soha nem létezett földbirtokát vagy nyolczvanezer forintért. Csak később jött rá, hogy megcsalták. Mikor beakart hurcolkodni, elébe állott egy öreg béres és így szólt hozzá:

— Olyan huncutság történt itt, jó uram, amilyen nem volt még a lőcsei kalandáriumban sem!

Erre megtette Rohoska a följelentést. A törvényszék család büntette miatt dr. Braun Samut és Schwartz Adolfot fejenkint harmadfélévi fegyházra ítélte. A többit felmentette. A királyi tábla feloldotta ez ítéletet s az új tárgyaláson a törvényszék Schwartz Adolfot ujlag harmadfélévi fegyházra ítélte, Rózsa Gyulát pedig egy évi börtönnel sújtotta. A többit, köztük dr. Braunt, fölmentette. Ma foglalkozott ezzel a bűntgygygel az ítélő tábla és Makay Dezső előadása alapján új ből feloldotta az elsőbírósi ítéletét.

— **Szociállista az esküdészek előtt.** Mihelyi István putnoki születésű, 21 éves bádoggossegéd az „Erdészak politikája” címmel cikket írt a „Népszava”-ban s porbe fogta érte a főügyészség. Ma került a sajtóbírósiág első osztálygyűlésre való izgatás miatt. Az inkriminált közlemény azt hangoztatja, hogy „Zsarnokuralom alatt szenved most a munkásnép. A szó-lásszabadság és a gyülekezési jog sohasem volt így meggyalázva, a rendőrség és kormány sohasem volt ily erőszakos s a nyomorba jutott munkás élete sohasem volt oly olcsó, mint ma.” A főügyészség képviselője, dr. Magyar István királyi alügyész kérte az esküdteket, hogy mondják ki vétkesnek a vádlottat. Az esküdtek 8 szóval 4 ellen a vétkesség mellett foglaltak állást, mire a sajtóbírósiág Mihelyit két havi államfogházra és 20 forint pénzbüntetésre ítélte.

— **Kórházból börtönbe.** Gráczból táviratozzák, hogy ma egy Frem Vilmos nevű medikust párbaj miatt két havi fogházra ítéltek. Frem januárban egy Armann nevű gyalogos tiszttel összeveszett, amiből aztán párbaj lett, amelyben a medikus súlyos sebet kapott. Ma gyógyult fel és a törvényszék hamarosan el is ítélte.

— **Detsinyék és társai.** Ma folytatták a vég-tárgyalást a tolvajok és orgazdák monstre bűnperében. A védelem több tanu kihallgatását kérte, akikkel azt óhajtja igazolni, hogy Braunstein ügy-nöktől nemcsak Detsinyék, de más budapesti kereskedők is vettek árukat, s a kereskedői világban az ilyen „kéz alatt” való vásárlás nagyon is megszokott dolog. A törvényszék a védő kéréséhez képest el is rendelte a tanuk kihallgatását. Ezzel ugyan kissé elhuzódik a bűnper, de a bíróság tártet enged a védelemnek. Igazi minta-tárgyalás. Kilenc védő van jelen, akik a bíróság tagjaival és a vádhatóság képviselőjével karöltve fáradoznak anyagi igazság földerítésén. Semmi patália. Egy nagy tárgyalás minden „kinos” incidens és rendre-utasítás nélkül. És ennek főként az az oka, hogy különösen a tárgyalást vezető elnök Lenk Gyula, respektálja a védelem szabadságát és példás tárgyalagossággal vezeti a bizonyító eljárást.

A mai tárgyaláson kihallgatták többek között Szabó Ilonát, aki hat esztendő óta kiszolgáló segéd Detsinyinél. Azt mondja, hogy az árut, melyet Braunstein és Stern hozott, ő vagy egy másik segéd vette át s megmérték, az árat pedig a pénztárosné fizette ki.

Kiszely Árpád segédje Detsinyi Frigyesnek. A főnöke többször vett kéz alatt drogua-árukat: a többek közt Braunsteintől is. Volt rá eset, hogy nem tudtak megalkudni, s akkor az ügynök elvitte az árut.

Az elnök: Milyen árban vette Detsinyi az árukat?

A tanu: Husz-harmincz krajczárral olcsóbban a rendes árnál.

— És mit mondott Braunstein: hol szerezte az árut?

— Vagy azt, hogy árverésen vette, vagy hogy kéz alatt vette megszorult kereskedőktől.

Krájer Emil festék és vegyészeti cikk kereskedő elmondja, hogy Detsinyi egy alkalommal tudakozódott nála, hogy ki az a Braunstein s kik azok a megszorult kereskedők, akiknél az árut veszi. A tanu erre azt felelte, hogy Braunsteint mint ügynököt ismeri, de azt nem tudja, hogy hol szerzi a portékát.

Az elnök: Detsinyi azt mondotta a rendőrségnél, hogy önök együtt megállapodtak abban, hogy ki fogják nyomozni, hogy ki az a Braunstein.

SPORT.

† A jubileum-díj. Tegnap volt a bánatjelentés a jubileum-díjra, melyért a következő lovak maradtak állva:

Mindig 3	Czigánylegény 5	Brigand 5
Wette night 4	Weatherbound 3	Or dūr 4
Tip-Top 4	Mérges 3	Gaspilleur 3
Gagerl 3	Pressburg 3	Lula 3
Busserl 3	Táltos 3	L'astro 4
Tick-Tack 3	Wienerwald 3	Longchamps
Moring 3	Áruló 3	Feldherr 3
Crampon 3	Komámaszony 3	Nickerl 3
Szolgabíró 4	Painatoki 4	Statesman 4
Cousine 3	Doria 3	Eigentlich 3
Kirsche 4	Debutante 4	Maikönig 3
Áldomás 3	Hebe 3	Insel 3

† Doria. Péchy Andor Doriája nem indul a német Hansa-díjban, melyre kötelezve volt a hamburgi derbyben való indulása is kétes.

† A Wahrmann-istálló jockeyja. Rawlinson, a Wahrmann-istálló nem régen szerződött jockeyja, kilépett a szolgálatból s Angliába tért vissza.

Krakói löversenyek.

(Első nap.)

Ma volt a krakói meeting első napja. Az egykori lengyel főváros és környékének lakossága mint minden évben, úgy a mai versenyekre is nagy számmal kivonult, hogy a hazájából teliverek küzdelmét megtekinthesse.

De nemcsak a közelből, hanem Budapestről és Bécsből is többen rándultak el a galicziai versenyekre, sőt Ottó főherceg s a magyar és osztrák arisztokrácia több tagja is jelen voltak.

A waweli hegy tövében elterülő gyönyörű versenyter a lengyelek kedvenc kirándulási helyévé vált; az a körülmény azonban, hogy a krakói derbyt ez évre nem tartották meg, mindenestre megcsönkította a lengyel meeting ünnepélyes jellegét.

A mai kisebb versenyek ugyan elég vonzerőt gyakoroltak. Minden futamban résztvettek a lengyel lovak s színeiket egyik-másik versenyben győzelemre is vitték.

A nagyobb díjakat azonban a Springer és Dreher-istállók nyerték. A Viztula-díjban a berlini Unionban kudarcot vallott Pavolin győzött, igen könnyen Hebe és Hipp-Hipp Hurrah ellen, az osztrák jockey klub 5000 koronás versenyében Leader győzött, Jaschkolka és Canterbury ellen, míg az Államdíj Gagerl könnyű zsákmánya lett.

A futamok eredménye a következő:

I. Krakusdíj-Handicap. Díj 1000 korona. Távság 1400 méter.

1. Turi-Tari 55 kilogramm, lovagolta Huxtable.
2. Golden Residue 47 1/2 kilogramm lovagolta Hyams.
3. Koehank a 47 1/2 kilogramm lovagolta Bulford A.

Futottak még: La Marquise 56 1/2 kilogramm, lovagolta Wilton, Tilos 46 kilogramm, lovagolta Cleminson, Tatin 46 kilogramm, lovagolta Peasnell.

Bírói ítélet: Könnyen két hosszal első, félhosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 8, helyre 25 : 31 I., 25 : 61 II

II. Rudawa-díj. Díj 2000 korona. Távság 1600 méter.

1. Kreta 51 kilogramm, lovagolta Gilchrist
2. Margossa 57 kilogramm, lovagolta Bulford A.
3. Trebevis 52 1/2 kilogramm, lovagolta Hyams

Futott még: Walkure 51 kilogramm, lovagolta Cleminson.

Bírói ítélet: Erős küzdelem után fejhosszal első, hathosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 41. Helyre 25 : 38 I., 25 : 29. II.

III. Viztula-díj. Díj 10.000 korona. Távság 1400 méter.

1. Pavolin 55 1/2 kilogramm, lovagolta Hyams
2. Hebe 54 1/2 kilogramm, lovagolta Wilton
3. Hipp-Hipp-Hurrah 60 1/2 kilogramm, lovagolta Cleminson

Futottak még: Tip-Top 65 kilogramm, lovagolta Smith, Toll 48 kilogramm, lovagolta Bulford A., Longchamps 49 kilogramm, lovagolta Bulford S., Ila 49 kilogramm, lovagolta Gilchrist.

Bírói ítélet: Könnyen egy hosszal első, egy hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 37, helyre 25 : 60 I., 25 : 42 II. 25 : 41 III.

IV. Osztrák Jockey-Club díja. Díj 5000 korona. Távság 1000 méter.

1. Leader 51 1/2 kilogramm, lovagolta Hyams.
2. Jaschkolka 50 kilogramm, lovagolta Bulford A.
3. Canterbury 51 1/2 kilogramm, lovagolta Cleminson.

A tanu: Ez nem áll.
— Szokásban van az önöknél, hogy kéz alatt vásárolnak?
— Kérem, épen tegnap vettem egy pártit negyven perccel olcsóbban.
— Hát indigót?
— Azt is vettem már.
Az ügyész: Kis mennyiségben is vásárolt?
— Igen?
Richter bíró: Hát az mindentűt szokás?
— Mindentűt.
— Braunsneintől is vett volna?
— Vettem volna, mert ismertem.

Bartalis Arnold droguista szintén vásárolt Stern Józseftől árut. Braunstein is járt nála s kínált neki droguaczikkeket, a tanu azonban nem vásárolt tőle, mert azokra a czikkekre nem volt szüksége.

Az elnök: Van rá eset, hogy ügynökök kisebb mennyiségben eladnak portékát?

A tanu: Van.
Az ügyész: Előfordul az önöknél, hogy ismeretlen embertől kisebb mennyiségben vesznek indigót vagy kámfort?

A tanu: Az az illető kereskedőtől függ. Én nem veszek.

Molnár József droguista egy alkalommal Braunsteintől vásárolt drogua-czikket. Azt mondja, hogy mindennapi dolog, hogy ügynökök ilyen czikkekkal házalnak.

A királyi ügyész ezután indítványozza, hogy a bíróság előkelő droguistákat hallgasson ki szakértők gyanánt.

Dr. Pollák Illés védőnek nincs kifogása az ellen, hogy a bíróság ilyen szakértőket hallgasson ki. De ne legyenek azok nagykereskedők, akik talán sohasem láttak partiáru kereskedőt, hanem kisebb droguisták.

A törvényszék rövid tanácskozás után helyt adott az ügyész abbéli indítványának, hogy a droguista-üzlet szokása ügyében egy néhány nagydroguistát, mint szakértőt megidézzenek.

A tárgyalást holnap folytatják.

— Öreg ember szerelme. Szódi Vendelné, a rákos-csabai „Kuczorgó” korcsma tulajdonosának fiatal szemrevaló felesége szívesen fogadta a férjénél sokkal fiatalabb Bartók József udvarlását s inkább kedvezett annak, mint hitese urának. A vén korcsmáros röviden végzett a házibaráttal. Megleste és agyonütötte. Tüstént őt fogták gyanuba és bekisértek a pestvidéki törvényszék fogházába. Csendőrnek, vizsgálóbíróknak megvallott mindent, de amikor valamelyik rabtársa fölvilágosította, hogy ebből akasztófa lesz, tagadásra fogta a dolgot. Majd amikor ez sem használt, bolondnak tette magát. Kétszer halasztották el emiatt a végtárgyalást. Ma azonban végre ítéletet mondtak az öreg ur fölött. A bíróság elnöke Verébélyi Ignác volt, aki így kezdte vallatni a gyilkost:

— Beismeri-e már tettét, öreg Szódi Vendel, vagy még most is tagadni akar?

— Kedves nagyságos uram, én ártatlan ember vagyok. Nem ütöttem én agyon embertársamat, mert tudom, hogy meg kell bocsólni.

— Bűnös ember maga, öreg Szódi, megérdemli az akasztófát.

— Azt csak bűnös ember érdemli meg.

— Bizony maga bűnös ember. Már háromféle vallomást tett, melyik most már az igaz?

— Majd kitudódik az.

— Ki bizony, még ma!

Egressy-Nagy László királyi ügyész elmondta ezután vádbeszédét, majd Mózes László védőügyvéd igyekezett ártatlanra mosni az öreget. A szép beszéd láthatólag tetszett a vádlottnak, aki bölintgatott, amikor hallotta, hogy mint bizonyítgatják ártatlanságát. A bíróság végre visszavonult tanácskozássra s hamar meghozta az ítéletet, amely Szódi Vendelt szándékos emberölés bűntette miatt tizenkét évi fegyházzal sújtja.

— Megnyugszik-e Szódi Vendel? kérdezte az elnök.

— Ez nem igazság, — szólott sirva, — azért hát főllezek.

Futottak még: Pielgrzyka 50 kilogramm, lovagolta Wilton. Fais ton chemin 50 kilogramm, lovagolta Igajetzi. Weyer 50 kilogramm, lovagolta Bulford S. Liemiesz 51 1/2 kilogramm, lovagolta Gilchrist.

Bírói ítélet: Könnyen fél hosszal első, ötnegyed hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 13, helyre 25 : 25 I., 25 : 26 II. 25 : 25 III.

V. Államdíj. Díj 3000 korona. Távság 3000 méter.

1. Gagerl 55 1/2 kilogramm, lovagolta Smith.
2. Trial 57 1/2 kilogramm, lovagolta Cleminson.
3. Candide 52 1/2 kilogramm, lovagolta Hyams.

Futott még: Domina 51 kilogramm, lovagolta Bulford S.

Bírói ítélet: Könnyen két hosszal első, nyolcz hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 7, helyre 25 : 38 I., 25 : 58 II.

VI. Totalisateur-gátverseny. Díj 1600 korona. Távság 2400 méter.

1. Gretchen 69 kilogramm, lovagolta Janeczki
2. Vignola 64 1/2 kilogramm, lovagolt Kapusek

Bírói ítélet: Könnyen három hosszal nyerve.

Totalisateur: 5 : 8.

VII. Tiszti-akadály-verseny. Handicap. Díj 1400 korona. Távság 4000 méter.

1. Helf Gott 62 1/2 kilogramm, lovagolta báró Eltz főhadnagy
2. Isgrim 62 1/2 kilogramm, lovagolta Heintschel hadnagy
3. Aramis 74 kilogramm, lovagolta Koller főhadnagy

Bírói ítélet: Több hosszal könnyen nyerve, Aramis kitört.

Totalisateur: 5 : 11, helyre 25 : 44 I., 25 : 64 II.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A belügyminiszter Csörge Zoltán belügyminiszteriumi számtisztet fizetés nélküli segédfogalmazóvá, dr. Áldassy József, Temple Rezső és Pantl Kálmán díjtalan fogalmazó-gyakornokokat pedig díjas fogalmazó-gyakornokokká, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Christélyi Árpád okleveles polgári iskolai tanítót a zilahi állami segélyezett községi polgári iskolához a XI. fizetési osztály 3-ik fokozatába segédtanítóvá nevezte ki.

Pályázatok Közjegyzői állásra Hevesen, a moóri (Sz. Fejérvár) járásbírósnál telekkönyvi átalakító díjnoki állásra, a m. szigeti törvényszéknél aljegyzői állásra, a sziráki (Balassa-Gyarmat) járásbírósnál albírói állásra, a sepsi-szent-györgyi és közdi vásárhelyi adóhivatalnál gyakornoki állásra, a nagykanizsai sóhivatalnál mézszátszítói állásra, a sümegi adóhivatalnál ellenőri állásra, postamesteri állásokra Jánosháznál (Vas vármegye), Nagy-Kövesesen (Temes vármegye) és Jaguzsénban (Krassó-Szörény vármegye) három hét alatt lehet a folyamodványokat benyújtani.

Arverések a fővárosban. Pavlovits András ingóságai VIII. Népszínház-utca 16. június 17. Daunovszky Kálmán ingóságai IV. Váci-utca 9. június 17. Sklenszky Ferenc ingóságai VII. Csömör-ut 107. június 21. Fodor Károly ingóságai IV. ker. Koronaherceg-utca 3. és V. ker. Lipótkörút 32. június 28. — Fodor Károly ingóságai IV. Koronaherceg-utca 3. és Lipótkörút 32. június 24. Schönwald Márton ingóságai VI. Aradi-utca 20. június 17. Somóssy Károly ingóságai VI. Nagymező-utca 17. június 20. Tábori Ferenc ingóságai VIII. Kerepesi-ut 55. június 18. Engelmann Mór ingóságai IV. Kálvin-tér 2. június 17.

A vidéken. Villányi és társa czég ingóságai Ujpesten június 17. Szapáry Iván gróf ingóságai Bárdibükön július 4. Papp Benjámín ingatlanai Péterfalva és Farkasfalva (Halmi) községhezainál június 30. Vuisenov Katica ingatlanai Ujvidéken szeptember 7. Pap József ingatlanai Hátszegen augusztus 2. Krausz József ingatlanai Komáromban július 9. Kováts Artur ingóságai M. Szigeten június 24. Szünstein Lajos ingatlanai Siklóson július 4. Csányi Ferencné ingatlanai Izsák (Kecskemét) községhezainál július 21. Betegh Ferenc ingóságai Gyéres-Szt. Király (Torda) községhezainál július 5. Perin Mő. ingatlanai Löcsben (Dárda) július 6. Hajos István ingatlanai Medves (Temesvár) községhezainál július 12. Nagy Gyula ingatlanai Pécsent július 15. Paulich András ingatlanai Ujvidéken szeptember 3. Bayer Ferenc ingatlanai Kisfalud (Dárda) községhezainál július 2. Theodorovits Olga ingatlanai Nagy-kikindán július 18. Vlahovits Gizella ingatlanai Nagy-kikindán július 15.

NYILT-TÉR.

Nagy bolthelyiség
a József-körút legelénkebb helyén i. é. augusztus hó 1-ére kiadó.
Czím a kiadóhivatalban.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Hamburg, június 16. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 305.—. Az irányzat szilárd.

Paris, június 16. (Bankkamatok.) A pénzforgalom aránya az érczkészlethez 85.68 : 100. Kamatok és leszámítás jövedelme 413.000 frk. Érczkészlet (ezüst) + 888.000 frk. Váltótárca — 38.890.000 frank. Államkincstári követelések + 11.208.000 frank. Magánkövetelések — 26.576.000 frank. Érczkészlet (arany) + 1.886.000 frank. Előlegek aranyra-dakra — 1.168.000 frk. Jegyforgalom — 11.203.000 frank.

London, június 16. (Bankkamatok.) Összes tartalék 27.639.000 font sterling (303.000). Jegyforgalom 27.317.000 font sterling (—142.000). Bankkészlet 38.156.000 font sterling (+161.000). Magánosok letétei 44.909.000 font sterl. (+355.000). Kincstári követelés 11.495.000 font sterl. (+544.000). Jegytartalék 25.176.000 font sterling (+293.000).

New-York, június 16. (C. T. B.)

	június 16. cents	június 15. cents
Baza júliusra	85 ³ / ₄	86
„ szeptemberre	75 ¹ / ₂	77
„ deczemberre	76 ¹ / ₂	77 ¹ / ₂
Tengeri júliusra	38 ³ / ₄	39

Chicago, június 16. (C. T. B.)

	június 16. cents	június 15. cents
Baza szeptemberre	70 ³ / ₄	72 ¹ / ₄
Tengeri szeptemberre	34	34 ³ / ₄

Mezőgazdaság.

Zivatar és jégvesz. Mint lapunknak T e m e s v á r r ó l jelentik, a naponta ismétlődő zivatar és esőzés aggályljal tölti el a gazdákat. Mindenfelé fekvő kalász látható, a rozsda folyton terjed. Ma délután itt ismét felhőszakadás volt. Torontálban, Irtvarnok és Torda közt tegnap óriási jégverés volt. — N a g y b e c s k e r e k r ő l távirják, hogy ott ma délután emberemlékezet óta nem tapasztalt zivatar volt, mogyorónyi jéggel. Az utcákon a víz a házakig ér, a vetések vízben állanak, a kár óriási.

Ipar és kereskedelem.

Kőbányai sertésvásár, június 16. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 58¹/₂—59 krajczárig. Közép (páronként 251—320 klgig terjedő súlyban) 57¹/₂—58 kr. Könnyű (páronként 250 klgig terjedő súlyban) 58—58¹/₂ kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klg. felüli súlyban) 58—58¹/₂ krajczárig, közép (páronként 240—260) kilogramm súlyban) 57¹/₂—58 krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 57—57¹/₂ krajczárig. Sertéslétszám: 1898. június 14. napján volt készlet 44.577 drb, június 15-én felhajtott 125 drb, június 15-én elszállított 327 darab, június 16-ára maradt készletben 44.375 darab. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, június 16. A ferenczvárosi petroleum raktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. június 15-én érkezett 387 drb. Készlet 187 darab, összes felhajtás 574 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 488 drb, elszállított maradt 86 drb. Napi árak: 120—180 kilós 57—58¹/₂ kr, 220—280 kilós 56—58 krajczár, 320—380 kilós 55—58 kr, öreg nehéz — kr, malacz 35—44 krajczár. A vásár hangulata lanya volt.

Budapesti gazdasági és tenyészmarhavásár, június 16. (A budapesti közigazgatóság és marhavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott: 353 darab, ugymin: jármos ökör elsőminőségű 116 drb, középső 47 darab, fejős tehén: tarka 109 darab, bonyhádi 46 darab, jármos bivaly 22 darab, tarka tinó 12 darab, tenyész bika 1 darab. A jármos ökröket eléggé karesték. A fejős tehének árai élénkebb irányzat mellett 5—10 forinttal emelkedtek. Az egyes vevők közül említendő: Steina testvérek 32 darab, Auspitz Pál 20 darab, gróf Zichy Pál Ferencz 20 darab jármos ökröt vásárolt. Következő árak jegyzettek: Elsőrendű jármos ökör 31—33 forintig, páronként 340—390 frt. Középmínőségű jármos ökör 29—30 forintig, páronként 290—330 forin. Fejős tehénkért és pedig: Tarka, kévert származású tehén 70—120 forintig, bonyhádi tehén 120—165 forintig darabonként.

Budapesti vágómarhavásár, június 16. (A budapesti közigazgatóság és marhavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott 2963 darab nagy vágómarha, nevezetesen: 1106 darab magyar és tarka ökör, 737 darab magyar és tarka tehén, 609 darab szerbiai

ökör, 2 darab boszniai ökör, 14 darab boszniai tehén, 166 darab bika és 156 darab bivaly. Minőség szerint 573 darab elsőrendű hizott, 1710 darab középmínőségű és 46 darab alárendelt minőségű bika. A mai vásárra sokkal kevesebb jöminőségű áru volt felhajtva, ennek következtében ezeknek ára 100 kilogrammonként 1/2—1 forinttal emelkedett. Ellenben a silányabb áruból nagyon sok volt felhajtva, melyekből sok eladatlan visszamaradt. Fiatal jó tarka ökröket, tehéneket, bikákat Németországból elég sokat szállítottak. Következő árak jegyzettek: hizott magyar és tarka ökör, jobb minőségű 30—36 frtig, hizott magyar és tarka ökör, középmínőségű 26—32 forintig, alárendelt minőségű magyar és tarka ökör 21—26 forintig, jobb minőségű magyar és tarka tehén 29—32, kivételesen tarka tehén 33 forintig, magyar tehén középmínőségű 20—26 forintig, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 20—26 forintig, szerbiai ökör, jobb minőségű 25—29¹/₂ forintig, szerbiai ökör, középmínőségű 22—24 forintig, szerbiai bika 22—33 forintig, szerbiai bivaly 15—21 forintig. Métermázsánként élősúlyban.

Budapesti borjuvásár, június 16. Felhajtott 916 darab belföldi élő borju és 9 darab élő bárány. A borjuvásár lassu lefolyású volt. Napi jegyzések: Belföldi borju 24—40 forint, kivételesen 42 forint, öltött növendékborju 21—23 frt 100 kilogrammonként

Bécsi szurómarhavásár június 16. A mai vásárra felhoztak 5836 darab borjut, 1579 darab élő sertést, 987 darab öltött sertést, 252 darab öltött juhot, 377 darab bárányt. A múlt heti árakhoz képest a mai borjuvásáron az üzlet nyugodt volt. Öltött nehéz sertést élénk kereslet mellett magasabb áron fizettek, mint legutóbb. Egyéb árakban nem történt lényegesebb változás. Jegyzések: élő borju 36—42 kr, prima 44—52 kr, igen finom minőségű 54—56 kr, öltött borju 46—64 kr, fiatal sertés 38—52 kr, öltött nehéz sertés 54—60 kr, malacz 52—60 kr, öltött birka 24—40 kron kilónként. Bárány párja 5—12 forinton.

Bécsi juhvásár, június 16. Felhajtott összesen 751 darab. Gyenge forgalom mellett jegyzettek: kiviteli juhot kilónként 22—27 krajczáron.

Budapesti sovány sertésvásár, június 16. (Pfeiffer Jakab és fia jelentése.) Jegyzéseink: Sertésvészen átment: 100—120 klgig 54—58 kr, 120—160 klgig 53—55 kr, 160—200 klgig 50—53 kr, sertésvészen át nem ment 100—120 klgig 40—41 kr, 120—160 klgig 41—42 kr, 160—200 klgig 42—43 kr. Üzlet változatlan, Kőbányára szállítva 3 krajczárral többet fizetnek.

Közlekedés.

Idegen értékek elhelyezése. Az osztrák-magyar bank főtanácsa mai ülésében jóváhagyta a külföldi állami aranyszolgálatnak a bank által való ellátása ügyében a két pénzügyminiszteriumhoz intézendő jegyzéket. A főtanács késznek nyilatkozott, hogy az ezen szolgálat számára szükséges berendezések eszközésére és az állam által leteendő idegen értékek gyümölcsöző elhelyezésének a két pénzügyi kormány számlájára bizományképen való közvetítésére.

A magyar királyi államvasutak főnöksége. A magyar királyi államvasutak igazgatósága június hóban 500.000 forintot szállított be a központi magyar királyi állampénztárba pénztári főnökség gyanánt. Ezzel az összeggel a folyó évben beszállított pénztári főnökség összesen 6.100.000 frira rug.

A magyar királyi postatakarékpénztár forgalma májusban. Új betevők, illetőleg számlatulajdonosok száma a takarékgazdaságban 8218, a chequesforgalomban 72; a betevők közül kilépett a takarékgazdaságból 7388, a chequesforgalomból 8; a betevők számának gyarapodása felül a takarékgazdaságban 825, a chequesforgalomban 64; a betevők száma e hónap végén a takarékgazdaságban 324.496, a chequesforgalomban 5579. Betételt e hónap folyamán a takarékgazdaságban 964.144 forint a chequesforgalomban 169.691 forint; visszafizettetett a takarékgazdaságban 934.408 forint, a chequesforgalomban 43.604.129 forint; a betétek a takarékgazdaságban 29.741, a chequesforgalomban 565.562 forinttal növekedtek. Betétálladék a hónap végén a takarékgazdaságban 12.327.937 forint, a chequesforgalomban 10.023.673 forint.

Mérsékelt áru menettérti jegyek Bécsbe. Báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy az ő felsége ötvenéves uralkodása alkalmából Bécsben rendezett kiállítás meg-

látogatásának megkönnyítése céljából július 1-étől szeptember végeig Budapestról, valamint több nagyobb vidéki állomásról Bécsbe külön mérsékelt áru menettérti jegyek adásának ki, melyeknek váltásakor bármely napra érvényes kiállítás jegyet is kiadnak. Az erre vonatkozó hivatalos hirdetés legközelebb fog megjelenni. (Az osztrákok nem tették meg ugyanezt a szívesességet nekünk a millennium idején.)

Kereskedelmi cégbejegyzések ellenőrzése. Báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter a kereskedelmi cégbejegyzési köteleesség hatályosabb ellenőrzése céljából felhívta a „magyar tudakozóegylet”-et, hogy a tudomására jövő azon eseteket, midőn kereskedők és iparosok cégbejegyzési köteleességüket, vagy a cégben előforduló változásokat bejelenteni elmulasztották, további eljárás végett az illetékes iparhatóságok tudomására hozza, a kereskedelmi forgalomban megkívántató biztonság egyik követelménye lévén, hogy a cégek jogviszonyai és az ezekben előforduló változások kellően nyilvánlatban tartassanak a miniszteriumban vezetett „Központi Értesítő”-ben.

Vasutmagnytás. Mint lapunknak Dicsőszentmártonból távirják, a kisküküllővízgyógyi viczinális vasut Küküllőszög-bonyhai vonalrészét tegnap ünnepelesen átadták a közforgalomnak. A közönség lelkesedésében valódi ünneppé avatta e napot és Sándor János főispánt, kinek a vasut létesítését első sorban köszönhetik, lelkes ovációkban részesítették. A vasut még épülőfélben lévő másik részét ősszel nyitják meg.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE.

Budapest, június 16.

A mára virradó éjjelen beállt esőzés hatása alatt megirtuk, hogy a gabonaüzlet irányzata szilárdulni fog és ehhez csakugyan nem kellett valami jóslási ihlettség, mert azzal tisztában van mindenki, hogy a mostani időjárás aggasztó. Reméljük, hogy ismét száraz, derült napjaink lesznek nemsokára, mert ha a vizes idő még tovább tart, termésünk mennyiségileg és minőségileg veszélyeztetve van.

Tavaly is csak június második felében vált kritikusá az idő, amit az őszi buza árfolyamának alakulásából is láthatunk. E határidő még má egy éve 7 forint 70 krajczárt, de már június 25-én 8 forint 20 krajczárt, július elején 8 forint 70 krajczárt, július végén 10 forint 70 krajczárt jegyzett. Mentsen meg a gondviselés attól, hogy az idén is ilyen árak kerüljenek felszínre, mert e jegyzések csak nagyon silány termés esetén térnének vissza, ez pedig borzasztó katasztrófa volna hazánkra.

A tőzsde egész helyesen ítélte meg a szituációt, amióta ma harmincz krajczárral felemelte a szeptemberi buza árát. Sem kevésre nem becsülte a kedvezőtlen meteorologiai alakulást, sem túlzásokba nem ment, mert az eszeveszett árhajzához ma még nincsen ok, de most már nagyon kiélesedett a helyzet. Aut-aut!

A malmok egyelőre csak tíz krajczárnyi ár-emelkedéssel honorálták a barátságátlan idő fenyegetéseit, a júniusi buzában pedig alig volt forgalom, névleg 11.60—11.70 forinton zárul.

A többi cikkekben szintén kevés üzlet volt, a készáruiparban szilárd irányzat mellett.

A határidőforgalomban főleg rozs emelkedett jelentékenyebben, míg zab és tengeri alig változott egyenlegként. Zárul szeptemberi rozs 7 forint 24 krajczáron, szeptemberi zab 5 forint 78 krajczáron, júliusi tengeri 5 forint 20 krajczáron, májusi tengeri 4 forint 70 krajczáron.

Tengeriből megint 3000 métermázsát mondottak fel.

Úgy halljuk, hogy zabban „ring” van készlethez. A júniusi zab-engagement ugyanis összetörődött ezer métermázsára. E tételt a kötés vevője effektíve át akarja venni, eladója még nem bírja szállítani, hát ez is — ring!

Nagyon szilárd a repésze, amelyre első sorban veszélyes a csapadékos idő. Az augusztusi terminus 18 frt 20 kr-rai zárul.

Új gabonában ma nem jött üzlet létre, tartós azonban az intenzív érdeklődés idei termékünk iránt. Az osztrák tartományokból, a Svájcából, Dél-németországból folyton érkeznek tudakosodások

buzánk iránt, míg a rozsra nézve Bajorország és Ausztria kárdezősködik, sörárpánk meg Belgium és Hollandia érdeklődését kelti fel. Mondják, hogy a tervezett nyitrai és miskolczi sörárpavásárak nagyon látogatottaknak ígérkeznek már mostan.

Az amerikai piacokon tegnap az export jelentékenyebb vásárlásokat eszközölt, a júliusi buza ára két és háromnegyed centssel, a későbbi terminusoké egy és fél centssel emelkedett. Jelenlik, hogy Armour átveszi az egész likvidált készbuzát.

A mai európai piacok is szilárdak voltak, nevezetesen emelkedett a buza ára Liverpoolban három és egynegyed pence-vel, Párisban 26 centimes-al.

Buza.

Elkelt 10000 métermázsza buza 10 krajczárral magasabb áron.

Előfordult eladások buzában.

Table with columns: Mennyiség métermázsában, ó vagy új, származás, minőség megjelölés, átadási hely, ár netto 100 kg-ért, készp. vagy 8 hónap.

Hivatalos jegyzések buzában.

Table with columns: F A J, Minőség, 100 kilogr. készp. ára, 100 kilogr. 8 hónap.

Előfordult határidőkötések buzában.

Table with columns: Határidő, Délelőtti és déli tőzsde, Délutáni tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések buzában.

Table with columns: Határidő, Déli tőzsde zárata, Leszámlás árfolyamok.

Rozs.

Készárúzet. Elkelt néhány kocsiromány 10 krajczárral magasabb áron.

Előfordult eladások rozsban.

Table with columns: mennyiség métermázsában, ó vagy új, származás, minőség megjelölés, átadási hely, ár netto 100 kg-ért, készp. vagy 8 hónap.

Hivatalos jegyzések rozsban.

Table with columns: ó vagy új, faj, hektoliterenkénti súly kilogrammban, 100 kilogramm készpénz ára.

Előfordult határidőkötések rozsban.

Table with columns: Határidő, Délelőtti és déli tőzsde, Délutáni tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések rozsban.

Table with columns: Határidő, Déli tőzsde zárata, Leszámlás árfolyamok.

Takarmányfélék.

Készárúzet takarmányfélékben. Zab változatlan, a kereslet megcsappant. Arpa üzletelen. Tengeri változatlan, csekély forgalom mellett.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Table with columns: Mennyiség métermázsában, ó vagy új, faj, minőség, átadási hely, ár netto 100 kg-ért, készp. vagy 8 hónap.

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Arpa, ó vagy új, faj, hektoliterenkénti súly kg-ban, 100 kg. készp. árától, frtíg.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Table with columns: Arpa, Határidő, Délelőtti és déli tőzsde, Délutáni tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Arpa, Határidő, déli tőzsde zárata, Leszámlás árfolyamok.

Raktárállomány.

Table with columns: Kőraktár, Raktárház, Silos, métermázsza.

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1898. évi június hó 13. este 6 órától június 14. este 6 óráig Budapestre vasúton és hajón érkezett s innen elszállított gabonaküldeményekről és a budapesti fővármihatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről a következő kimutatást teszi közzé:

Table with columns: Az árú megnevezése, Érkezett, Elszállított.

a) helyi forgalomban

Table with columns: Buza, rozs, árpa, zab, tengeri, összesen.

b) átmeneti forgalomban

Table with columns: Buza, rozs, árpa, zab, tengeri, összesen.

a fővármihatalnál előjegyzett:

Table with columns: Az árú megnevezése, Visszkivétel céljából való behozatalra előj. mennyiség méterm., Az árú megnevezése, A visszkivételre előjegyzett mennyiség métermázsákban.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, június 16.

A pénz drágaságához, mely már napok óta súlyosan nehezedik az értékvásárra és tetemesen nyomja az árakat, most már hozzájárult a tegnapi délután megeredő eső is, mely — mint vélik — a gabonatermeszre lehet káros. A buza főleg is ment ma reggel óta; és ép oly mértékben, amint ez emelkedett, szálltak alább az értékek árfolyamai.

Az utóbbi időben különösen kedvelt papírok közül viszonylag legérzékenyebben érintette a ma már határozottá vált lanyhaság a magyar hitelbank és az osztrák államvasút részvényeit. Amazok ma 4 forintot, ezek pedig 1 forintot veszítettek árukiből. A helyi piacon a forgalom csak korlátozott volt, leginkább a még mindig kedvelt Schlick-félékre, az ujlaki téglára és a cukoripar-elsőbbség részvényeire szorítkozott. Ércpénz és külföldi váltók ára valamivel magasabb.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 399.25 397.10, Jelzálogbank 251, Leszámlító bank 260—280.50, Osztrák hitelrészvény 357.80—357.40, Osztrák-magyar államvasút 360.25—359.25, Közuti vaspálya 387.50—388, Rimamurányi 252—251 forintot kötetett.

Délelőtti 11 óra 25 perczkor zárulnak:

Osztr. hitelrészv. 357.60, Magyar hitelrészv. 397.50, Aranyjárdék 121.15, Koronajárdék 99.—, Leszámlító-bank 280.—, Jelzálogbank 251.75, Rimamurányi 251.75, Osztrák-magyar államvasút 359.60, Déli vasút 78.25, Közuti vasút 387.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Magyar koronajárdék 98.90, Kereskedelmi bank 1425, Salgótarjáni kőszénbánya 630, Közuti vasút 387.50—387, Villamos vasút 268.50, Magyar hitelrészvény 397.50—396.80, Magyar jelzálogbank 251—250.50, Osztrák hitelrészvény 357.90—357.40, Osztrák-magyar államvasút 359.90—359.30, Aszfalt 226, Keramiai gyár 176—176.50, Ujlaki téglagyár 262—264, Schlick-gyár 224, Cukoripar-elsőbbségek 162.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2—2.50 forint, 8 napra 5—6 forint, június utójára 11—12 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jelzálogbank, Magyar leszámlító bank, Rimamurányi vasmű, Osztrák hitelrészvény, Déli vasút, Osztr.-magyar államvasút, Közuti vaspálya, Villamos vasút.

Az utótőzsdén Osztrák hitelrészvény 357.50—357—357.60, magyar hitelrészvény 397.10—395.25—396.25—394.80, államvasút 359.60—359—359.25 forintot kötetett.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with columns: Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasút, Leszámlító bank, Jelzálogbank, Rimamurányi vasmű, Közuti vaspálya, Déli vasút, Villamos vasút.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, június 16. Terményekben csekély forgalom. Zsira dék megtartotta árát. I. minőségű városi disznósír 60.50 forintot, 4 darabos szálonna 56.25 forintot adott el métermázsánként. Szilva és szilvaiz ára nem változott.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Faj, Ar 100 kilogrammonként, Pénz, Árú.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, június 16. A vásári forgalom: Husnál a forgalom élénk, árak emelkedtek. — Baromfinál csendes, árak szilárdak. Halban lángha, árak csökkentek. — Tojásnál élénk, árak szilárdak. — Zöldségnél élénk. Gyümölcsnél élénk. Fűszereknél csendes. Időjárás: borult, enyhe. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhahús hátulja I. 52-56 frt. II. 46-52 frt. Birkahús hátulja I. 44-52 frt. II. 38-44 frt. Borjúhús hátulja I. 56-60 frt. II. 40-52 frt. Sertéshús leőrendű 62-65 frt, vidéki 53-50 frt. (Minden 100 kilonként.) Kolbász füstölt 80-90 kr (kilonként). Sertésszár hordóval 62.5-62.5 frt (100 kilonként). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.10-1.40 frt. Csirke 1 pár 0.50-1.20 frt. Lud hizott kilonként 68-70 kr. — Kéltőlélék. Tojás 1 láda (1440 db) 29.5-30.5 frt. Sárgarépa 100 kötés 2.00-7.00 frt. Petrezselyem 100 kötés 2.00-7.00 frt. Leves m. 150 kiló 14-18 frt. Bab nagy 100 kiló 8-12 frt. Paprika I. 100 kiló 80-60 frt. II. 10-20 frt. Vaj I. rendű kilonként 0.70-0.80 frt. Tészta-vaj kilonként 30.0-1.10 frt. Burgonya-rózsá 100 kiló 3.60-4.20 frt. Burgonya sárga 100 kiló 3.60-4.20 frt. — Halak. Harcsa (élő) 0.80-1.00 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.80-1.00 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.40-0.60 frt.

Szesz.

Budapest, június 16. Irányzat változatlan. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 20-20 1/2 Finomított szesz nagyban 58-58.25, Finomított szesz kicsinyben 58.50-58.75, Élesztő-szesz nagyban 58-58.50, Élesztő szesz kicsinyben 58.50-58.75, Nyersszesz adózva nagyban 57-57.1/4, Nyersszesz adózva kicsinyben 57.50-57.75, Nyersszesz adózatlan (exknt) 17-17.25, Denaturált szesz nagyban 22.50-22.75 Denaturált szesz kicsinyben 23-23.50. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, közpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, június 16. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 21.10-21.30 forinton kelt el. Bécs, június 16. Kontingentált szesz kész árban 21.10 forintról 21.30 forintra. Változatlan.

Prága, június 16. Adózott trippló-szesz nagyban 56.50 forint. Adózatlan szesz azonnali szállításra 20.25-20.50 forint.

Triest, június 16. Kivittelt szesz tartályok-szállítva 90% hektoliterenként nagyban 14 forint júniusi szállításra.

Brünn, június 16. Exkontingens szesz tartályokban változatlan áron jegyeztetett.

Czukor.

Prága, június 16. Nyers cukor 88% cukortartalom, franco Aussig. Azonnali szállításra 12.80 frt, október-decemberi szállításra 12.67 forint.

Hamburg, június 16. Nyers cukor I. o. b. Hamburg. Azonnali szállításra 9.67, júliusi szállításra 9.70, augusztusi szállításra 9.62. Irányzat tartva.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDEK.

Bécs, június 16. A külföldi ellentétes jelentések egymást paralyzálván, a mai tőzsdének az esős időjárás adott szilárd irányzatot. Élénk forgalom mellett, zab kivételével, a többi árak mind magasabb árakat értek el. A készáru-piacon is lényegesen élénkebb volt az irányzat. Kötött búza júniusra 12.25 forinton, buza őszre 9.38-9.34-9.47 forinton, rozs őszre 7.34-7.38-7.37-7.45 forinton, zab júniusra 7.50-7.55 forinton, zab őszre 6.07-6.09 forinton, tengeri junintra 5.35-5.31-5.38 forinton, tengeri július-augusztusra 5.37-5.43 forinton, repce augusztus-szeptemberre 13.25 forinton.

Borcsizó, június 16. Buza helyben 20.50 márká (= 12.06 frt) sárga. Buza helyben 20.40 márká (= 12.00 frt). Rozs helyben 15.50 márká (= 9.11 frt). Zab helyben 16.60 márká (= 9.76 frt). Tengeri helyben 12.00 márká (= 7.06 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márká = 58.80 frt.

Hamburg, június 16. Buza holsteini 202-212 márká (= 11.88-12.47 frt). Rozs mecklenburgi 150-160 m. (= 8.82-9.41 frt). Rozs orosz 97-98 márká (= 5.70-5.78 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márká = 58.80 frt.

Páris, június 16. (Megnyitás.) Buza folyó óra 26.90 frank (= 12.83 frt). Buza júliusra 26.25 frank (= 12.52 frt). Buza július-aug. ra 25.55 frank (= 12.18 frt). Buza 4 utolsó óra 22.00 frank (= 10.49 frt). Rozs folyó óra 19.00 frank (= 9.03 frt). Rozs júliusra 16.00 frank (= 7.63 frt). Rozs július-aug.-ra 15.50 frank (= 7.39 frt). Rozs 4 utolsó óra 13.95 frank (= 6.59 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.70 forint.

Páris, június 16. (Zárás.) Buza folyó óra 27.00 frank (= 12.88 frt). Buza júliusra 26.25 frank (= 12.52 frt). Buza július-augusztusra 25.30 frank (= 12.07 frt). Buza 4 utolsó óra 21.80 frank (= 10.39 frt).

London, június 16. Gaboná irányzata általában lángha és alacsonyabb. Tengeri 1, lükt 2, árpa 3 pennnyel alacsonyabb. Tengeri helyben 17 shilling 3 penny. Behozatal: buza 60.000, árpa 8000 és zab 10.600 quarter.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDEK.

Bécs, június 16. A mai tőzsde lángha irányzatot követett, főleg, mivel a prolongáció viszonyok kedvezőtlenül alakultak és magas reportdíjak kerültek felszínre. A közlekedési értékekre még az eső is hatással volt, amely rontotta a vétések állását.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 357.75-357.35, Anglo-bank 157.25, Union-bank 295.50, Osztrák földhitelrészvény 469.00, Länderbank 226.25-226.00, Osztr.-magyar államvasut 360.15-359.65, Déli vasut 78.50-78.00, Elbavölgyi vasut 262.00, Dunagőzhajózási 487.00, Alpési bányá 159.10-158.40, Török dohányrészvény 134.75-134.50, Osztrák koronajáradék 101.40, Török sorsjegy 60.20 60.40, Német márká 58.88, Tramway 519.50-517.50.

Délelőtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 357.50, Bankverein 268.00, Anglo-bank 157.25, Union-bank 295.50, Osztrák-magyar államvasut 359.62, Déli vasut 78.25, Alpési bányá 158.80, Márka 58.88, Májusi járadék 101.60, Török sorsjegy 60.30, Länderbank 226.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 357.50, Osztrák földhitel 468.00, Anglo-bank 157.50, Bankverein 268.00, Unionbank 295.00, Länderbank 225.50, Osztrák-magyar államvasut 359.25, Déli vasut 78.00, Elbavölgyi vasut 262.00, Északnyugati vasut 248.25, Alpési bányá 156.80, Májusi járadék 101.55, Osztrák koronajáradék 98.90, Török sorsjegy 60.00, Német márká 58.98.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjáradék 121.00, Magyar koronajáradék 98.80, Tiszai kölcsönsorsjegy 139.75, Magyar földterleméniesítési kötv. 98.70, Magyar hitelrészvény 396.00, Magyar nyersmennykölcsön sorsjegy 157.50, Kassa-oderbergi vasut 190.15, Magyar kereskedelmi bank 1420.00, Magyar vasuti kölcsön ezúttal 100.10 Magyar keleti vasuti állami kötvények 119.75, Magyar lezámitoló és pénzváltóbank 259.50, Rimamurányi vasrészvénytársaság 250.00, 4.2% papírjáradék 101.50, 4.2% ezüstjáradék 101.45, Osztrák aranyjáradék 121.35, Osztrák koronajáradék 101.30, 1860. sorsjegyek 141.50, 1864. sorsjegyek 193.00, Osztrák hitelsorsjegyek 200.50, Osztrák hitelrészvény 357.75, Angol-osztrák bank 157.25, Union-bank 295.00, Bécsi Bankverein 268.00, Osztrák Länderbank 225.00, Osztrák-magyar bank 912.00, Osztrák-magyar államvasut 359.63, Déli vasut 77.75, Elbavölgyi vasut 261.50, Dunagőzhajózási részvény 484.00, Alpési bányarészvény 157.40, Dohányrészvény 134.50, 20 frankos 9.53, Császári királyi verty arany 5.68, Londoni váltóár 120.05, Német bankváltó 58.85.

Bécs, június 16. (Utótőzsde.) A déli tőzsde zárlata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 357.75, Magyar hitelrészvény 396.00, Anglo-bank 157.50, Bankver. 267.50, Union-bank 295.00, Länderb. 225.50, Osztrák-magyar államvasut 359.63, Déli vasut 75.75, Elbavölgyi vasut 262.00, Északnyugati vasut 248.50, Török dohányrészvény 133.00, Rimamurányi vasut 250.50, Alpési bányá 157.20, Májusi járadék 101.50, Magyar koronajáradék 98.80, Töröksorsjegy 60.80, Német márká azonnali szállításra 58.88.

Berlin, június 16. Májusi járadék 101.50, Erdtjáradék 101.25, Osztr. aranyjáradék 102.00, Magyar aranyjáradék 102.60, Magyar koronajáradék 99.25, Osztrák hitelrészvény 223.90, Osztrák-magyar államvasut 152.90, Déli vasut 33.60, Osztrák bankjegy 169.80, Rövid lejáratu váltó Bécsre vagy Budapestre 169.70, Rövid lejáratu váltó Párisra 80.70, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.39, Orosz bankjegy 216.25, Olasz járadék 82.25, Lauraköb 204.60, Harpeni 186.80, Olasz központi vasut 133.75, Török sorsjegy 114.25, Bustiehrádi vasut 303.50.

Az utótőzsdén: Osztrák hitelrészvény 225.00, Osztrák-magyar államvasut 152.75, Déli vasut 33.75, Magyar aranyjáradék 102.60, Discontó-társaság 199.10.

Frankfurt, június 16. (Zárás.) 4.2% aranyjáradék 85.80, 4% osztrák aranyjáradék 102.85, 4% magyar aranyjáradék 102.60, magyar koronajáradék 99.50, osztrák hitelrészvény 309.30, osztrák-magyar bank 773.50, osztrák-magyar

államvasut 809.00, déli vasut 69.75, Elbavölgyi vasut 225.00, bécsi váltóár 169.70, londoni váltóár 20.387, párisi váltóár 80.70, bécsi bankverein 228.00, villamos részvény 189.30, alpési bányarészvény 133.30, 3% magyar arany-kölcsön 88.70, 4.2% papírjáradék 88.00. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, június 16. (Utótőzsde.) Osztrák hitelrészv. 303.25, Déli vasut 69.75, Osztrák-magyar államvasut 309.00.

Frankfurt, június 16. (Esti tőzsde.) Osztr. hitelrészvény 303.25, Osztrák-magyar államvasut 309.00. Déli vasut 69.75. Az irányzat csendes.

Páris, június 16. Új 3% francia járadék 101.67, 3%-os francia járadék 102.60, 3 1/2% francia járadék 108.42, Osztrák földhitelintézet 1220, Osztrák-magyar államvasut 778.00, Länderb. 482.00, Osztrák aranyjáradék 102.80, Magyar aranyjáradék 104.12, Déli vasuti elsőbbség 388.50, Alpési bányá 342.00, Török dohányrészvény 294.00, Török sorsjegy 110.00, Olasz járad. 93.42, Spanyol kölcsön 33.75, Meridional 682.00, Otomanbank 565.00, Rio Tinto 656.00, Debeers 692.00, Eastrand 109.00, Chartered 61.00, Randfontein 32.75.

London, június 16. (Zárás.) Angol consolsok 111.7/8, déli vasut 7.00, spanyol járadék 34.1/8, olasz járadék 92.3/8, 4% magy. aranyjáradék 102.25, 4% rupia 62.50, Canada pacificvasut 87.50, lezámitolási kamattól 1.5, ezüst 26.87. Az irányzat nyugodt.

New-York, június 16. Ezüst 58.00.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1898. június 16-án reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Legyenék szél, 700 m., A hőmérséklet Celsiusban, Szélsebesség, Állomások, Legyenék szél, 700 m., A hőmérséklet Celsiusban, Szélsebesség. Lists various stations like Arvad, Bécs, Budapest, etc.

Egy meglehetősen mély depresszió fejlődött Felső-Olaszországban, mely az Alpokat és a Kárpátok vidékén általános eszréti ideig eltarthat. A másik depresszió Közép-Oroszországban van. A magas nyomás Angliából déli irányban torjosszokk.

VIZALLAS.

— Június 16-án. —

Table with columns: Felül, Vízszint, Vízallás reggel, Áradás, Vízszint, Vízallás reggel, Áradás. Lists various locations like Scharling, Passau, Bécs, etc.

Az áradásokról: + = Jelentős, - = Csökkent, 0 = Átlagos. A szakszakszert felől: a tőzsdén.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 80 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czélszerű az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenesre könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker., József-körút 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Járnok-utca 22. **Szv. Balásovits György** nagytűzése.
  - II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Kisencsák Vilmos** fűszerkereskedése.
  - IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szántó Már** dohánytűzése.
  - IV. „ Garisch-bazár **Dévt József** dohánytűzése.
  - IV. „ Petőfi-tér 3. szám **Nemcsák A. J.** dohánytűzése és újságrúda.
  - V. „ Nagykorona-utca 20. sz. **Löwinger Gyula** fűszerkereskedése.
  - V. „ Dorottya-utca 13. sz. **Well Vilmos** dohánytűzése.
  - V. „ Váci-körút 6. szám **Moreno Janka** dohánytűzése.
  - V. „ Lipót-körút 22. szám **Wollák Zsigmond** dohánytűzése.
  - VI. „ Jeréz-körút 54. szám **Brenner Mária** dohánytűzése.
  - VI. „ Andrássy-ut 48. szám **Kohonyi Ilona** dohánytűzése.
  - VII. „ Erzsébet-körút 50. szám **Hajler Rózsa** dohánytűzése.
  - VII. „ Erzsébet-körút 7. szám **Frod J.** dohánytűzése.
  - VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. **Sopronyi V.** dohánytűzése.
- ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadtnak.

„Poste-restante“ hirdetések bélyeg illetékesek.

Apró hirdetések 20 krajczáron alól nem közöltetnek.

LEVELEZÉS.

Edesem. A rossz idő miatt nem tarthattam szavamát, igazán nagyon sajnálom. Vasárnap délután feljövök. Számítalak csak. 4838—1

Ovid. Leveleim megszünt, de érzelmem irántad soha, melyek viszonzásáért és mielőbbi bebizonyításáért esd igaz híved. 1487—1

Intelligens urnó ép oly ur barátságát keresi, kivel a francia nyelvet gyakorolhatná. Leveleket „Barátság“ alatt kér a kiadóhivatalba. 4824—1

Foretier. Becses levelet ma megkaptam és az abban foglaltakat tudomásul véve, értesítem, hogy az én legkedvesebb sétahelyem szintén a korzó és majdnem mindennap oda megyek. Szombaton este 7 óra felé a Rémi-kioszk előtt fogok sétálni, ha ön is ott lesz, kérem értesíteni, akár ezen a helyen, vagy levélben, de kérem akkor jelezni. Ismertető jel két ruha, fekete kalap és piros ernyő. E. 26. 4812—1

Angelica. Nem tudom hová mennék, kérek mielőbbi értesítést. Közöskölő Andrea. 4816—1

Vira. Azt mondja, hogy nem tehet róla, énszerintem csakis egyedül ön az oka, hisz kívülről senki más nem tudott a dolog felől, no de most már megtörtént s változtatni rajta nem lehet. Hera. 4830—1

HÁZASSÁG.

Fiatal intelligens özvegyasszony, intelligens jó módú özvegy ember ismerettségét óhajtja házasság céljából. Csakis komoly ajánlatokat kér „Komoly“ jelige alatt e lap kiadóhivatalába. 4820—2

Jó keresettel bíró iparos vagyok, ismeretség hiányában ez uton szeretnék ismerettségét kötni keresztény családból származó jól nevelt 20—22 éves hajadonnal. Leveleket a kiadóhivatalba kérek címezni „F. B.“ jelige alatt. 4782—2

Intelligens fiatal özvegy, ki önálló keresettel bír, házasság céljából egy úrral ismerettségét óhajtja kötni. Szíves ajánlatok „Boldogság“ jelige alatt kéretnek e lap kiadóhivatalába. 4742—2

40 éves róm.kath. özvegy ember vagyok, falun egy kis földem és szép házam van, ismeretség hiányában, ez uton szeretnék nősülni családból megismerkedni csinos leánnyal vagy fiatal özvegyvel, kinek néhány ezer forint hozománya is van. Leveleket a kiadóhivatalba kérek „igazi boldogság“ címen. 4732—2

Intelligens, fess, komoly gondolkodású 30 éves fess, uriember, kinek egy jólmenő üzlete van, ismerettségét óhajtja kötni nagyon szép és művelt leánnyal, kinek néhány ezer forint hozománya van. Leveleket „Házasulandó 30.“ alatt kér a kiadóhivatalba. 4668—2

Kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Előre fizetendő készpénzben, levélbélyegeken vagy postautalványon.

ALLÁST KERES.

Kárpitos-segéd keres foglalkozást helyben, fürdőhelyen, vagy magánházaiba. Szíves ajánlatok „Úgyes kárpitos-segéd“ cím alatt a kiadóhivatalba hűdendők. 4814—4

Házvezetőnő, ki eddig mint komorna volt egy igen előkelő háznál alkalmazva, házvezetőnői állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 4796—3

Házfelügyelőnek ajánlok egy gyermektelen házaspár, a férj lakatos. Levélbeli szíves megkereséseket a kiadóhivatalba kér „Ház-mester“ címen. 4842—3

Gépirónó sürögösen állást keres. Eddig is ily minőségben volt alkalmazva. Szíves megkeresést kér a kiadóhivatalba „Gépirónó“ jelige alatt. 4772—3

Házvezetőnői állást óhajt elnyerni egy intelligens 26 éves özvegy nő. A főzést nagyon jól érti, valamint a falusi gardálkodás kül- és belső munkáit jól végzi. Szíves megkeresést „Özvegy nő“ jelige alatt a kiadóhivatalba kér. 4828—3

A kereskedelmi szaktanfolyamot a legjobb sikerrel végzett kisasszony, ki a magyar és német nyelvet egy szóban mint írásban jól bírja, állást keres. Szíves megkereséseket a kiadóhivatalba kér „Szorgalmas 17“ jelige alatt. 4658—3

200 koronát fizetek annak, ki nekem egy nagyobb intézetnél állást szerez. Eddig szintén egy nagy intézetnél pénztárnok voltam. Írásbeli megkereséseket a kiadóhivatalba kérek „Pénztáros“ jelige alatt. 4608—3

Intelligens családból származó nevelőnő, ki a magyar és német nyelvet tökéletesen bírja, szépen zongorázik és francziául is tanít, állást keres. Szíves megkereséseket e laphoz kér „Nevelőnő“ címen. 4794—3

Intelligens urnó, ki 6 éven át egyedül vezetett egy nagyobb üzletet, elszámolásra ismét átvenni helyben vagy vidéki városban bármilyennél üzletet. Referenciák, esetleg 200 ft óvadék az átadónak rendelkezésére áll. Leveleket „Lelkiismeretes munkálkodás“ jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 4818—3

ALLÁST KAPHAT.

Ügyes nőházakban felvételnek. Czim a kiadóhivatalban. 4746—4

Elárúsító kerestetik vidékre. Csakis olyanok pályázhatnak, kik e téren nagy jártassággal bírnak és a magyar, német nyelvet tökéletesen bírják. Írásbeli ajánlatok a fizetési igények megjelölésével „Nagy tehetség“ jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 4822—4

Vaskereskedésbe társat keresek, 3000 forint tőkével. Czim a kiadóhivatalban. 1477—4

OKTATÁS.

15 évi gyakorlattal bíró zongorát anánró, vala mint rajz-, festészet- és finom női kézimunka-tanító nő nagyobb családhoz alkalmaztatni kíván. Czim a kiadóhivatalban. 4702—5

Lemoiselle anglaise parle parfaitement le français a encore des leçons libres. Lettres sous chiffre „C. S.“ a l'expedition de ce journal, et on peut savoir son adresse a l'expedition. 4768—5

Magyarul és németül tanít naponta 1—2 órái francia társalgás-ért intelligens egyén. Czim a kiadóhivatalban. 4104—5

Zongora-tanító kerestetik 4 leánya tanítására, a nyári hónapokon falun tartózkodás. Ajánlatokat az igények megjelölésével a kiadóhivatalba továbbít „Tanító“ címen. 4848—5

BIRTOK VÉTEL ÉS ELADÁS.

Nógrádmegyében több kisebb-nagyobb birtok eladó. Czim a kiadóhivatalban. 4718—6

ELADÁS.

Egy ebédő-árván helyszűke miatt minden áron eladó. Czim a kiadóhivatalban. 4798—8

Kerékpár, kitűnő „Royal Progress“, rendkívül olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 1483—8

Varrógép teljesen új, sürögösen igen olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 1485—8

Borbély-üzlet kitűnő forgalommal a főváros legelőkelőbb utcájában családi körülmények miatt olcsón eladó. Venni szándékozók írjanak e laphoz „Jövedelmező“ címen. 4712—8

Négy kölyök-vizsla, (telivér) öthetes, eladó. Hol, megmondja a kiadóhivatal. 1481—8

Jó gyártmányú kerékpár kerestetik megvételre. Ajánlatokat a kiadóhivatal közvetíti „Bicikli“ címen. 4626—8

VÉTEL.

Jóhangu cimbalom kerestetik megvételre olcsó ár mellett. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít „Olcsó, de jó“ jelige alatt. 4836—9

Női kerékpárt keresek megvételre. Írásbeli ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Könyű gép“ címen. 4834—9

KIADÓ SZOBÁK.

Egy elegánsan butorozott 2ablakos utcái szoba teljesen külön bejárattal a lépcsőházból, fürdőszoba használattal, egy ur részére július 1-ére kiadandó. Czim a kiadóhivatalban. 4826—10

Saktárs kerestetik egy csinosan butorozott különbejárattal szobához, esetleg teljes ellátással is 30 frtéért. Czim a kiadóhivatalban. 4716—10

Egy szép utcái szoba a Szentkirályi-utcában, esetleg zongorahasználattal, csakis intelligens nőnek, olcsón kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4726—10

25 frtéért teljes ellátást külön bejárattal szobáival nyere 1 fiatal ur. Czim a kiadóhivatalban. 4090—10

A Podmaniczky utcában egy nagyon szép 2 ablakos balkonos utcái szoba az első emeleten kiadó. Esetleg teljes ellátással. Czim a kiadóhivatalban. 4572—10

Városmajor-utca legszebb pontján, nagy kert közepén július és augusztus hónapokra egy csinosan butorozott külön bejárattal szoba kiadó. Czime megtudható a kiadóhivatalban. 4688—10

LAKÁS KERESTETIK.

Két-három szobás lakás kerestetik Visegrádon, a nyári hónapokra. Ajánlatokat a kiadóhivatal közvetíti „Sürgösen“ cím alatt. 4660—11

Lakást keresek Rákos Palotán, közel a villanyos vonathoz, 1 esetleg 2 szobát, konyhát és kertet. Mielőbbi leveleket a kiadóhivatalba kérek „Olcsó“ lakás jelige alatt. 4774—11

Két három szobás lakás kerestetik a Ferencz-körúton az I-ső vagy II. emeleten. Ajánlatok az évibér felemelésével „Lakás 1“ cím alatt a kiadóhivatalba intézendők. 4828—11

KÖNYVEK.

Előkelő izr. családnál keres különbejárattal szobát teljes ellátással egy fiatal ember. Ajánlatot a kiadóhivatal továbbít „Építész“ jelige alatt. 4832—12

Veszek jókarban levő könyveket jó iróktól. Leveleket a kiadóhivatalba kérek „Regény“ címen. 4810—15

Könyvtáram bővítésére veszek jókarban levő elsőrendű írók műveit. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít „Sürgös vétel“ címen. 4596—15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Fűszer-(szatócs) üzletnek alkalmas helyett keresek, lakással vagy a nélkül. Czim a kiadóhivatal megmondja. 4464—17

Nagy bolthelyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4706—17

Üzlet helyiséget keresek az Andrássy-uton, vagy a Teréz-körút kezdetén. Ajánlatot kérek körülményes részletezéssel „Czukrázda“ jelige alatt. 4708—17

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, egyetli helyiségnek, vivőteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten augusztus 1-ére kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3662—17

Csemege-üzletet élénk helyen, esetleg ennek alkalmas bolthelyiséget keresek mielőbbi átvételre. Ajánlatot a kiadóhivatalba kérek „Csemege-üzlet 1898“ jelige alatt. 4632—17

KÜLÖNFÉLE.

Fedett kuglizót zártkörű társaságok egyes napokra bérbe vehetnek. Czim a kiadóhivatalban. 4744—18

Jgen egyes nőruhavarrónó, szerény díjazás mellett készít legelegánsabb ruhákat. Czim a kiadóhivatalban. 778—18

A legjobb magyar élelzap az „Östökös“. Most sorra közli pompás karikatúrákban a nevezetesebb és ir ókalművészeket.

Jzlésesen és olcsón lehet étkezni a VI. ker. egy szállodás özvegyénél 12 frtéért, naponta 4 tal ételt. Czim a kiadóhivatalban. 4340—18

Ebédkosztot keresek intelligens keresztény családnál a József-városházán. Az igények megjelölésével ellátott ajánlatokat a kiadóhivatal közvetíti „Jó konyha“ jelige alatt. 4840—18

MINDENFÉLE

Hires emberek szerelmei.

Lord Beaconsfield-Disraeli, a nagy államférfi és emberismerő, mondta egyszer: — Az emberek mindig kíváncsiak voltak híres férfiak és nők intim dolgaira.

És ez a kíváncsiság mindig jogosult volt, s ha gyöngeség lenne is, meg lehetne bocsátani. Edward John Hardy, egy angol pap, aki néhány év előtt arról írt könyvet, hogy miképp lehet az ember nő és mégis boldog, most a nagy férfiak szívbéli viszonyairól adott ki egy vastkos kötetet. Hardy könyve adomaszerűen tárgyalja a szerelmi történeteket, végső következtetése azonban komoly. Oda jut ugyanis, hogy bármily magasra emeljen is valakit szerencséje vagy egyéni kiváltsága, az igazi, intenzív boldogságot csak a család körében találhatja meg. Ha nem lenne Hardy véletlenül pap, és hivatásánál fogva bizonyos tartózkodásra kötelezve, akkor hozzatna volna azt is: vagy, ha agglégény marad is, okvetetlen szüksége van arra, hogy egy nőhöz intim kötelék fűzze.

A kiváló férfiaknak sokkal nagyobb szükségük van a szerelemre, mint a hétköznapi embereknek, mert kell, hogy legyen valakijük, aki lelküket nemesítse, élénkítse és nagy szellemi élmények után feledtesse velük a világi gondokat, bajokat. Az agglégény-sorban rekedt nagy emberek többségének nem jutott az a szerencse, hogy idegen tűzhelynél otthont találtak volna. Bueckle, aki az angol civilizáció történetéről írt hatalmas munkájával iktatta be nevét a világirodalom könyvébe, fájdalmasan sóhajtott föl életének delén:

— Csak legalább a kis unokaöcsém élne, hogy lenne egy barátom! Akiket szerettem, meghaltak, most csaknem negyven esztendő vagyok és teljesen egyedül állok a világon. Határozottan hibát követtem el, hogy nem nősültem meg.

Buckle tehát a szerelem helyett már a szeretettel is beérte volna.

Daudet Alfonz, a nemrég elhunyt regényíró, elhatározta, hogy nem fog megőszülni, mert attól tartott, hogy ha házassága boldogtalan lenne, elveszítene az íráshoz való kedvét. Sok esztendőig állott szavának, de a sors könyvében más jövendő volt részére előírva: attól a perctől fogva, hogy Allard Julie kisasszonynak, egy nagytehetségű írónőnek és kritikusként bemutatják, nem volt más vágya, mint hogy megőszüljön és nem sokára el is vette a kisasszonyt. Áldotta is a sorsot, mely őt utjába vezette, mert Daudet asszony nemcsak mint feleség volt kiváló, hanem mint munkatárs is nagyon jelentékeny szolgálatokat tett a regényírónak. Egyetlen oldalt sem írt Daudet, amit a felesége át ne nézett és ne korrigált volna.

A házasságukban lejátszódott drámai jelenetek, melyek azonban mindenkor teljes kibéküléssel végződtek, nem egy regényéhez adtak érdekes fejezeteket.

Walter Scott az esernyő-felajánlásnak már nem szokatlan módján ismerkedett meg miss Margarethe Stuarttal, akit szakadó esőben a templomból hazáig kísérve, életre-halálra megszeretett. Hat esztendőig tartott ez a szerelem s egyszerre vége szakadt. A kisasszony másnak nyújtotta kezét, Scott pedig félévvel rá Charlotte Marguerite Charpentier-nek, egy francia emigránsnak a leányát vette feleségül.

Midőn neje huszonkilenc esztendei házasság után meghalt, Scott fájdalmasan mondta, hogy mennyire fájlalja veszteségét, ha csendes óráiban előveszik az emlékei.

Scarronról, a szellemes francia satirikusról beszéltek, hogy mikor a közjegyző előtt kiállították a házassági szerződését, a közjegyzőnek arra a kérdésére, hogy mit hoz felesége a házhoz, így felelt:

— Két szép szemet, királynői termetet, két szép kezeckát, sok humort és szellemet.

— És mit hagy ön rá, ha meghal?

— Az örökkévalóságot, felelt Scarron.

Leonardo da Vincihez beállított egy

napon Francesco Giocando, a dúsgazdag pénzkölcsönző.

— Fessa le a feleségemet — szólott.

— Helyes — felelt a művész, de hozzon tizenkét zenészt, akik fölvidítsák!

Ez czélzás volt arra, hogy a fiatal, viruló asszonynak nagyon keserves élete volt az öreg férj mellett. Zenészeket persze nem hozattak, helyettük maga a művész vidította föl az asszonyt szerelmével, amely oly lázas volt, hogy azontul minden nagyobb képén megörökítette a szép bankárnét.

Hasonlóképen járt Ruskin, a kiváló angol író is, aki Millaishez vitte a feleségét, hogy a művész lefesse. A festő és a modell megszerették egymást, amit Ruskin rögtön észrevett. El is vált a feleségétől, akinek klasszikus szépségét csodálta, de őt magát nagyon kevésbé szerette. Mikor az elvált Ruskiné Millais felesége lett, a házasságkötés hivatalos aktusánál egyik tanu — maga Ruskin volt!

Stephenson György, a gőzmozdony föltalálója, háromszor nősült. Róla beszéltek, hogy mikor a második felesége, Hindmarsh Erzsébet meghalt, fájdalmasan sóhajtott föl:

— Sohasem lesz többé ilyen jó feleségem!

Bismarck, Disraeli és Gladstone szerelméről rengeteg sokat írtak már. Mind a hárman jól választottak feleséget és házasságuk mindvégig boldog volt. Igaz, hogy ez a boldogság sok áldozatba került, de ez csak azt bizonyítja, hogy a földi jólétnek meg is kell adni az árát.

Boldogok azok a férfiak és nők — mondja John Hardy, a könyv írója — akik megősmehették a házasságot; a kiválasztottakhoz tartoznak ők és hálát adhatnak az égnek, hogy részt juttattak nekik a legnagyobb szerencséből, amit ember a földön elérhet...

A berugott papagály. Jacquot, ez volt a papagály neve, egy ebédkor a kellefinél jóval több pezsgőt kapott az urnőjétől és ez meglátszott rajta. A sok megárt, még a pezsgőből is. A papagály alapon lerészegedett és a boudoirban olyan neveletlenül viselte magát, hogy erkölcsös urnője megbotránkozva szól hozzá:

— Maga nagyon sokat ivott; jobb lesz, ha aludni megy.

Azután a szobának egyik sötét sarkába vitte a kőreket, letakarta egy kendővel és a papagály csendesen elaludt. Néhány órával később a családnak egy régi barátja jött látogatába, de mivel a ház urnője nem volt otthon, a boudoirba vezették és kérték, hogy várjon egy rövid ideig. Egyszerre csak egy hang mélyen megbotránkozva így szólt a vendéghez:

— Maga nagyon sokat ivott; jobb lesz, ha aludni megy.

Ijedten nézett a vendég mindenfelé, de a sötét szobában egy lelket sem látott. Kissé megnyugodva, hogy talán hallucináció volt az egész, le akart ülni, mikor erősebben hangzottak az előbbi szavak:

— Maga nagyon sokat ivott; jobb lesz, ha aludni megy.

Vérvörösen a szégyentől, felemelkedett a vendég, hirtelen kalapja uján nyúlt és kimenekült a szobából. Csakugyan ő is részeg volt: és ebédkor sokat is ivott. Másnap reggel a ház urnője nem kis meglepetésére levelet kapott barátjától, amelyben az ezerszer bocsánatot kér, hogy ittas állapotban látogatást mert tenni.

A bányalég-mérgezés. A kaliforniai higanybánya részvénytársaság felügyelője, Mr. Rearden, egy amerikai lapban a gázmérgezésről következőket írja: Nemrégiben kísérletet tettem a bányaléggel, melynek csaknem áldozatául estem. Bányáinkban időközönként kénsavas gázok, klórgáz, szénasav jelennek meg, még pedig ezek mindegyike rendszeres, állandó helyén. Így egy alagutat ott kellett hagynunk, mert benne oly mértékben fejlődtek a kénsavas gázok, hogy nem lehetett kitarítani. E gáz ugyanis egy időre megvakítja az embert, és nagy fájdalmat okoz, míg a szemet éri. A munkái tehát az alagutban abban kellett hagynunk, hogy mesterséges uton hoz-

unk létre használható levegőt. Én és fivérem mégis behatoltunk az alagutba, hogy alaposan megvizsgáljuk. Fivérem megállott, hogy körülbelül 200 lábnyira az alagut végétől megfigyeléseket tegyen, mialatt én gyertyával kezemben tovább haladtam. A föld mentén szénasav, az alagut teteje mentén pedig mocsárlég vonult végig. Eddig semmi különösöt sem tapasztaltam, néhány perc múlva azonban egy helyen, ahol vastag vizsugár tört elő, észrevettem, hogy lélegzetem nehezedik. Gyertyám sokkal fényesebben világított, mint az imént. Megfordultam és az alagut nyílása felé szaladtam, talán száz lábnyira, mialatt fivéremnek kiáltottam. Folyton gyengébbnek éreztem magam, végre ajultan terültem el a földön. Nem tudtam felállani többé, bár többször megkísérlettem. Úgy éreztem, mintha szikla nehezednék mellemre, miközben folytonosan megpróbáltam mozogni, de teljesen tehetetlen voltam, anélkül, hogy csak a legcsekélyebb fájdalmat vagy köhögési ingert éreztem volna. Ily állapotban talált már fivérem és vonszolt kifelé a levegőre, hol rövid idő alatt magamhoz tértem. Valószínűleg klórgáz mérgezés esete forgott fenn. Már több esetben mentettem meg mérgezett munkásokat a bányából és csodálkoztam azon, hogy arckifejezésük és helyzetük nem árult el soha fájdalmat, vagy a legcsekélyebb szenvedést is. Most azonban tudom már, hogyan fulladhat meg a bányász égő lámpa mellett, a legcsekélyebb fájdalom nélkül.

A jövő gyufája. Mikor néhány évvel ezelőtt a gyufa feltalálásának 50 éves jubileumát ünnepelték, felszínre kerültek azok az érdekes és mulatságos történetek, amelyeket a régi idők emberei meséltek és amelyekben leírták, hogy milyen fáradságos és ravasz módszerekhez kellett folyamodniok, ha tüzet akartak támasztani. Mennyi dicsérettel halmozták el az új találmány előnyeit. A foszforvégű gyufa az akkori idők szivarozó embereinek elérhetetlen ideálja volt.

És most, hatvan évvel később, ötvenezer frankkal díjazott pályázatot írnak ki egy új szerkezetű gyufa feltalálására. A gyufa még most is olyan, mint aminő régen volt, semmivel sem lett rosszabb, de már a modern kor igényeinek nem felel meg teljesen. Még pedig több okból. A foszforvégű gyufák előállítása betegséget terjesztő, embert ölő munka, mert a gyártás alatt keletkező fehér foszfor-gőzök a munkások egészségét tönkre teszik és a csontokat megtámadja a gyógyíthatatlan foszforbetegség. Sokat kísérleteztek, hogy ezeket a bajokat elkerülhessék és épen ennek a törekvésnek köszönhetjük a svéd gyufák föltalálását.

De ezeknek meg az a hibájuk, hogy csak a külön e célra praeparált papíron gyújthatók meg, ami némileg kényelmetlen. Amerikában egy automatikus gyufagyár keletkezett, amely minden emberi segítség nélkül néhány millió gyufát képes naponként előállítani. De a gépezet nagyon drága és ezáltal több ezer ember vesztene el kenyerét.

A belga kormány végre a régóta vajdó kérdésnek radikális megoldására gondolt és képviselőházi határozat alapján pályázatot hirdet olyan gyufa föltalálására, amelyhez a fehér foszfor nem szükséges és amelyik bármilyen felületen is meggyullad. A pályázat, melynek díja ötvenezer frank, nemzetközi jellegű és 1899. január elsején jár le. A fölfedezők mindegyike zárt borítékban, melyben neve és teljes lakcíme foglaltatik, küldi be találmánya leírását a belga kormányhoz. A borítékban és az összes beküldött próbadobozokban ugyanazon jellegű álljon. Továbbá be kell még küldenie W o s t e belga ipar- és kereskedelemügyi miniszter, a bizottság elnöke címére (rue Latérale, Brüsszel): 250 gramm gyújtó anyagot nedves állapotban és legalább 10 ezret az általa fölfedezett gyufákból. Minden feltalálónak be kell tudni bizonyítani, hogy a gyufák gyári előállítása lehetséges és köteleznie kell magát, hogy egy bizottság előtt legalább egy millió gyufát állít elő.

Ezek a pályázat feltételei. A budapesti belga konzul az érdeklődőknek szívesen szolgál bármilyen felvilágosítással.

A MILLIOMOS.

Angol regény.

(49)

Írta: CROKER M. B.

Mark kissé zavartan nevetett, de nem felelt.

— Azt hallom, hogy unokafivére eljegyezte Potter kisasszonyt? folytatta az öreg hölgy.

— Én is hallottam, de ő maga még nem adta tudtomra. Mára tulajdonképpen ide vártam.

— No, ennél a pártinál ismét pénz kerül pénzhez. A szegények meg mindig szegényeket vesznek el. Nézzé példálul Honort. Még udvarias sem mer lenni olyan fiatal ember iránt, akinek egy garassal többje van a fizetésénél vagy a zsoldjánál, mert fél, hogy az emberek mindjárt beszélnek róla. Sir Glosterrel és Waring kapitánnyal valósággal rosszul bánt. Ő, ha ugyan egyáltalán férjhez megy, csak szegény embert választ és büszkén és szegényen akar egykoron hideg sírjába dőlni!

Mark szeme követte jóakarója pillantását és megpihent Honor elragadó alakján, aki fénylő, nevető szemmel éppen két civakodót akart kibékíteni és aki ebben a pillanatban nem látszott se büszkének, se szegénynek.

Eközben tovább tartott a fényes táncmulatság. Az ujonnan érkezők mindannyian találtak még táncosokat és táncosnőket, a frissítők kifogástalanok voltak, a jégben nem volt sok só, sem a teában sok cukor és a zenekar szépen játszott. Az idegenek egyike, aki fivére látogatására jött Skipaniba, éppen Gordon Honorral táncolt és most szünet közben beszélgetni kezdett vele.

— A fiatal Jervis most tehát itt van, mondotta és bölintással üdvözölte Markot, aki vele szemben állott. Természetesen tudja, hogy Jervis milliomos?

— Oh nem, az az unokafivére. Waring kapitányt itt mindenki csak milliomosnak nevezi.

— Simlában is ebben a szerepben lépett fel és valószínűleg el is kaparított volna egy örökösöt, ha én el nem rontom a játékát, mondotta nagy meglepedéssel a fiatal ember.

— Ezt tette ön? És ha szabad tudom, miért? kérdezte Honor meglepetve.

— Miért? Hát miért, ne leplezzek le egy csalót?

— Azt hiszem, mi két különböző személyről beszélünk, volt a csodálkozó, kissé hüvös felelet.

— Én nem hiszem, de később még beszélhetünk erről. Most ne mulasszuk el ezt a pompás keringőt.

A következő szünet alatt a fiatal ember ismét azonnal folytatta a beszédet:

— Waringnak egy fityingje sincsen. Csak adóssága van sok. Ott hagyta a katonaságot, mert teljesen tönkre ment, tönkre tette a saját ostobasága.

— És a fiatal Jervis?

— Az a milliomos, felelte a beszélő és amikor a fiatal leány kétkedését észrevette, hozzátette: Amit mondok, az a való igazság. Jervissel, aki odaát az ajtó közelében azzal a rózsaszínű ruhába öltözött fiatal leánnyal beszél, a mult év október hónapjában jöttem át Angolországból. Ő és Waring Indiát akarta beutazni, azaz Waring volt a kísérelője. A hajón sok közönséges ember volt, aki Jervist egy második Monte Christo grófnak tartotta és a legszemérmertlenebbül dörgölődött hozzá. Ő tényleg egy Pollitt nevű dúsgazdag ember fogadott fia és egykor annak óriási vagyonát fogja örökölni. De a fiatal ember szereti az egyszerűséget és gyűlöli a gazdagság fitogtatását. A fiatal hölgyek valósággal üldözték. Nem távoztak mellőle és arra kényszerítették;

hogy csaknem az egész napot a dohányzószobában töltsé, hogy meneküljön előlük. Hiszen be kell vallani, hogy nagyon csinos ember.

Honor azt hitte álmodik, szédülni kezdett.

— Nem vonom kétségbe, hogy ön komolyan beszél, mondotta végre. De ön bizonyára tudja, hogy ez a két ur hetekig élt itt együtt, anélkül, hogy bárki is sejtette volna, hogy úgy áll a dolog, amint ön mondja? Waring kapitány volt az, aki mindenben rendelkezett és aki a pénzt telemarokkal szórta.

— Ebben mindig mester volt. De biztosítom önt, hogy a fiatal Jervis pénzt költötte. Jervis békét akart, visszavonultan akart élni és így tréfából szerepet cseréltek.

— Ha az, amit ön mond, igaz, amiben nem kételkedem, akkor azok az urak durva tréfát űztek, felelte a fiatal leány, akinek mindenféle kellemetlen emlékek jutottak az eszébe. Hogyan téveszthetett meg ennyire Jervis!

— Hát mondotta valamikor, hogy szegény ember?

— Nem, felelte rövid gondolkodás után. Nem, mondani éppen nem mondotta, de a szegény rokon szerepét játszotta és az egyre-megy.

— Most ismét tapasztalhatta, nagyságos kisasszony, mennyire csal a látszat. Önnek, ugy látszik, kellemetlen annak hallása, hogy Jervis gazdag ember.

— Igen, nekem kellemetlen, felelte méltóságteljesen.

— Nos, ezzel egyedül áll! Mit mondott volna akkor, ha gazdag embernek adta volna ki magát és kisült volna, hogy szegény ördög.

— Bolonddá tartott mindnyájunkat és ez csunya dolog volt tőle. És ha olyan gazdag, mi tartotta itt Shiraniban?

(Folytatása következik.)

SZINHÁZAK.

Budapest, péntek, 1898. június 17-én.

VIGSZINHÁZ.

723. szám. — 723. szám.

Mozgó fényképek.

Böhözat 3 felvonásban. Írták: Blumenthal Oszkár és Kadelburg Gusztáv. Magyarosította: Heltai Jenő.

Személyek.

Kapor Kálmán	Tapolczai
Mariaka	Déli E.
Göncz Bélint	Balassa
Róza	Rostagni
Kázar Vilma	Kálmár P.
Kájan Tóbiás	Gál
Menszky Boris	Góth
Ladanyi Alajos	Szerémy
Gombos	Szőke
Julis	Munkácsy M.

Kezdeté fél 8 órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR

Igazgató Feld Zsigmond.

A hipnotizált anyós.

(Les erreurs du mariage.)
Böhözat 3 felvonásban. Írta: Alexandre Bisson. Fordította: Kövessy Albert.

Kezdeté 7 és fél órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Rákosi Szidi nyitvánossági joggal főruházott színészkollegájának vizsgálati előadásul mérsékelt helyárrakkal

A lowoodi árva

1-5-ös felvonása.

Az egér

2-dik felvonása és

A Michu lányok

1-5-ös és 2-dik felvonása.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

KISFALUDY-SZINHÁZ

Ó-BUDÁN.

Igazgató: Fejér Dezso

Z. Bárdi Gabi urnő, Csalyai Zsófi urnő, Gazsi Mariaka urhölggy, Raskó Géza és Várnai Géza urak a népszínház tagjai főzenetkésével

Pénzhamisítók.

Színvált 3 felvonásban.

Kezdeté 7 és fél órakor

BUDAI SZINKÖR.

Az ujfundlandi.

Vigjáték énekekkel 3 felvonásban. Írták Bisson és Hennequin.

Kezdeté 7 órakor.

Ős-Budavára

Nyitva délután 4 órától, reggeli 4 óráig.

Ma, péntek, június hó 17-én

ELITE-ESTÉLY

ingyen tombolával.

Minden belépő-jegyhez (gyermekjegyek kivételével) öt, minden hérlétyjegyhez egy ingyen tombolajegy adatik ki.

2 varieté-előadás

esti 1/20 és 1/11 órakor.

Belépő-díj 1 frt. Gyermekjegy 10 kr.

Mérsékelt árú belépő-jegyek az összes dohányszobákban.

WULFF EDE cirkusza.

Ma, péntek, június 17-én, este 1/28 órakor:

Nagy bohóc-előadás

mulatságos tréfákkal az összes bohócok és Olschanszky Adolf (dummer Angusz) közreműködésével. Többek közt felemlítendő

Egy spanyol bikaviadal,

igen mulatságos. Holnap, este 7 1/2 órakor

Udvari ünnep XV-ik Lajosnál.

előelőtti előadása.

Nincs többé lábfájás, sem tyukszem, sem izzadás, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem fagyos láb, sem lábégés

rövid idejű viselés után megkegyesül a járása annak, ki cipőjét dr. Hőgyes-féle az egész világon szabdalmasított az egész talpbéléssel látja el. Párja egyszeri — 60 kr. kettős vastagságú 1.80 frt. Az asbest talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállított. Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr. franco. Felvilágosítások és prospektusok kérésre nyilváníthatók ingyen. Általános Asbetr-gyár betéti társaság Budapest, VII., Sziv-utca 18. — Bécs, I., Franz Josef-quat 7.

"THE GRESHAM"

életbiztosító-társaság Londonban.

Magyarországi fiók: Budapest, Ferencz József-tér 5—6. Ausztriai fiók: Bécs, Gizellastrasse 1. szám alatt. a társaság házában. a társaság házában.

A társaság vagyona 1896. december 31-én . . . korona 157,805.340.—
Évi bevétel biztosítások és kamatból 1896. évi december 31-én. . . . . 28,670.916.—
Kifizetések, biztosítási és járadéki szerződések valamint visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848.) . . . . . 339,497.900.—
As 1896. évben a társaság 8654 kötvényt állított ki . . . . . 80.577.950.—
összeg értékben. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgálunk az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az úgynök urak és a magyar és osztrák fiókok.

A Kőbányai Király-Sörfőző

dr. Korányi és dr. Kötly egyetemi tanár urak által gyógyezelökre ajánlott

„Malátasöre“

idegbajokban, vérszegénységben, emésztési zavaroknál, gyengeségben stb. kiváló sikerrel használtatik.

Legkellemesebb üdítő-ital.

Megrendelhető a gyári irodában Kőbányán, vagy a városi irodában VII., Kertész-utca 40.

KAYSER-KERÉKPÁROK

valamint elsőrendű angol és amerikai kerékpárok jutányos árban és előnyös fizetési feltételek mellett kaphatók közvetlen a

főraktárban:

DEMÉNYI és ANGYAL-nál

Budapest, Andrassy-ut 50.

A főváros egyedüli kerékpár-iskolája, a hol tanulókészülékkel lehet tanulni

Nagy javító-műhely. — Mindennemű alkalmatosságok. — Árjegyzék ingyen.

Kávé

levámolva és bérmentve házhoz szállítva.

4 1/2 kg. Kuba	6.50
4 1/2 kg. Mocca	6.50
4 1/2 kg. Jáva	6.50
4 1/2 kg. Gyöngy	6.80
4 1/2 kg. Portoriko	5.80
4 1/2 kg. Santos	4.50

valóságos garantirozva.

Marsner-féle pezsgő-limonádé

100 drb 2 kros	1.40
140 " 1 "	1.—

bérmentve küld a Budapesti főraktáros

Belák István

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 4. Hírnök, Művek 112.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. június 16-án.

Main table containing market data for various securities, organized into sections: I. Államadósság, II. Más közkölcsonők, III. Záloglevelek és kölcsönkötvények, IV. Elsőbbségi kötvények, V. Bankok részvényei, VI. Takarékp. részvényei, VII. Biztosító-társ részv., VIII. Gőzmalomok részv., IX. Bányák és téglagy. r., X. Vasművek és gépgy. r., XI. Könyvnyomdák r., XII. Különféle vált. részv., XIII. Közleked. vált. részv., XIV. Sorsjegyek, XV. Pénznekem., XVI. Váltak árfolyamai (látra), XVII. Határidőre kötött értékp. (Június hó végére), and Lezároló árfolyamok június 16-án.

